

Miljö- och jordbruksutskottets betänkande 2018/19: MJU3

Fiskeripolitik

Sammanfattning

Utskottet föreslår att riksdagen ställer sig bakom det som utskottet anför om ett fortsatt och intensifierat regelförenklingsarbete för det svenska yrkesfisket som även inbegriper det småskaliga kustfisket.

Utskottet avslår övriga motionsyrkanden, framför allt med hänvisning till redan pågående arbete.

I ärendet finns 27 reservationer (M, SD, C, V, KD) och fem särskilda yttranden (C, V, KD, L).

Behandlade förslag

Ett sextiototal yrkanden i motioner från allmänna motionstiden 2018/19.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut.....	4
Redogörelse för ärendet	9
Ärendet och dess beredning.....	9
Utskottets överväganden.....	10
Åtgärder för ett konkurrenskraftigt fiske	10
Åtgärder för ett miljömässigt hållbart fiske	30
Ålförvaltningen	51
Reservationer	59
1. Handlingsprogram för svenskt fiske, punkt 1 (SD)	59
2. Handlingsprogram för svenskt fiske, punkt 1 (C).....	59
3. Övergripande främjandeåtgärder för det småskaliga kustfisket, punkt 2 (M, SD, KD).....	60
4. Överlåtelse av fiskelicens, punkt 4 (M, SD).....	60
5. Tilldelning och utnyttjande av svenska fiskemöjligheter, punkt 5 (SD).....	61
6. Tilldelning och utnyttjande av svenska fiskemöjligheter, punkt 5 (C)	62
7. Främjandeåtgärder för svenskt vattenbruk, punkt 6 (SD).....	62
8. Upphandling av svenskfångad fisk, punkt 7 (SD)	63
9. Globalt hållbart fiske inklusive EU:s partnerskapsavtal med tredjeländer, punkt 9 (M).....	64
10. Hållbara fiskemöjligheter och förvaltningsplaner, punkt 10 (M)	64
11. Genomförande och kontroll av den gemensamma fiskeripolitiken, punkt 11 (M).....	65
12. Genomförande och kontroll av den gemensamma fiskeripolitiken, punkt 11 (SD)	66
13. Landningsskyldighetens införande och efterlevnad, punkt 12 (M).....	66
14. Utveckling av selektiva fiskeredskap, punkt 13 (M)	67
15. Utveckling av selektiva fiskeredskap, punkt 13 (SD).....	67
16. Utveckling av selektiva fiskeredskap, punkt 13 (V).....	68
17. Bottentrålning, punkt 14 (SD)	69
18. Trålfiske efter torsk i Östersjön, punkt 15 (V).....	69
19. Bildande av fiskevårdsområden på enskilt vatten som omfattas av det fria redskapsfisket, punkt 16 (SD, KD)	70
20. Utsättning av fisk och fredningsperioder, punkt 17 (SD)	71
21. Utsättning av fisk och fredningsperioder, punkt 17 (KD)	71
22. Miljöförbättrande åtgärder inom sportfisket, punkt 18 (SD)	72
23. Överlåtbara ålfisketillstånd, punkt 19 (M, KD)	72
24. Överlåtbara ålfisketillstånd, punkt 19 (SD)	73
25. Ålfiskeförbud, punkt 20 (SD).....	74
26. Ålfiskeförbud, punkt 20 (V)	74
27. Åtgärder för minskad turbindödlighet, punkt 21 (SD).....	75
Särskilda yttranden	76
1. Hållbara fiskemöjligheter och förvaltningsplaner, punkt 10 (L).....	76
2. Genomförande och kontroll av den gemensamma fiskeripolitiken, punkt 11 (V)	76
3. Bottentrålning, punkt 14 (V)	76
4. Ålfiskeförbud, punkt 20 (KD)	77

5. Centerpartiets förslag för ett hållbart fiske (C)	77
<i>Bilaga</i>	
Förteckning över behandlade förslag	78
Motioner från allmänna motionstiden 2018/19	78

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. **Handlingsprogram för svenskt fiske**

Riksdagen avslår motionerna

2018/19:81 av Martin Kinnunen m.fl. (SD) yrkande 3 och

2018/19:2425 av Kristina Yngwe m.fl. (C) yrkande 54.

Reservation 1 (SD)

Reservation 2 (C)

2. **Övergripande främjandeåtgärder för det småskaliga kustfisket**

Riksdagen avslår motionerna

2018/19:682 av Heléne Björklund (S),

2018/19:2263 av Solveig Zander (C) och

2018/19:2889 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M) yrkande 9.

Reservation 3 (M, SD, KD)

3. **Regelförenklingar för svenskt yrkesfiske inklusive det småskaliga kustfisket**

Riksdagen ställer sig bakom det som utskottet anför om ett fortsatt och intensifierat regelförenklingsarbete för svenskt yrkesfiske som även inbegriper det småskaliga kustfisket, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2018/19:2425 av Kristina Yngwe m.fl. (C) yrkande 53,

2018/19:2605 av Magnus Oscarsson m.fl. (KD) yrkande 2 och

2018/19:2889 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M) yrkande 4 och avslår motionerna

2018/19:1531 av Lars Hjalmered (M) yrkande 2,

2018/19:1884 av Johan Hultberg (M) yrkande 1 och

2018/19:1945 av Sofia Nilsson och Fredrik Christensson (båda C).

4. **Överlåtelse av fiskelicens**

Riksdagen avslår motionerna

2018/19:1884 av Johan Hultberg (M) yrkande 2 och

2018/19:2889 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M) yrkandena 6 och 8 i denna del.

Reservation 4 (M, SD)

5. **Tilldelning och utnyttjande av svenska fiskemöjligheter**

Riksdagen avslår motionerna

2018/19:81 av Martin Kinnunen m.fl. (SD) yrkande 2 och

2018/19:2425 av Kristina Yngwe m.fl. (C) yrkandena 60 och 61.

Reservation 5 (SD)

Reservation 6 (C)

6. Främjandegärder för svenskt vattenbruk

Riksdagen avslår motionerna

2018/19:81 av Martin Kinnunen m.fl. (SD) yrkande 9,

2018/19:437 av Markus Wiechel och Lars Andersson (båda SD),

2018/19:535 av Markus Wiechel (SD) yrkande 3,

2018/19:1486 av Anders Åkesson och Mikael Larsson (båda C) och

2018/19:2425 av Kristina Yngwe m.fl. (C) yrkande 52.

Reservation 7 (SD)

7. Upphandling av svenskfångad fisk

Riksdagen avslår motion

2018/19:81 av Martin Kinnunen m.fl. (SD) yrkande 1.

Reservation 8 (SD)

8. Reglerna för lax- och kräftfisket

Riksdagen avslår motionerna

2018/19:696 av Heléne Björklund (S),

2018/19:1268 av Runar Filper (SD) och

2018/19:1884 av Johan Hultberg (M) yrkande 4.

9. Globalt hållbart fiske inklusive EU:s partnerskapsavtal med tredjeländer

Riksdagen avslår motionerna

2018/19:2425 av Kristina Yngwe m.fl. (C) yrkande 59 och

2018/19:2889 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M) yrkande 3.

Reservation 9 (M)

10. Hållbara fiskemöjligheter och förvaltningsplaner

Riksdagen avslår motionerna

2018/19:1531 av Lars Hjalmered (M) yrkande 1,

2018/19:2255 av Jan Björklund m.fl. (L) yrkande 23,

2018/19:2425 av Kristina Yngwe m.fl. (C) yrkande 57 och

2018/19:2889 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M) yrkande 2.

Reservation 10 (M)

11. Genomförande och kontroll av den gemensamma fiskeripolitiken

Riksdagen avslår motionerna

2018/19:81 av Martin Kinnunen m.fl. (SD) yrkande 4,

2018/19:669 av Elin Segerlind m.fl. (V) yrkande 12,

2018/19:2425 av Kristina Yngwe m.fl. (C) yrkande 56 och

2018/19:2889 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M) yrkande 1.

Reservation 11 (M)

Reservation 12 (SD)

12. Landningsskyldighetens införande och efterlevnad

Riksdagen avslår motionerna

2018/19:2315 av Maria Gardfjell m.fl. (MP) yrkande 11,

2018/19:2425 av Kristina Yngwe m.fl. (C) yrkande 58 och

2018/19:2889 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M) yrkande 5.

Reservation 13 (M)

13. Utveckling av selektiva fiskeredskap

Riksdagen avslår motionerna

2018/19:81 av Martin Kinnunen m.fl. (SD) yrkande 8,

2018/19:669 av Elin Segerlind m.fl. (V) yrkande 11,

2018/19:675 av Sanne Lennström (S),

2018/19:1395 av Elisabeth Falkhaven m.fl. (MP) yrkande 2,

2018/19:1884 av Johan Hultberg (M) yrkande 3 och

2018/19:2889 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M) yrkande 7.

Reservation 14 (M)

Reservation 15 (SD)

Reservation 16 (V)

14. Bottentrålning

Riksdagen avslår motionerna

2018/19:81 av Martin Kinnunen m.fl. (SD) yrkande 7,

2018/19:669 av Elin Segerlind m.fl. (V) yrkande 9,

2018/19:1395 av Elisabeth Falkhaven m.fl. (MP) yrkande 1,

2018/19:2315 av Maria Gardfjell m.fl. (MP) yrkande 13 och

2018/19:2726 av Kjell-Arne Ottosson m.fl. (KD) yrkande 27.

Reservation 17 (SD)

15. Trålfiske efter torsk i Östersjön

Riksdagen avslår motionerna

2018/19:669 av Elin Segerlind m.fl. (V) yrkande 10 och

2018/19:2605 av Magnus Oscarsson m.fl. (KD) yrkande 4.

Reservation 18 (V)

16. Bildande av fiskevårdsområden på enskilt vatten som omfattas av det fria redskapsfisket

Riksdagen avslår motionerna

2018/19:81 av Martin Kinnunen m.fl. (SD) yrkande 12 och

2018/19:2605 av Magnus Oscarsson m.fl. (KD) yrkande 3.

Reservation 19 (SD, KD)

17. Utsättning av fisk och fredningsperioder

Riksdagen avslår motionerna

2018/19:81 av Martin Kinnunen m.fl. (SD) yrkande 10 och

2018/19:2605 av Magnus Oscarsson m.fl. (KD) yrkande 1.

Reservation 20 (SD)

Reservation 21 (KD)

18. Miljöförbättrande åtgärder inom sportfisket

Riksdagen avslår motionerna

2018/19:81 av Martin Kinnunen m.fl. (SD) yrkande 11 och

2018/19:1322 av ClasGöran Carlsson och Monica Haider (båda S)
yrkandena 1 och 2.

Reservation 22 (SD)

19. Överlåtbara ålfisketillstånd

Riksdagen avslår motionerna

2018/19:81 av Martin Kinnunen m.fl. (SD) yrkande 13 i denna del,

2018/19:1473 av Anders Åkesson och Ola Johansson (båda C),

2018/19:1491 av Sofia Nilsson (C),

2018/19:1881 av Anders Hansson m.fl. (M) yrkande 1,

2018/19:2605 av Magnus Oscarsson m.fl. (KD) yrkande 5 och

2018/19:2889 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M) yrkande 8 i denna
del.

Reservation 23 (M, KD)

Reservation 24 (SD)

20. Ålfiskeförbud

Riksdagen avslår motionerna

2018/19:81 av Martin Kinnunen m.fl. (SD) yrkande 13 i denna del,

2018/19:669 av Elin Segerlind m.fl. (V) yrkande 13,

2018/19:2315 av Maria Gardfjell m.fl. (MP) yrkande 12 och

2018/19:2605 av Magnus Oscarsson m.fl. (KD) yrkande 6.

Reservation 25 (SD)

Reservation 26 (V)

21. Åtgärder för minskad turbindödlighet

Riksdagen avslår motion

2018/19:81 av Martin Kinnunen m.fl. (SD) yrkande 13 i denna del.

Reservation 27 (SD)

Stockholm den 5 februari 2019

På miljö- och jordbruksutskottets vägnar

Kristina Yngwe

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Kristina Yngwe (C), Maria Gardfjell (MP), Hanna Westerén (S), Isak From (S), Åsa Coenraads (M), Runar Filper (SD), Magnus Manhammar (S), Elin Segerlind (V), Betty Malmberg (M), Marlene Burwick (S), Tina Acketoft (L), Mats Nordberg (SD), Ulrika Heie (C), Markus Selin (S), Marlène Lund Kopparklint (M), Yasmine Eriksson (SD) och Kjell-Arne Ottosson (KD).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

I betänkandet behandlar utskottet ett sextiototal motionsyrkanden från allmänna motionstiden 2018/19. Motionsyrkandena tar upp frågor som rör åtgärder för ett konkurrenskraftigt fiske och ett miljömässigt hållbart fiske samt den svenska ålförvaltningen.

Utskottet föreslår ett tillkännagivande till regeringen. Utskottet föreslår att riksdagen ställer sig bakom det som utskottet anför om ett fortsatt och intensifierat regelförenklingsarbete för det svenska yrkesfisket som även inbegriper det småskaliga kustfisket. Utskottet avstyrker övriga motionsyrkanden, främst med hänvisning till redan pågående arbete.

I ärendet finns 27 reservationer (M, SD, C, V, KD) och fem särskilda yttranden (C, V, KD, L).

Den 24 januari 2019 lämnade Havs- och vattenmyndighetens generaldirektör och medarbetare information till utskottet, bl.a. om myndighetens arbete med den nationella ålförvaltningsplanen.

Utskottets överväganden

Åtgärder för ett konkurrenskraftigt fiske

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bifaller motionsyrkanden om ett fortsatt och intensifierat regelförenklingsarbete för det svenska yrkesfisket som även inbegriper det småskaliga kustfisket.

Riksdagen avslår övriga motionsyrkanden om hur främjandearbetet för svenskt yrkesfiske och vattenbruk ska bedrivas, om överlåtelse av fiskelicens, tilldelning och utnyttjande av fiskemöjligheter, om upphandling av svenskfångad fisk samt om ändrade regler för lax- och kräftfisket.

Jämför reservation 1 (SD), 2 (C), 3 (M, SD, KD), 4 (M, SD), 5 (SD), 6 (C), 7 (SD) och 8 (SD).

Motionerna

Övergripande främjandeåtgärder för det svenska yrkesfisket inklusive det småskaliga kustfisket

I motion 2018/19:2425 av Kristina Yngwe m.fl. (C) yrkande 54 föreslås ett nationellt fiskepolitiskt handlingsprogram för att på så sätt utveckla det kustnära och småskaliga fisket. Enligt motionärerna behövs det långsiktiga och välfungerande företagsvillkor för fisket, och ett handlingsprogram kan underlätta att sådana villkor kommer på plats.

Enligt motion 2018/19:81 av Martin Kinnunen m.fl. (SD) yrkande 3 bör målsättningen vara att inom ramen för marknadsekonomiska principer och långsiktigt hållbart nyttjande av fiskevatten verka för en livskraftig svensk fiskerinäring. Exempelvis bör byråkratin ses över för att minska fiskeribranschens administrativa bördor.

I motion 2018/19:2889 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M) yrkande 9 betonas behovet av att värna det småskaliga kustfisket. Enligt motionärerna är detta fiske särskilt utsatt, och det är svårt att nå lönsamhet. Genom att stärka det småskaliga kustnära fisket ökar antalet arbetstillfällen i fiskerinäringen samtidigt som kultur bevaras och skärgårdsmiljön utvecklas.

I motion 2018/19:682 av Heléne Björklund (S) föreslås att regeringen både nationellt och inom EU ska arbeta för att stärka det småskaliga kustnära fiskets villkor för att vi ska få levande kustsamhällen i Sverige. Enligt motionären behöver åtgärder vidtas inom flera områden.

Även enligt motion 2018/19:2263 av Solveig Zander (C) behöver åtgärder vidtas för att behålla det kustnära fisket som en företagsform det går att leva på.

Regelförenklingsarbetet för det svenska yrkesfisket inklusive det småskaliga kustfisket

I flera motioner förespråkas ett fortsatt och intensifierat regelförenklingsarbete för det svenska yrkesfisket. I motion 2018/19:2889 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M) yrkande 4 föreslås att arbetet med att förenkla regler och minska den administrativa bördan för fisket ska fortsätta. Enligt motionärerna är det viktigt med åtgärder som leder till en enklare, tydligare och begripligare reglering utifrån bl.a. ett lönsamhetsperspektiv. Insatser bör därför initieras för att minska regelkrånglet för fisket.

I motion 2018/19:2605 av Magnus Oscarsson m.fl. (KD) yrkande 2 föreslås att regelförenklingsarbetet inom fiskerinäringen intensifieras. Enligt motionärerna upplever fiskenäringen regelmassan som betungande, och ett viktigt steg vore att, mot bakgrund av den reformerade gemensamma fiskeripolitiken, se över de svenska nationella regler som detaljreglerar fisket. Likaså enligt motion 2018/19:2425 av Kristina Yngwe m.fl. (C) yrkande 53 behöver regelförenklingsarbetet fortsätta, och då särskilt för det kustnära och småskaliga fisket. Motionärerna framhåller att enkla regler, smidiga tillståndsprocesser och bra dialoger med myndigheter är viktiga förutsättningar för att fiskare ska kunna utöka sina verksamheter.

Ett liknande förslag framförs i motion 2018/19:1945 av Sofia Nilsson och Fredrik Christensson (båda C) enligt vilken det behövs en översyn av det regelverk som påverkar förutsättningarna för det kustnära yrkesfisket. Enligt motionärerna är utövarna av det kustnära yrkesfisket en hårt utsatt yrkeskår, och för många i näringen är lönsamheten dålig.

Vidare i motion 2018/19:1884 av Johan Hultberg (M) yrkande 1 föreslås det att man överväger att tillsätta en regelförenklingskommission för yrkesfisket. Kommissionen skulle bestå av representanter från branschen, Havs- och vattenmyndigheten samt andra berörda aktörer, och syftet bör vara att identifiera problem och föreslå konkreta förändringar för att minska regelbördan och kostnaderna. Enligt motion 2018/19:1531 av Lars Hjalmered (M) yrkande 2 behövs ett särskilt myndighetsuppdrag för regelförenkling och minskad administrativ börda på fiskeområdet. Det är angeläget att reglerna, utifrån EU-beslut, utformas på ett så enkelt sätt som möjligt samt att de stöder ett långsiktigt miljömässigt, socialt och ekonomiskt hållbart småskaligt kustnära yrkesfiske.

Överlåtelse av fiskelicens

I motion 2018/19:2889 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M) yrkande 6 föreslås att regelverken för överlåtelse av fiskerätter görs mer tillåtande. Dessutom anser motionärerna att möjligheterna till att tillåta större flexibilitet i tidsgränserna för fiskekvoter bör ingå som en del i förbättringsåtgärder för fiskenäringen. I yrkande 8 i denna del i samma motion föreslås att regeringen tar initiativ för att möjliggöra generationsskiften i det småskaliga fisket, genom överlåtande av fiskelicens, och därmed skapar framtidstro i näringen.

Enligt motion 2018/19:1884 av Johan Hultberg (M) yrkande 2 bör det övervägas att ge Havs- och vattenmyndigheten i uppdrag att ta fram en handlingsplan för att underlätta generations- och ägarskiften inom yrkesfisket och göra det enklare att bli yrkesfiskare. Handlingsplanen bör utöver regelförenklingar för fisket ta sikte på bl.a. finansierings- och skattemässiga frågor.

Tilldelning och utnyttjande av svenska fiskemöjligheter

Enligt motion 2018/19:81 av Martin Kinnunen m.fl. (SD) yrkande 2 bör berörda myndigheter utreda hur näringen i högre grad kan utnyttja tilldelade fiskekvoter. Motionärerna vill också utreda möjligheterna att öka utnyttjandet av kustkvoterna, som i många fall är iögonfallande låga.

Vidare enligt motion 2018/19:2425 av Kristina Yngwe m.fl. (C) yrkande 60 föreslås det att man utreder möjligheten till regional förvaltning av fiskekvoter som skulle involvera lokala och regionala aktörer i större utsträckning. Motionärerna anser att genom en sådan förvaltningsmodell ges det utrymme för de lokala och regionala aktörerna att se till så att fisket i kustsamhällena växer sig starkare. I yrkande 61 i samma motion föreslås att fördelningen av kvoter i det pelagiska respektive demersala fisket ska ta hänsyn till kustsamhällets utveckling och samhällsnyttan. Motionärerna menar att det skulle stärka det lokala fiskets konkurrenskraft om myndigheterna medgav att fiskare tilldelades kvoter av både pelagiskt och demersalt fiske och inte bara en kvot.

Främjandeåtgärder för svenskt vattenbruk

Enligt motion 2018/19:81 av Martin Kinnunen m.fl. (SD) yrkande 9 behöver förutsättningarna för fiskodling i Sverige förbättras. Motionärerna vill utreda hur kostnaderna för näringsidkare i branschen kan sänkas, hur etablering av nya fiskodlingar kan underlättas samt hur förutsättningarna för befintliga odlingar att expandera kan förbättras.

I motion 2018/19:535 av Markus Wiechel (SD) yrkande 3 föreslås att regeringen ska återkomma med förslag på hur arbetet med att använda sjöpungr kan utvecklas. Motionären framhåller att det finns sätt att utnyttja sjöpungr till miljövänligt bränsle samtidigt som de renar våra vatten, och i framtiden kan de även användas inom fler områden.

Vidare enligt motion 2018/19:2425 av Kristina Yngwe m.fl. (C) yrkande 52 bör det införas ett fiskhälsoprogram för vattenodling, vilket enligt motionärerna behövs om Sverige ska satsa på vattenbruk. En svårighet med vattenodlingar är att fiskarna är extra känsliga för sjukdomar, och ett fiskhälso-program skulle motverka och begränsa antalet sjukdomar.

I motion 2018/19:437 av Markus Wiechel och Lars Andersson (båda SD) föreslås en översyn av kontrollen av importerad odlad fisk. Det är enligt motionärerna viktigt med en god kontroll, vilket regeringen bör se över.

I motion 2018/19:1486 av Anders Åkesson och Mikael Larsson (båda C) föreslås det att forskningen och rådgivningen kring insjöfiske och vattenbruk ökas samt samordnas med de övriga nordiska länderna. Enligt motionärerna är kunskaperna inom området för dåliga, och det arbete som bedrivs i Sverige bör i så hög grad som möjligt bedrivas med goda kontakter med de övriga nordiska länderna.

Upphandling av svenskfångad fisk

Enligt motion 2018/19:81 av Martin Kinnunen m.fl. (SD) yrkande 1 borde offentliga institutioner tillåtas att prioritera svenskfångad fisk. Enligt motionärerna är det viktigt att framhålla att allt svenskt fiske är och ska förbli hållbart och noga reglerat, vilket innebär en trygghet för konsumenten.

Regler för lax- och kräftfisket

Enligt motion 2018/19:696 av Heléne Björklund (S) ska samma regler gälla för alla länder runt Östersjön för yrkesfisket efter lax. Enligt motionären är det av största vikt att vi vårdar våra bestånd av Östersjölax, men då kan vi inte ha olika regler för fiskare från olika länder. Motionären lyfter bl.a. fram att Havs- och vattenmyndigheten har beslutat att fasa ut yrkesfisket efter lax i öppet hav för att skydda de svaga bestånden.

I fråga om kräftfisket föreslås det i motion 2018/19:1884 av Johan Hultberg (M) yrkande 4 att regeringen ska verka för att minimimåttet för havskräftor höjs till det tidigare minimimåttet på 13 centimeter. Motionären framhåller att sänkningen har kritiserats av både trål- och burfiskare. Vidare enligt motion 2018/19:1268 av Runar Filper (SD) borde minimimåttet för fångade flodkräftor sänkas till 9 centimeter. Ett sådant minimimått skulle enligt motionären fortfarande säkra reproduktionen och ge goda förutsättningar för beståndsåterväxten.

Tidigare behandling och kompletterande uppgifter

Övergripande främjandeåtgärder för det svenska yrkesfisket

Flera övergripande initiativ har tagits på senare år såväl på nationell nivå som på EU-nivå för att stärka fiskets konkurrenskraft liksom förutsättningarna för ett miljömässigt hållbart fiske, vilket även utskottet har uppmärksammat vid upprepade tillfällen (se t.ex. bet. 2017/18: MJU13 Fiskeripolitik).

I fråga om åtgärder på europeisk nivå finansierar Europeiska havs- och fiskerifonden (EHFF) EU:s havs- och fiskeripolitik för perioden 2014–2020 och syftar bl.a. till att hjälpa fiskare att ställa om till ett hållbart fiske och att hjälpa kustsamhällena att diversifiera sina ekonomier. EHFF har utvecklats utifrån följande sex prioriteringar:

- främjande av ett miljömässigt hållbart, resurseffektivt, innovativt, konkurrenskraftigt och kunskapsbaserat fiske

- främjande av ett miljömässigt hållbart, resurseffektivt, innovativt, konkurrenskraftigt och kunskapsbaserat vattenbruk
- främjande av genomförandet av den gemensamma fiskeripolitiken
- ökning av sysselsättningen och den lokala sammanhållningen genom lokalt ledd utveckling
- främjande av saluföring och beredning
- främjande av genomförandet av den integrerade havspolitik.

I augusti 2015 godkände kommissionen det svenska havs- och fiskeriprogrammet, som totalt omfattar 1 445 miljoner kronor. Målet med det svenska programmet är att dels utveckla ett miljömässigt, ekonomiskt och socialt hållbart fiske och vattenbruk i Sverige, dels genomföra en del av den integrerade havspolitik och olika EU-miljödirektiv.

I budgetpropositionen för 2019 (prop. 2018/19:1 utg.omr. 23) redovisas att sedan det svenska havs- och fiskeriprogrammet startade i november 2015 har 468 ansökningar beviljats stöd, vilket motsvarar ca 664 miljoner kronor. När det gäller vattenbruk redovisades det i 2018 års budgetproposition (prop. 2017/18:1 utg.omr. 23) att de beviljade ansökningarna motsvarar en förväntad ökning av den nationella vattenbruksproduktionen med nästan 8 000 ton. På grund av den försenade programstarten är möjligheten att analysera resultat och dra slutsatser begränsad men kommer att förbättras i takt med fortsatt programgenomförande.

Den 12 juni 2018 presenterade kommissionen ett förslag till förordning om en ny EHFF för perioden 2021–2027 (COM(2018) 390 final). Enligt förslaget skulle medlemsstaterna få större frihet att utforma egna åtgärder och även fastställa reglerna för stödberättigande. Målet är att ha en lägre grad av reglering på EU-nivå av det som kan vara stödberättigande inom de nationella operativa programmen och större fokus på resultatet som dessa program ska leverera.

Vad gäller initiativ på nationell nivå presenterade regeringen i augusti 2015 en strategi för att främja de maritima näringarna (N2015,28). Strategin utgör ett inriktningsdokument för det fortsatta arbetet med att utveckla de maritima näringarna och bygger på tre likställda perspektiv: Hav i balans, Konkurrenskraftiga maritima näringar och Attraktiva kustområden. I strategin formuleras också en vision: Konkurrenskraftiga, innovativa och hållbara maritima näringar som kan bidra till ökad sysselsättning, minskad miljöbelastning och en attraktiv livsmiljö. Den maritima strategin omfattar och integrerar därmed politik inom bl.a. arbetsmarknads-, miljö-, turist-, fiske- och regionalpolitik. Havs- och vattenmyndigheten har under de senaste åren haft flera regeringsuppdrag som knyter an till den maritima strategins genomförande.

I juni 2016 tog Jordbruksverket och Havs- och vattenmyndigheten fram den gemensamma strategin Svenskt yrkesfiske 2020 – hållbart fiske och nyttig mat. Strategin syftar till att arbeta med de utmaningar som det kustnära fisket står inför och lyfter bl.a. fram vikten av att förvaltningen ska ta biologisk, social

och ekonomisk hänsyn samt vikten av förstärkt samverkan mellan myndigheter och andra aktörer.

I livsmedelsstrategin, som riksdagen beslutade om i juni 2017 (prop. 2016/17:104, bet. 2016/17:MUJ23, rskr. 2016/17:338), understryks behovet av ökad svensk livsmedelsproduktion och konkurrenskraft inom livsmedelskedjan. I strategin lyfts det fram att marina livsmedel och resurser har förutsättningar att möta en ökad efterfrågan, och att det finns möjligheter att vidareutveckla näringen och yrkeskåren för att förbättra konkurrenskraften och öka innovationsförmågan. Vidare framhålls att EHFF är ett viktigt verktyg för att bidra till en nödvändig utveckling av fiskerinäringen. Möjligheter till främjandeåtgärder för fiskerinäringen finns inom ramen för EHFF.

Av den parlamentariska landsbygdskommitténs slutbetänkande SOU 2017:1 För Sveriges landsbygder en sammanhållen politik för arbete, hållbar tillväxt och välfärd framgår bl.a. följande:

Det kustnära småskaliga yrkesfisket har stor betydelse för många orter längs Sveriges kuster. För fiskeföretagarna är behovet av åtgärder som ska leda till en enklare, tydligare och begripligare reglering viktigt utifrån bland annat ett lönsamhetsperspektiv. Insatser bör därför initieras för att minska de administrativa bördorna på fiskets område.

I den efterföljande propositionen (prop. 2017/18:179) En sammanhållen politik för Sveriges landsbygder framhålls följande (s. 14 f.):

Sveriges långsiktiga tillväxt och utveckling är beroende av levande landsbygder. Staten och den nationella sektorspolitiken har dock inte alltid fullt ut bidragit till att skapa tillräckliga förutsättningar för olika aktörer att ta tillvara möjligheter till hållbar utveckling och tillväxt samt hantera de utmaningar som delar av Sveriges landsbygder står inför.

Enligt regeringens bedömning har den ökade sektoriseringen och nedtoningen av ett landsbygdsperspektiv i sektorspolitiken medverkat till att vissa landsbygders potential och möjligheter till hållbar utveckling och tillväxt inte har realiserats.

I propositionen presenteras därefter förslag till övergripande mål för en sammanhållen landsbygdspolitik. Målet är att nå en livskraftig landsbygd med likvärdiga möjligheter till företagande, arbete, boende och välfärd som leder till en långsiktigt hållbar utveckling i hela landet. I juni 2018 godkände riksdagen regeringens förslag till övergripande mål (prop. 2017/18:179, bet. 2017/18:NU19, rskr. 2017/18:359).

I januari 2019 träffades det s.k. januariavtalet mellan Socialdemokraterna, Miljöpartiet, Centerpartiet och Liberalerna. Avtalet är en överenskommelse om politikens inriktning på flera områden, bl.a. inom fiskeripolitiken. I fråga om det småskaliga kustfisket framgår det av januariavtalet att regeringen åtagit sig att värna detta fiskes konkurrenskraft.

Regelförenklingar för det svenska yrkesfisket inklusive det småskaliga kustfisket

Mot bakgrund av målen i bl.a. regeringens maritima strategi, som omnämns ovan, finns det enligt regeringen ett behov av att kontinuerligt se över och modernisera regelverket för det kustnära fisket. Därför har Havs- och vattenmyndigheten haft flera regeringsuppdrag de senaste åren som syftat till att på olika sätt driva på förenklingsarbetet inom fiskets område. Senast i oktober 2017 gav regeringen (M2017/02522/Nm) myndigheten i uppdrag att bl.a. se över och modernisera regelverket för det kustnära fisket i syfte att värna detta fiske. I uppdraget ingick att beskriva hur detta arbete bidrar till målet i den maritima strategin.

Uppdraget redovisades i maj 2018. I sin redovisning framhåller myndigheten att det kustnära fisket har många utmaningar och regelverk som påverkar det. Regleringar finns på EU-nivå och nationell, regional och lokal nivå. Fiskerinäringen upplever generellt sett reglerna som omfattande och ibland som krångliga och svåra att förstå. Havs- och vattenmyndigheten och Jordbruksverket utför ett löpande arbete med att förbättra och revidera EU:s regelverk genom deltagande på olika nivåer inom EU:s institutioner samt genom att förse Regeringskansliet med underlag inför olika förhandlingar m.m. Havs- och vattenmyndigheten har en policy för hur arbete med regelförenkling ska bedrivas och Jordbruksverket har i sin verksamhet en särskild färdplan där ett av fokusområdena är förenkling.

Havs- och vattenmyndigheten presenterar därefter en rad möjliga åtgärder som kan bidra till att värna det kustnära fisket genom att modernisera regelverket för detta fiske. Målsättningen är att åtgärderna ska leda till att regelverket blir enklare och tydligare för yrkesfisket. Åtgärder presenteras inom följande fyra områden:

- digitalisering, vilket avser bl.a. effektivare ärendehantering och förbättring av vägledning
- tillstånd, där myndigheten föreslår bl.a. lägre krav vid ansökan om förlängning av fiskelicens, ändring av särskilda tillstånd samt klagorande av det småskaliga kustnära fiskets tillgång till Sveriges fiskekvoter
- kontroll, där det bl.a. föreslås att den elektroniska loggboken (e-loggbok) utvecklas
- övrigt, såsom en genomgång av äldre föreskrifter och utveckling av selektiva redskap.

Förslagen till förenklingsåtgärder är av sådan karaktär att de kan hanteras inom myndighetens bemyndigande. Enligt uppgift från myndigheten är vissa förslag nu färdigbehandlade, t.ex. inom området tillstånd, medan vissa andra ändringsförslag ska utredas vidare under 2019. Detta gäller framför allt inom områdena kontroll och övrigt. Vad gäller området digitalisering är detta ett prioriterat område för myndigheten under de kommande åren.

I Havs- och vattenmyndighetens regleringsbrev för 2018 tydliggjorde regeringen att myndigheten kontinuerligt ska arbeta med att belysa hur

myndigheten beaktat fiskerinäringens, inklusive vattenbrukets, förutsättningar och vilka effekter myndighetens arbete och förvaltningsbeslut har haft på fiskerinäringens utveckling. I detta arbete ska myndigheten särskilt belysa utvecklingen av det småskaliga kustfisket. Enligt uppgift från Regeringskansliet följer regeringen myndighetens redovisning noggrant och inväntar myndighetens åiterrapportering för 2018 där arbetet med förenklingsåtgärderna förväntas återfinnas.

Följande genomförda förenklingsåtgärder kan dock redan redovisas. Våren 2009 beslutade riksdagen att införa ett system med överlåtbara fiskerättigheter i det pelagiska fisket (dvs. fiske av sådana arter som huvudsakligen uppehåller sig och jagar föda i den fria vattenmassan, t.ex. sill och makrill). Bakgrunden var att lönsamheten i det pelagiska fisket minskade och att det bedömdes råda en överkapacitet inom denna del av fiskeflottan. Systemet med överlåtbara fiskerättigheter i det pelagiska fisket infördes i november 2009 och regleras genom lag. Enligt lagen är syftet att främja att fartygstrukturen i den svenska fiskeflottan medverkar till att bevara fiskeresurserna och till ett fiske som i övrigt är ekonomiskt, miljömässigt och socialt hållbart.

Enligt miljö- och jordbruksutskottets uppföljnings- och utvärderingsgrupp (2016/17:RFR7) har genomförandet av det pelagiska systemet fungerat väl. Syftet med systemet har uppnåtts när det gäller minskad flotta och förbättrad lönsamhet i fiskeföretagen. Det är positivt att systemet har lett till förbättrad möjlighet att planera fisket och försäljningen av fångsten. Därtill har systemet lett till att det pelagiska fisket har blivit mer ekonomiskt hållbart, men det är oklart om fisket har blivit mer miljömässigt och socialt hållbart. Elva fartyg som endast bedrev pelagiskt fiske i Östersjön och landade i Östersjöhamnar 2017 fick en extra tilldelning av regionala skäl utöver den överlåtbara pelagiska fiskerättigheten.

Havs- och vattenmyndigheten införde den 1 januari 2017 årliga överlåtbara fiskemöjligheter inom det demersala fisket (dvs. fiske på bottenzonen). Detta innebar en modernisering av regelverket för det kustnära fisket i många led. Efter godkännande av Havs- och vattenmyndigheten kan de individuella demersala fiskemöjligheterna överlåtas mellan fiskelicensinnehavare under året. Inom systemet har det införts s.k. koncentrationsnivåer (högsta möjliga innehav av en kvot under året) för att värna det småskaliga fisket så att inte fiskemöjligheterna koncentreras till ett fåtal licensinnehavare. För vissa fartyg har fiske även kunnat bedrivas inom de s.k. kustkvoterna, oftast utan fångstbegränsningar.

Havs- och vattenmyndigheten beslutade också om att införa separata särskilda tillstånd för fiske med torskfångande redskap i västra respektive östra Östersjön. Separata tillstånd bedöms bl.a. öka möjligheten att bevilja nyetableringar om beståndssituationen tillåter det i ett delområde men inte i det andra. Det bedöms också underlätta möjligheten till nyetablering med torskfångande redskap efter andra arter än torsk om tillståndet inte längre gäller hela Östersjön. Vid utformningen av det nya systemet togs också särskild hänsyn till det småskaliga fisket med passiva redskap som fiskar inom

kustkvoter som inte är fördelade på individuell nivå. Tidigare veckoransoner på kustkvoten togs bort, och fisket kan i stället bedrivas utan fångstbegränsningar efter nästan samtliga arter (undantaget torsk och makrill i Västerhavet).

Inom räkfisket har en särskild fördelningsmodell använts som innebär att hänsyn tagits till fartygets aktivitetsnivå samt den ransonsklass fartyget låg i under 2016. Detta har inneburit att mindre fartyg fått en större tilldelning än den historiska infiskningen. För att skydda och bevara det småskaliga räkfisket har också begränsningar införts så att mindre fartyg inte kan överlåta fiske-möjligheter till större. Detta gjordes för att skydda och bevara det småskaliga räkfisket.

I juli 2018 presenterade Havs- och vattenmyndigheten en utvärdering av det första året med det nya systemet för fördelning av demersala fiske-möjligheter. Sammanfattningsvis visar utvärderingen att många yrkesfiskare anser att det nya systemet med årliga tilldelningar skapar bättre planerings-möjligheter för dem, vilket också var en av avsikterna med att införa systemet med individuell fördelning. Därtill har den praktiska hanteringen kring att överlåta fiskemöjligheter fungerat och kommit igång bra.

Därtill kan det redovisas att enligt uppgift från Näringsdepartementet har regeringen under de senaste åren haft dialog och rundabordsamtal med representanter för det småskaliga kustfisket. Representanter för samtliga kuststräckor har hörts för att skapa en helhetsbild. Kustfisket och sälen samt dioxinproblematiken är exempel på sakfrågor som hanterats.

Överlåtelse av fiskelicens

Av artikel 6 i rådets förordning (EG) nr 1224/2009 om införande av ett kontrollsystem i gemenskapen för att säkerställa att bestämmelserna i den gemensamma fiskeripolitiken efterlevs följer att det krävs fiskelicens för att få bedriva yrkesfiske med fiskefartyg i havet. Personlig fiskelicens kan beviljas den som bedriver fiske i sötvattensområden eller i havet utan fartyg. Genom fiske med stöd av licens är företagaren bunden att rapportera sin fångst och har även flera skyldigheter. Närmare bestämmelser om fiskelicens finns i fiskelagen (1993:787). Tidigare fanns ett krav i fiskelagen på huvudsaklig ekonomisk inkomst från fisket för att bli beviljad fiskelicens, vilket gjorde det lättare för någon inom en fiskares familj att få en fiskelicens, samtidigt som det försvårade för andra att komma in i fisket. Detta har dock ändrats för att bl.a. underlätta generationsväxlingar utan direkt koppling till fisket.

Havs- och vattenmyndigheten beslutar om fiskelicenser och personliga fiskelicenser (HVMFS 2014:19 Om licens och tillstånd för yrkesmässigt fiske i havet). Myndigheten beslutar även om de särskilda tillstånd som krävs för att bedriva vissa typer av fiske. Under de senaste åren har myndigheten infört bestämmelser för att underlätta byte av tillståndshavare för fiskare med vissa särskilda tillstånd. För de särskilda tillstånden för fiske efter torsk i Östersjön, för fiske inom effortregleringen i Skagerrak, Kattegatt och Nordsjön samt för

fiske efter havskräfta med bottentrål försedd med artsorteringar går det numera att byta tillståndshavare under förutsättning att minst motsvarande kapacitet, mätt i kilowatt, förs ut ur fisket. För de särskilda tillstånden för fiske efter räka går det att byta tillståndshavare vid generationsskiften eller vid ägarkontinuitet (när samma person eller företag haft ägarandelar i ett fiskefartyg kontinuerligt i tre år).

Som redovisas ovan infördes det i slutet av 2009 ett system med överlåtbara fiskerättigheter inom det pelagiska fisket. Enligt miljö- och jordbruksutskottets uppföljnings- och utvärderingsgrupp (2016/17:RFR7) har systemet underlättat generationsväxlingar inom befintliga fiskeföretag och rekrytering av ungdomar till fartygsbesättningarna. Samtidigt har det gjorts svårare för nya fiskare utan tidigare anknytning till fisket att komma in i det pelagiska fisket.

I det regeringsuppdrag som Havs- och vattenmyndigheten redovisade i maj 2018, vilket beskrivs närmare i det föregående avsnittet, föreslår myndigheten ett antal åtgärder i fråga om tillstånd. Bland annat anser myndigheten att lägre krav bör gälla vid ansökan om förlängning av fiskelicens genom att man endast ska begära in deklARATIONER vid behov.

För att ytterligare minska den administrativa bördan för yrkesfisket kommer myndigheten under 2019 att utreda om det finns behov av att de särskilda tillstånden även i fortsättningen ska gälla i ett år eller om det finns möjlighet att kunna ha längre tidsperioder för några av dem. Inom detta arbete kommer också frågan att utredas om tillståndshavare ska behöva ansöka om tillstånd årligen, vilket de redan i dag inte behöver göra för ett flertal tillstånd då myndigheten skickar ut förnyade tillstånd om vissa krav är uppfyllda, samt om det ska finnas krav på att tillståndshavaren ska vara befälhavare på ett fiskefartyg när fiske bedrivs.

Tilldelning och utnyttjande av svenska fiskemöjligheter

Inför landningsskyldighetens införande 2016 för fiske av kvoterade arter i Västerhavet beslutade Havs- och vattenmyndigheten att utreda ett nytt system för fördelning av fiskemöjligheter. Som redovisas ovan införde myndigheten den 1 januari 2017 årliga överlåtbara fiskemöjligheter inom det demersala fisket (fiske på bottenzonen). Systemet baseras på individuella årliga tilldelningar som tillfälligt går att överlåta under året, med vissa begränsningar (exempelvis koncentrationsspärrar, se ovan).

Som också redovisas ovan presenterade Havs- och vattenmyndigheten i juli 2018 en utvärdering av det första året med det nya systemet för fördelning av demersala fiskemöjligheter. Sammanfattningsvis visar utvärderingen att många yrkesfiskare anser att det nya systemet med årliga tilldelningar skapar bättre planeringsmöjligheter för dem och att den praktiska hanteringen kring att överlåta fiskemöjligheter fungerat och kommit igång bra.

Samtidigt var nyttjandegraden under 2017 för flera demersala kvoter låg. Det gäller t.ex. kvoterna för torsk i Skagerrak samt vitling i Skagerrak och Kattegatt. Enligt myndighetens utvärdering tycks problematiken bero på en

kombination av flera faktorer såsom att systemet är nytt och att många fiskare varit "försiktiga" under det första året samt att det varit svårt att planera under det första året. Det har även funnits handelsfriktioner på marknaden för överlåtelser genom att det ibland varit svårt för fiskare att hitta någon som vill eller kan överlåta fiskemöjligheter av den kvot som tillståndshavaren är i behov av. Ibland har det också varit svårt att få fiskemöjligheter om de själva inte har "rätt" arter att byta med. En försiktighet att överlåta sina kvoter kan också bero på osäkerhet kring regelverk, exempelvis att man tror att man får en lägre tilldelning nästa år om fiskemöjligheter överläts under innevarande år. Dessa faktorer kan ha inneburit att tillgängliga fiskemöjligheter blivit "inlåsta" och inte kunnat nyttjas.

Myndigheten belyser mot denna bakgrund att det är viktigt att matchningen mellan överlåtare och säljare blir bättre samt att information och tydlighet kring regelverk måste förbättras. Ett sätt att förbättra matchningen mellan överlåtare och mottagare vore enligt Havs- och vattenmyndigheten att ha ett öppet system så att det går att se vad samtliga tillståndshavare har kvar av sina fiskemöjligheter. Enligt uppgift från Havs- och vattenmyndigheten kommer myndigheten under 2019 att sprida ytterligare information om att fiskemöjligheterna gäller under ett år och att överlåtelser inte innebär att tilldelningen påverkas kommande år. När det gäller marknadsfriktioner pågår ett arbete hos yrkesfiskarnas producentorganisationer med att utveckla fungerande kvotbörser och marknadsplatser. Utöver detta kommer Havs- och vattenmyndigheten att undersöka behoven ytterligare för att säljare och köpare ska kunna hitta varandra samt utreda förutsättningarna för att tillgängliggöra alla tillståndshavares infiskning och tilldelning och att det då skulle bli möjligt att se samtliga tillståndshavares kvarvarande fiskemöjligheter.

Samtidigt betonar Havs- och vattenmyndigheten att det är alltför tidigt att dra några långtgående slutsatser om hur det demersala fördelningssystemet fungerar då det bara varit i kraft i två år. Myndigheten kommer att följa upp och analysera nyttjandet även för 2018.

När det gäller det pelagiska systemet som infördes i november 2009 har miljö- och jordbruksutskottets uppföljnings- och utvärderingsgrupp (2016/17:RFR7) bedömt att genomförandet har fungerat väl. Syftet med systemet har uppnåtts när det gäller minskad flotta och förbättrad lönsamhet i fiskeföretagen. Det är positivt att systemet har lett till förbättrad möjlighet att planera fisket och försäljningen av fångsten. Därtill har systemet lett till att det pelagiska fisket har blivit mer ekonomiskt hållbart.

I fråga om kustkvoterna finns det enligt Havs- och vattenmyndigheten oklarheter inom näringen i fråga om det småskaliga kustnära fiskets tillgång till Sveriges fiskekvoter. Kustkvoterna är främst tillgängliga för mindre fartyg som bedriver fiske med vissa passiva redskap. Dessa fartyg omfattas varken av det ovanbeskrivna demersala systemet eller av det pelagiska systemet.

Dessa oklarheter anses leda till en osäkerhet för denna del av yrkesfisket då de mellan åren inte vet hur stor andel av kvoterna de kommer att få tillgång till. Därför avser Havs- och vattenmyndigheten att utreda möjligheterna att ha

som målsättning att kustkvoterna ska vara tillräckligt stora för att myndigheten ska ha goda möjligheter att tillgodose regionala och småskaliga fiskeintressen samtidigt som tilldelningen till det fiske som bedrivs utanför kustkvoten inte får bli för låg. Detta arbete kommer att bedrivas inom ramen för utvecklingen av de demersala och pelagiska systemen.

Främjandeåtgärder för svenskt vattenbruk

Under ledning av Jordbruksverket tog bransch, forskare, intresseorganisationer och myndigheter under 2012 fram en strategi för svenskt vattenbruk: Svenskt vattenbruk – en grön näring på blå åkrar. Strategi 2012–2020. Den uttalade visionen är ”En växande, lönsam och hållbar bransch med en etisk produktion”. Enligt strategin krävs minskad administrativ börda och tydliga bestämmelser.

I budgetpropositionen för 2019 (prop. 2018/19:1 utg.omr. 23) redovisas att produktionsvolymen av matfisk och musslor i vattenbruk har minskat under ett flertal år. Under 2016 ökade dock såväl produktionen som värdet jämfört med 2015. Samtidigt har produktionen av sättfisk minskat med 20 procent jämfört med 2015. Såväl antalet sysselsatta som andelen kvinnor inom vattenbruket har ökat något de senaste åren.

När det gäller odling av sjöponng bedriver IVL Svenska Miljöinstitutet och Marin Biogas försöksodlingar längs Bohuslåns respektive Skånes kust. Enligt institutet har sjöponngsodlingen potential, inte bara vad gäller effektiv biobränsleproduktion utan även i fråga om återförsel av näringsämnen till åkrar, hållbar proteinframställning till djurfoder samt cirkulär fiskodling. Dessutom skulle odlingar kunna skapa fler jobb på kustnära småorter.

Inom ramen för livsmedelsstrategin har regeringen säkerställt finansiering för att genomföra handlingsplanen för utveckling av svenskt vattenbruk. Regeringen beslutade 2017 att 14 miljoner kronor skulle avsättas för genomförande av handlingsplanen, att pengarna skulle fördelas på tre år och förvaltas av Jordbruksverket. I juni 2018 hade verket betalat ut drygt 10 miljoner kronor till olika projekt kopplade till åtgärderna i handlingsplanen.

I juni 2018 lämnades en halvtidsutvärdering av handlingsplanen i vilken Jordbruksverket framför att handlingsplanens alla åtgärder har lett till aktiviteter som främjar hållbart vattenbruk. Samtidigt har vattenbruchsbranschens utveckling påverkats av många olika faktorer med stor effekt på förutsättningarna för expansion och nyetablering. Domar från mark- och miljödomstolen som ifrågasätter fiskodling i öppna kassar kommer exempelvis att ha en omfattande effekt på hur matfiskodling kommer att se ut de närmaste åren. Även tolkning av vatten- och havsmiljödirektivet i samband med miljöprövningsprocessen har gjort det svårt för nya och befintliga vattenbrukare att få tillstånd för sin verksamhet.

I betänkande 2017/18: MJU13 Fiskeripolitik anförde utskottet att det svenska vattenbruket har stor utvecklingspotential som bör tas till vara. Utskottet bedömde emellertid att regelverket för vattenbrukstillstånd och

därtill själva tillståndsprocessen är behäftade med problem, vilket hämmar möjligheterna till utveckling. Mot denna bakgrund föreslog utskottet ett tillkännagivande till regeringen om att se över de regelverk som reglerar vattenbruk. Riksdagen följde utskottets förslag (bet. 2017/18:MJU13, rskr. 2017/18:182).

I augusti 2018 fick Jordbruksverket i uppdrag att inom ramen för livsmedelsstrategin kartlägga och utreda förutsättningarna för en förenklad prövning av vattenbruksverksamheter (N2018/04401/FJR). Verket ska analysera hur prövningen av vattenbruksverksamheter kan förenklas samtidigt som miljöskyddet bibehålls och vid behov föreslå ändringar. I arbetet med redovisningen av uppdraget ska hänsyn tas till möjliga nya tekniker som är under utveckling inom vattenbruksområdet. Myndigheten ska i sitt arbete särskilt beakta lösningar som kan vara både produktionsdrivande och miljöfrämjande. Uppdraget ska redovisas senast den 31 december 2019.

När det gäller det EU-gemensamma regelverket för kontroll av djurs hälsa antog Europaparlamentet och rådet i mars 2016 förordning (EU) 2016/429 om överförbara djursjukdomar och om ändring och upphävande av vissa akter med avseende på djurhälsa. Den nya förordningen är i form av ramlagstiftning för djurhälsoområdet och kommer att ersätta ett stort antal direktiv som i dag reglerar området. Förordningen omfattar vattenlevande djur, inklusive vattenbruksdjur. Kommissionen har fram till den 21 april 2019 på sig att anta vissa kompletterande akter, och därefter har medlemsstaterna två år på sig att få det nationella arbetet på plats.

Bland annat för att Sverige inte ska dubbelreglera området beslutade regeringen i december 2018 att tillsätta en utredare för att se över den nuvarande lagstiftningen på djurhälsoområdet. Syftet med översynen är att anpassa lagstiftningen till den nya djurhälsoförordningen och andra nya EU-bestämmelser. Syftet är också att få till stånd en modern och sammanhållen lagstiftning med en tydlig systematik. Lagstiftningen ska säkerställa ett gott smittskydd och därigenom tillvarata djurskydds-, folkhälso- och miljöintressen samt produktionsekonomiska intressen. Uppdraget ska redovisas senast den 31 december 2019.

Enligt nu gällande rätt är det vattenbrukarens eget ansvar att säkerställa och kontrollera djurens hälsa. Djurens hälsa ska kontrolleras regelbundet för att upptäcka ökad dödlighet och om de är smittade med någon av de sjukdomar som finns uppräknade i rådets direktiv 2006/88/EG om djurhälsokrav för djur och produkter från vattenbruk och om förebyggande och bekämpning av vissa sjukdomar hos vattenlevande djur. Vid misstanke om sjukdom ska detta anmälas till en länsveterinär eller distriktsveterinär. Veterinären är sedan skyldig att anmäla misstanken till Jordbruksverket eller länsstyrelsen om misstanken kvarstår.

Sedan den 1 januari 2014 kontrollerar Jordbruksverket odlingar genom riskbaserade besök. Den offentliga kontrollen kompletteras med s.k. övervakningsbesök av en organisation som vattenbrukaren själv valt. Syftet med tillsynen är att upptäcka smittsamma sjukdomar och minimera risken för

introduktion och spridning av smittorna. Tillsynen omfattar i huvudsak provtagning för de vanligaste sjukdomarna samt kontroll av anläggning och journaler. Övervakningen inkluderar även rådgivning om hur man kan förebygga smittor och spridning av smittor, provtagning vid misstanke om smittsam sjukdom, hjälp med hantering och utskrivning av veterinära läkemedel, övervakningsprogram för vissa produktionssjukdomar osv. Därtill inbegriper tillsynen kontroll av åtgärdsplanen, vilket ska tas fram av den verksamhetsansvarige tillsammans med en veterinär eller annan djurhälsoinspektör. Åtgärdsplanen ska beskriva hur man arbetar med biosäkerhet och hygien på anläggningen. Det kan i sammanhanget redovisas att svenska vattenodlingar enligt uppgift från Jordbruksverket är friförklarade från flera sjukdomar. Enligt verket är hälsostatusen i landet generellt sett mycket hög.

I fråga om forskning och rådgivning om vattenbruk finns det i landet tre s.k. vattenbrukscentrum där forskning och näring samverkar. Dessa centrum har olika huvudsakliga kompetensområden såsom öppna och slutna system, marina arter och sötvattensarter. Tillsammans med Sveriges lantbruksuniversitet (SLU) och Göteborgs universitet driver och finansierar ett av vattenbrukscentrumen, Vattenbrukscentrum Väst, Nationellt Kompetenscentrum för Vattenbruk. Det nationella kompetenscentrumet ansvarar för samordning av forskning och utbildning samt spridning av kunskapsbaserad information till samhälle, myndighet och näring. Centrumet ska även verka för att skapa mötesplatser för samverkan, samordning av utbildningsinsatser och kompetensutveckling, genomförande av forskningsresultat i näringen samt samverkan med övriga aktörer inom vattenbruksrelaterad forskning och näringslivsutveckling. Verksamheten är öppen för alla organisationer och personer som har ett intresse av vattenbruksfrågor. Det övergripande målet är att bli en central kunskapsportal för utvecklingen av ett naturresursuthålligt såväl som ekonomiskt lönsamt vattenbruk i Sverige.

I fråga om insjöfiske bedrivs det forskning vid t.ex. SLU-institutionen för akvatiska resurser (SLU Aqua). Institutionen använder olika metoder för att övervaka fisk i bl.a. sjöar och vattendrag och deltar i program och projekt för att skaffa fram kunskap om tillståndet i svenska vatten. Man forskar även om kvicksilvernivåer i insjöfisk.

Upphandling av svenskfångad fisk

De lagar som styr offentlig upphandling bygger på vissa grundläggande principer för EU-samarbetet, bl.a. principen om icke-diskriminering. Principen innebär ett förbud mot att diskriminera leverantörer på grund av deras nationalitet (t.ex. medborgarskap eller etablerings- eller verksamhetsland). Det betyder att en upphandlande myndighet inte får ställa krav som bara svenska företag känner till eller kan klara att uppfylla. Det gäller även när den upphandlande myndigheten inte förväntar sig att några utländska leverantörer ska lämna anbud. Bestämmelserna i upphandlingslagarna ska alltid tolkas mot bakgrund av denna princip. Därför är det inte tillåtet att som krav ange att en

vara ska vara fångad eller uppfödd i Sverige eller enligt svensk lagstiftning. Det finns däremot inget förbud mot att i en upphandling ställa krav som omfattas av svensk lagstiftning.

I fråga om upphandling av fisk har Upphandlingsmyndigheten tagit fram vägledning för att underlätta att produkterna kommer från livskraftiga bestånd som tål fisket. Rekommendationer från Internationella havsforskningsrådet (Ices) bör alltid ligga till grund för vilka bestånd som bedöms som hållbara. Andra viktiga aspekter är att fiskeredskapen ska vara selektiva och att det måste gå att spåra var fisken är fångad. Upphandlingsmyndigheten har därtill tagit fram en fisklista för att underlätta offentlig upphandling och beställning på offentliga kontrakt av relevanta fiskarter som kommer från livskraftiga bestånd.

Under de senaste åren har upphandlingslagstiftningen setts över och utvecklats vid flera tillfällen, bl.a. för att främja hållbar svensk livsmedelsproduktion. Senast i augusti 2018 meddelade regeringen att möjligheterna ska utredas att göra det obligatoriskt för upphandlande myndigheter att ställa krav på djurskydd och låg grad av antibiotikaanvändning vid upphandling av animaliska livsmedel.

Avslutningsvis kan det redovisas att reglerna för spårbarhet av fisk som används till livsmedel skärptes den 1 januari 2019. Havs- och vattenmyndigheten införde då bestämmelserna om spårbarhet som går längre än vad som gäller för animaliska livsmedel i allmänhet. Nu ställs också krav på att livsmedelsföretagen använder Havs- och vattenmyndighetens digitala spårbarhetssystem för att dela information med sina kunder och med myndigheten. På så sätt får konsumenten bättre information om var, när och hur fisket eller odlingen skett. I samarbete med branschen har myndigheten byggt ett system för att underlätta för olika marknadsaktörer att använda det. Företagen får finansiellt stöd från EU för att anpassa sin verksamhet till systemet.

Reglerna för lax- och kräftfiske

I fråga om yrkesfisket efter lax i Östersjön redovisade Havs- och vattenmyndigheten i november 2015 ett regeringsuppdrag om hur förvaltningen av bl.a. lax i svenska vatten bör utvecklas och utformas. I sin redovisning av uppdraget framför myndigheten att laxen i Östersjön förekommer som naturreproducerade vilda bestånd i ca 40 älvar som mynnar i Östersjön. Av dessa finns i dag vilda laxbestånd i 16 svenska älvar och de producerar, inräknat gränsälven Torne älv, uppskattningsvis 95 procent av all vild lax i Östersjöområdet. Det innebär att Sverige har ett särskilt ansvar för bevarandet av Östersjöns laxbestånd och för möjligheterna till fiske. Sverige har därmed också betydande möjligheter att nyttja laxbestånden på ett sätt som är ekonomiskt fördelaktigt för Sverige, särskilt genom fritidsfiske och fisketurism.

Havs- och vattenmyndigheten framför vidare att de nordligaste bestånden i Östersjön har stärkts under senare år genom bl.a. förbättrad naturlig över-

levnad och miljöförbättrande åtgärder i älvar. Bestånden i älvar i södra Östersjön visar däremot få eller inga tecken på att förstärkas. Mot bakgrund av bl.a. detta underlag har Havs- och vattenmyndigheten beslutat att fasa ut utsjöfiske av lax för att i stället arbeta för en s.k. älvspecifik förvaltning. Detta innebär att fisket i högre utsträckning kan riktas mot återvandrande lax från starka bestånd samt kompensationsodlad lax.

Dåvarande landsbygdsminister Sven-Erik Bucht anförde följande i sitt svar på fråga 2016/17:358 om laxfisket i södra Östersjön:

Andra Östersjöländer, som inte har några laxälvar, har inte heller möjlighet att tillämpa älvspecifik förvaltning fast de har en laxkvot. [...] Sverige kommer även fortsättningsvis att utgå från den älvspecifika laxförvaltningen för ett mer hållbart fiske av lax i Östersjön. Utvecklas selektiva och skonsamma redskap som kan rikta in sig på kompensationsodlad lax utan att påverka de vilda bestånden så kan det finnas anledning att se över frågan igen.

I oktober 2018 fattade ministerrådet beslut om 2019 års fiskemöjligheter i Östersjön. Vad gäller laxbeståndet i Östersjön beslutade rådet om försiktigare total tillåten fångstmängd (nedan TAC) än den som föreslogs av kommissionen. Vid rådet beslutades det även om ett gemensamt uttalande av Östersjöländerna och kommissionen att åta sig att eliminera all felrapportering och illegalt laxfiske fr.o.m. den 1 januari 2019. Den svenska regeringen har tillsammans med Finland arbetat under lång tid för att stävja det illegala laxfiske som enligt Ices förekommer i vissa länder.

I december 2018 fattade regeringen beslut om att 8 miljoner kronor får användas under 2019 för utveckling av selektiva och skonsamma redskap. Se närmare redovisning i avsnittet om utveckling av selektiva fiskeredskap nedan. Sedan den 1 januari 2016 omfattas fisket efter havskräftor av landningsskyldigheten. Det innebär att all fångst av havskräftor ska landas oavsett storlek. Med landningsskyldigheten ska minsta landningsstorlek, som tidigare uppgick till 13 centimeter, ersättas av en s.k. minsta referensstorlek (MCRS). Syftet med en minsta referensstorlek är att skydda unga exemplar av havskräftor.

Minsta referensstorlek fastställs av kommissionen tillsammans med andra närmare bestämmelser om landningsskyldigheten, och ska baseras på en gemensam rekommendation från berörda medlemsstater. Enligt den utkastplan som upprättats för Nordsjön (COM(2015) 7145 final) gäller att minsta storlek för bevarande för havskräftor uppgår till 10,5 centimeter totallängd mätt från spetsen av pannhornet till den fasta kanten av den mellersta stjärten. Havskräftor omfattas av landningsskyldigheten, men har undantag för hög överlevnad vid fiske med bur och vissa trålar. I andra fisken ska de alltid landas.

Det tidigare minimimåttet var högt i relation till storleken på kräftorna som fångades, vilket gav upphov till höga utkastnivåer av kräftor. Enligt Havs- och vattenmyndigheten förväntas minskningen i minimimått minska utkastmängderna avsevärt. Som redovisades ovan ska minsta referensstorlek baseras på en gemensam rekommendation från berörda medlemsstater. Som svar på

interpellation 2014/15:752 tydliggjorde dåvarande landsbygdsminister Sven-Erik Bucht att Sverige inte själv kan fastställa vilken referensstorlek som ska vara rådande. Regeringens utgångspunkt var att behålla det tidigare minimimåttet på 13 centimeter för att undvika en negativ påverkan på beståndet och för att säkerställa prisbilden och lönsamheten för de svenska kräftfiskarna. Samtidigt framfördes det från flera andra håll att referensstorleken skulle vara 8,5 centimeter, vilket var något som den svenska regeringen inte kunde acceptera.

Vad gäller den svenska flodkräftan har arten minskat dramatiskt i takt med att signalkräftan har ökat. Flodkräftan är rödlistad som akut hotad, och arten är även listad i EU:s art- och habitatdirektiv, vilket innebär att Sverige har ett nationellt ansvar för att förvalta beståndet. Enligt Havs- och vattenmyndigheten behövs det åtgärder för att säkra livsmiljöer åt de flodkräftor som finns kvar. De svenska regler som i första hand har betydelse för skyddet av flodkräftan finns i artskyddsförordningen (2007:845) och i förordningen (SFS 1994:1716) om fisket, vattenbruket och fiskerinäringen. Viktiga avsnitt i den senare förordningen är reglerna om utsättning och odling, bestämmelser om bete och transporter, möjligheten att inrätta särskilda skyddsområden och möjligheten att förklara områden som kräftpestsmittade.

Vad gäller fiske av kräftor finns det sedan 1994 ingen allmän reglering annat än i de fem stora sjöarna och de vattendrag som står i förbindelse med dessa sjöar till det första definitiva vandringshindret. Av 2 kap. 15 § FIFS 2004:37 Fiske i sötvattensområdena framgår att ett minimimått på 10 centimeter gäller för fångade kräftor, och denna regel gäller på såväl enskilt som allmänt vatten i de fem stora sjöarna. Kräftor som är mindre än så måste genast släppas tillbaka i vattnet.

Utskottets ställningstagande

Övergripande främjandeåtgärder för det svenska yrkesfisket inklusive det småskaliga kustfisket

Utskottet vill inledningsvis påminna om att det svenska yrkesfisket är beroende av utformningen av den gemensamma fiskeripolitiken. Det är av denna anledning som utskottet under flera års tid påtalat att goda förutsättningar för det svenska yrkesfisket måste säkerställas inte bara på lokal och nationell nivå utan även på europeisk. I sammanhanget vill utskottet poängtera värdet av den övergripande och strategiska satsning som Europeiska havs- och fiskerifonden (EHFF) utgör. Fonden inbegriper alla led i fiskerinäringen och syftar bl.a. till att skapa ett miljömässigt hållbart, resurseffektivt, innovativt, konkurrenskraftigt och kunskapsbaserat fiske och vattenbruk. Utskottet noterar att förhandlingarna om kommissionens förslag för ny havs- och fiskerifond för nästföljande programperiod kommer att återupptas under 2019, och utskottet avser att följa detta arbete mycket noga. Därtill noterar utskottet att det följer av januariavtalet att regeringen har åtagit sig att värna det hållbara

småskaliga fiskets konkurrenskraft. Utskottet kommer med stort intresse att följa regeringens arbete även på detta område.

Mot bakgrund av det strategiska och långsiktiga arbete som enligt utskottet redan pågår för att beakta det svenska yrkesfisket bedömer utskottet att de förslag på främjandeåtgärder som framförs i motionerna 2018/19:2425 (C) yrkande 54, 2018/19:81 (SD) yrkande 3, 2018/19:2889 (M) yrkande 9, 2018/19:682 (S) och 2018/19:2263 (C) i huvudsak är att betrakta som tillgodosedda och därför kan lämnas utan vidare åtgärd.

Regelförenklingar för det svenska yrkesfisket inklusive det småskaliga kustfisket

Nu, liksom tidigare år, råder det bred enighet i utskottet om vikten av ett aktivt arbete för att minimera administrativt krångel och kostnader för svenska yrkesfiskare. Utskottet välkomnar att regeringen och ansvarig förvaltningsmyndighet har vidtagit betydelsefulla åtgärder under de senaste åren för att driva utvecklingen i denna riktning. Utskottet noterar inte minst att regeringen har tydliggjort att Havs- och vattenmyndigheten ska arbeta kontinuerligt med att belysa hur myndigheten har beaktat fiskerinäringens förutsättningar och vilka effekter myndighetens arbete och förvaltningsbeslut har haft på näringens utveckling. Utskottet noterar också att det pågår arbete vid myndigheten för att genomföra ytterligare förenklingsåtgärder bl.a. i fråga om tillstånd och digitalisering.

Utskottet kan emellertid konstatera att regelmassan fortfarande upplevs som betungande för det yrkesmässiga fisket i allmänhet och för det småskaliga kustnära fisket i synnerhet. Bland annat av denna anledning är fiskerinäringen en utsatt yrkeskår och inte den konkurrenskraftiga och miljömässigt hållbara näring som utskottet skulle önska.

Det är mot denna bakgrund angeläget att arbetet för att förenkla regler och minska den administrativa bördan för fisket inte bara fortsätter utan även intensifieras. Åtgärderna bör leda till en enklare, tydligare och begripligare reglering utifrån bl.a. ett lönsamhetsperspektiv. För att fiskare ska kunna utöka sina verksamheter är det även viktigt med smidiga tillståndsprocesser och bra dialoger med myndigheter. I sammanhanget vill utskottet särskilt framhålla det småskaliga kustfisket som har en stor potential att utvecklas om den ges tillräckligt goda förutsättningar. Utskottet ser positivt på att det följer av januariavtalet att regeringen åtagit sig att värna det småskaliga kustfiskets konkurrenskraft. Ett fortsatt och intensifierat regelförenklingsarbete bör enligt utskottets mening vara en central del i detta arbete. Utskottet föreslår att riksdagen tillkännager detta för regeringen. Med det anförda tillstyrker utskottet motionerna 2018/19:2889 (M) yrkande 4, 2018/19:2425 (C) yrkande 53 och 2018/19:2605 (KD) yrkande 2.

I fråga om ett särskilt myndighetsuppdrag och inrättande av en regelförenklingskommission som föreslås i motionerna 2018/19:1531 (M) yrkande 2 respektive 2018/19:1884 (M) yrkande 1 ser utskottet ingen anled-

ning att prioritera förslagen, och motionsyrkandena avstyrks därför. Med hänvisning till det som anförts ovan avstyrks även motion 2018/19:1945 (C).

Överlåtelse av fiskelicens

Utskottet har vid upprepade tillfällen framhållit att systemet med överlåtbara fiskerättigheter inom det pelagiska fisket har underlättat generationsväxlingar inom befintliga fiskeföretag och rekrytering av ungdomar till fartygsbesättningarna. Utskottet har också framhållit att Havs- och vattenmyndigheten har under senare år infört bestämmelser för att underlätta byte av tillståndshavare för fiskare med vissa särskilda tillstånd. Därtill vill utskottet påminna om att beredning pågår vid myndigheten i fråga om förenklade tillståndsprocesser, bl.a. vad avser de möjligheter som har identifierats att sänka kraven vid ansökan om förlängning av fiskelicens.

Utskottet fäster stor vikt vid ungdomars möjligheter att komma in i fiskerinäringen och kommer även framöver att bevaka denna fråga med stort intresse. Mot bakgrund av det anförda är utskottet inte berett att föreslå något initiativ från riksdagens sida med anledning av motionerna 2018/19:2889 (M) yrkandena 6 och 8 i denna del samt 2018/19:1884 (M) yrkande 2. Motionerna avstyrks i berörd del.

Tilldelning och utnyttjande av svenska fiskemöjligheter

När det gäller det pelagiska fisket har utskottet vid upprepade tillfällen påpekat att det system som infördes i slutet av 2009 varit en framgång eftersom förbättrad lönsamhet för fiskeföretagen har åstadkommits. Systemet har inneburit förbättrade möjligheter för fiskarna att planera både fisket och försäljning av fångsten. När det gäller det demersala fisket tyder det första årets erfarenheter på att det nya systemet har gett yrkesfiskarna bättre planeringsmöjligheter och att överlåtelser av fiskemöjligheter kommit igång väl, vilket utskottet naturligtvis ser mycket positivt på. Samtidigt är utskottet medvetet om att nyttjandegraden för flera demersala kvoter hittills varit låg. Utskottet välkomnar därför att Havs- och vattenmyndigheten under 2019 kommer att arbeta med att sprida ytterligare information om hur systemet fungerar, och utreda förutsättningarna för att tillgängliggöra alla tillståndshavares infiskning och tilldelning.

När det gäller nyttjandegraden av Sveriges kustkvoter påminner utskottet om att Havs- och vattenmyndigheten nu utreder möjligheterna att ha som målsättning att kustkvoterna ska vara tillräckligt stora för att kunna tillgodose regionala och småskaliga fiskeintressen samtidigt som tilldelningen till det fiske som bedrivs utanför kustkvoten inte får bli för låg.

Utskottets sammantagna bedömning är att de system för tilldelning och högt utnyttjande av svenska fiskemöjligheter som införts under senare år har kommit igång väl. I de fall svårigheter har identifierats har åtgärder vidtagits. Mot denna bakgrund ser utskottet ingen anledning att prioritera de förslag som

förs fram i motionerna 2018/19:81 (SD) yrkande 2 och 2018/19:2425 (C) yrkandena 60 och 61. Motionerna lämnas därmed utan vidare åtgärd.

Främjandeåtgärder för svenskt vattenbruk

Utskottet har under flera års tid framhållit den utvecklingspotential som finns i det svenska vattenbruket. Utskottet har särskilt uppmärksammat regeringen på behovet av smidigare tillståndsprocesser och välkomnar därför att Jordbruksverket nu har fått i uppdrag att analysera hur prövningen av vattenbruksverksamheter kan förenklas samtidigt som miljöskyddet bibehålls. Utskottet välkomnar även att regeringen har tydliggjort att Havs- och vattenmyndigheten ska arbeta kontinuerligt med att belysa hur myndigheten har beaktat vattenbrukets förutsättningar. Därtill noterar utskottet att det bedrivs forskning om och vidareutveckling av vattenbruk på flera håll i landet.

I fråga om kontroll och säkerställande av vattenbruksdjurs hälsa påminner utskottet om att det under 2019 pågår en översyn av nuvarande lagstiftning på djurhälsoområdet, bl.a. till följd av den nya djurhälsoförordningen på EU-nivå. Syftet med översynen är att få till stånd en modern och sammanhållen lagstiftning som säkerställer ett gott smittskydd och därigenom tillvarar djurskydds-, folkhälso- och miljöintressen samt produktionsekonomiska intressen.

Utskottet bedömer att det arbete som därmed redan bedrivs i huvudsak motsvarar de åtgärder som motionärerna förespråkar i motionerna 2018/19:81 (SD) yrkande 9, 2018/19:535 (SD) yrkande 3, 2018/19:2425 (C) yrkande 52, 2018/19:437 (SD) och 2018/19:1486 (C). Motionerna lämnas därför utan vidare åtgärd.

Upphandling av svenskfångad fisk

I fråga om upphandling av svenskfångad fisk vill utskottet inledningsvis påpeka att fisk är en internationell resurs och att allt fiske som bedrivs på EU:s vatten lyder under den gemensamma fiskeripolitiken. Vidare vill utskottet påminna om att upphandlingslagstiftningen är underställd principen om icke-diskriminering enligt vilken det är otillåtet att ställa som krav att fisken ska vara fångad av en svensklagad båt. Utskottet anser att det är mer angeläget att den fisk som statliga myndigheter upphandlar kommer från bestånd som är förvaltade på ett miljömässigt hållbart sätt. Utskottet noterar att Upphandlingsmyndighetens rekommendationer för upphandling av fisk redan är utformade i enlighet med denna ambition. Med hänvisning till det som anförts ovan avstyrker utskottet motion 2018/19:81 (SD) yrkande 1.

Regler för lax- och kräftfisket

När det gäller yrkesfisket efter lax i Östersjön vill utskottet påminna om att Sverige har ett särskilt ansvar i förvaltandet av lax då över 90 procent av all Östersjölax härstammar från de svenska älvarna. Det är därmed med goda skäl som den ansvariga myndigheten har fasat ut utsjöfisket efter lax och i stället fokuserar på en s.k. älvspecifik förvaltning. Utskottet ser ingen anledning att

ifrågasätta grunden för myndighetens föreskrifter och avstyrker därför motion 2018/19:696 (S). I fråga om minimimått för flodkräftor ser utskottet inte heller i detta fall någon anledning att ifrågasätta den vetenskapliga grunden för nuvarande föreskrifter och avstyrker därför även motion 2018/19:1268 (SD).

När det gäller mått för minsta bevarandestorlek för havskräftor påminner utskottet om att det inte är upp till Sverige själv att besluta utan fastställs gemensamt på EU-nivå. Utskottet ser i nuläget inget skäl att driva frågan om att regeringen ska återuppta förhandlingarna utan avstyrker motion 2018/19:1884 (M) yrkande 4.

Åtgärder för ett miljömässigt hållbart fiske

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om hur globala hållbara fiskbestånd ska säkerställas, om hur reglerna för den gemensamma fiskeripolitiken ska genomföras och kontrolleras, om arbetet med att utveckla selektiva fiskeredskap och regler för bottentrållning samt om olika fiskevårdande åtgärder.

Jämför reservation 9 (M), 10 (M), 11 (M), 12 (SD), 13 (M), 14 (M), 15 (SD), 16 (V), 17 (SD), 18 (V), 19 (SD, KD), 20 (SD), 21 (KD) och 22 (SD) samt särskilt yttrande 1 (L), 2 (V), 3 (V) och 5 (C).

Motionerna

Globalt hållbart fiske inklusive EU:s partnerskapsavtal om fiske

Enligt motion 2018/19:2425 av Kristina Yngwe m.fl. (C) yrkande 59 bör Sverige aktivt verka för ett hållbart globalt fiske. Motionärerna framhåller att överfiske är ett stort globalt problem, inte minst för fattiga människor i utvecklingsländer. Sverige bör därför aktivt driva på för hållbart fiske globalt, motverka utfiskning samt utöka skyddet av hotade marina arter.

I motion 2018/19:2889 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M) yrkande 3 föreslås att Sverige i EU ska verka för mer hållbara fiskepartnerskapsavtal genom bättre uppföljning och sänkt subventionsgrad. Motionärerna är kritiska till avtalen av flera skäl, bl.a. eftersom det ofta finns skäl att ifrågasätta om avtalen verkligen är hållbara och lever upp till de kriterier som skrivits in.

Hållbara fiskemöjligheter

Enligt motion 2018/19:2425 av Kristina Yngwe m.fl. (C) yrkande 57 bör livskraftiga bestånd säkerställas genom att Sverige agerar pådrivande i EU kring ramen för den gemensamma fiskeripolitiken. Motionärerna menar att Sverige måste fortsätta driva på för att de fiskekvoter som bestäms ska vara

långsiktigt hållbara och att EU varken i sina egna vatten eller i andra vatten i världen bidrar till utfiskning och urholkande av ekosystemen.

Även i partimotion 2018/19:2255 av Jan Björklund m.fl. (L) yrkande 23 framhålls att fisket måste hålla sig inom ramen för vetenskapliga bedömningar av vad bestånden tål. Enligt motionärerna kan havet då bli en betydande förnybar resurs som skapar tillväxt och jobb.

Förvaltningsplaner för fiske

Enligt motion 2018/19:2889 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M) yrkande 2 bör det säkerställas att det finns fleråriga förvaltningsplaner för fiske. Motionärerna anser att fleråriga förvaltningsplaner är effektiva verktyg för att säkra långsiktigt hållbara bestånd och därmed bevara möjligheten till fiske. Genom fler och utvecklade förvaltningsplaner skapas förutsättningar för både återhämtning av bestånd och långsiktighet i politiken.

Även i motion 2018/19:1531 av Lars Hjalmered (M) yrkande 1 föreslås att åtgärder vidtas för att säkerställa fleråriga förvaltningsplaner för fiske. Motionären framhåller att fleråriga förvaltningsplaner är ett viktigt verktyg för att fiskeresurserna ska bevaras och att fisket därmed säkras långsiktigt. Det bör därför säkras att det finns förvaltningsplaner för olika fiskarter och att dessa utvecklas.

Genomförande och kontroll av den gemensamma fiskeripolitiken

I motion 2018/19:2889 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M) yrkande 1 framhålls vikten av att alla EU:s medlemsstater respekterar den gemensamma fiskeripolitiken. Motionärerna framhåller att det krävs att alla följer regelverket för att fisket ska vara en miljömässigt, ekonomiskt och socialt hållbar näring.

I motion 2018/19:81 av Martin Kinnunen m.fl. (SD) yrkande 4 framhålls vikten av att inte missgynna svenska fiskare inom EU vid genomförandet av EU-lagstiftning. Enligt motionärerna måste regler utformas på ett sådant sätt att svenska fiskare inte drabbas av konkurrensnackdelar, t.ex. gentemot konkurrenter i andra medlemsländer runt Östersjön.

I motion 2018/19:2425 av Kristina Yngwe m.fl. (C) yrkande 56 uppmanas regeringen att se över myndighetsförslagen om elektroniska loggböcker och andra elektroniska lösningar i syfte att förbättra fiskbestånden i Östersjön. Motionärerna lyfter bl.a. fram kameror ombord som filmar fångsterna och elektroniska loggböcker. Likaså enligt motion 2018/19:669 av Elin Segerlind m.fl. (V) yrkande 12 bör regeringen återkomma med förslag på stärkt kunskapsunderlag och effektivare fiskeövervakning som även innefattar möjlighet till försök med kamerakontroll. Motionärerna anser att kamerakontroller är en effektiv metod, och de framhåller att kameramaterialet bl.a. används för att säkerställa att rapporterade fångstuppgifter i loggboken är korrekta samt fastställa att utkastförbud följs.

Landningsskyldighetens införande och efterlevnad

I motion 2018/19:2889 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M) yrkande 5 framhålls att den successiva implementeringen av landningsskyldighet inte bör medföra nationella särregler med negativa konsekvenser för svenska aktörer på fiskets område. Motionärerna anser att det är bra att utkast förbjudits, men betonar att regelverket måste vara praktiskt möjligt att efterleva. Myndigheterna bör därför ta hänsyn till det svenska fiskets konkurrenskraft och se hur reglerna hanteras i andra EU-länder.

I motion 2018/19:2425 av Kristina Yngwe m.fl. (C) yrkande 58 framhålls att regeringen inom EU-samarbetet ska verka för utkastförbudets efterlevnad. Enligt motionärerna finns det ingen fungerande kontroll av hur förbudet efterlevs, vilket innebär att svenska fiskare inte konkurrerar på samma villkor som andra medlemsstater. Centerpartiet vill att regeringen ska arbeta för att den europeiska lagstiftningen för utkastförbud efterlevs.

Även enligt motion 2018/19:2315 av Maria Gardfjell m.fl. (MP) yrkande 11 behöver efterlevnaden av förbudet mot att slänga tillbaka fångad fisk i havet skärpas. För att skärpa efterlevnaden föreslår motionärerna bl.a. krav på fullt dokumenterat fiske med kameror.

Utveckling av selektiva fiskeredskap

I flera motioner efterfrågas ett fortsatt arbete för utveckling av fiskeredskap. Enligt motion 2018/19:2889 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M) yrkande 7 påtalas vikten av ett fortsatt arbete för att utveckla mer selektiva fiskemetoder. Motionärerna anser att ett fortsatt arbete inom detta område är särskilt viktigt till följd av genomförandet av landningsskyldigheten.

I motion 2018/19:81 av Martin Kinnunen m.fl. (SD) yrkande 8 förespråkas en fortsatt utveckling av passiva redskap. Motionärerna framhåller att forskning kring fiskeredskap som både tillfredsställer brukarens behov av effektivitet och samtidigt tar marinekologisk hänsyn bör fortsätta, och att dialogen mellan yrkesfiskare och forskare är oerhört viktig i detta arbete.

Vidare i motion 2018/19:669 av Elin Segerlind m.fl. (V) yrkande 11 föreslås att regeringen bör återkomma med förslag på åtgärder som fasar ut skadliga fiskemetoder på kritiska fiskbestånd samt premierar skonsamma fiskeredskap. Motionärerna framhåller att bifångster i både trål och andra fiskeredskap är bl.a. ett allvarligt hot mot flera arter av fisk, sjöfågel och marina däggdjur. Även i motion 2018/19:675 av Sanne Lennström (S) förespråkas en översyn av fiskemetoder för att främja ett hållbart fiske och en bättre havsmiljö. Likaså enligt motion 2018/19:1884 av Johan Hultberg (M) yrkande 3 bör regeringen pröva möjligheten att fortsatt stödja utveckling av ett mer selektivt och skonsamt fiske.

Avslutningsvis framförs det i motion 2018/19:1395 av Elisabeth Falkhaven m.fl. (MP) yrkande 2 att det kustnära småskaliga fisket kan stödjas genom en fortsatt utveckling av skonsamma och selektiva redskap för ett hållbart fiske.

Enligt motionärerna finns det en vilja hos många av de kustnära fiskarna att utveckla redskap för hållbara metoder.

Bottentrålning inklusive trålfiske efter torsk

I flera motioner föreslås en restriktivare användning av bottentrålning. Enligt motion 2018/19:81 av Martin Kinnunen m.fl. (SD) yrkande 7 bör regeringen verka för minskad bottentrålning i kustnära vatten. Motionärerna anser att det bör utredas hur bottentrålning i kustnära områden kan minska till förmån för mer selektivt fiske utan att branschen drabbas. Även enligt motion 2018/19:2726 av Kjell-Arne Ottosson m.fl. (KD) yrkande 27 kan bottentrålningen behöva begränsas av hänsyn till havsbottarna. Motionärerna anser att i det fall bottentrålning ska påbörjas inom områden där bottentrålning inte förekommit i närtid bör först en prövning av miljökonsekvenserna göras.

Vidare i motion 2018/19:669 av Elin Segerlind m.fl. (V) yrkande 9 bör Sverige verka för ett förbud mot icke skonsam bottentrålning inom EU eftersom bottentrålning i nuläget motverkar ett långsiktigt hållbart fiske. Motionärerna vill samtidigt stödja utvecklingen av mer skonsamma redskap för trålfiske. Ett liknande förslag framförs i motion 2018/19:2315 av Maria Gardfjell m.fl. (MP) yrkande 13. Motionärerna konstaterar att bottentrålning utifrån miljösynpunkt är en destruktiv metod och en väsentlig anledning till att många arter minskat eller försvunnit från svenska havsbottar. Mot bakgrund av detta föreslår motionärerna att destruktiva fiskemetoder såsom bottentrålning ska förbjudas. Likaså i motion 2018/19:1395 av Elisabeth Falkhaven m.fl. (MP) yrkande 1 föreslås ett förbud mot destruktiva fiskemetoder såsom bottentrålning. Motionärerna föreslår att ett sådant förbud inledningsvis bör inrättas i skyddade områden, såsom Kosterhavets nationalpark.

I ytterligare två motioner föreslås ett stopp för trålfiske efter torsk i Östersjön. Enligt motion 2018/19:2605 av Magnus Oscarsson m.fl. (KD) yrkande 4 bör ett tillfälligt stopp för trålfiske efter torsk i Östersjön införas eftersom beståndet riskerar att kollapsa. Ett liknande förslag framförs i motion 2018/19:669 av Elin Segerlind m.fl. (V) yrkande 10. Motionärerna anser att Sverige bör verka för att EU inför ett trålfiskestopp för torsk i Östersjön, bl.a. eftersom det skulle ge möjlighet att se vilka effekter trålfisket har på bestånden.

Bildande av fiskevårdsområden på enskilt vatten som omfattas av det fria handredskapsfiske och andra fiskevårdande åtgärder

I ett antal motioner framförs förslag på olika fiskevårdande åtgärder. Enligt motion 2018/19:81 av Martin Kinnunen m.fl. (SD) yrkande 12 bör det bli enklare att bilda fiskevårdsområden i vatten där det nu råder fritt handredskapsfiske. Enligt motionärerna har kommersiell fiskeriverksamhet med stöd av allemansrätten blivit allt vanligare, vilket ökar antalet konflikter och minskar vattenägarnas incitament att investera i fiskevårdsåtgärder. Likaså i motion 2018/19:2605 av Magnus Oscarsson m.fl. (KD) yrkande 3 föreslås det

att man för att utveckla bl.a. fisketurism och småskaligt fiskeföretagande utreder möjligheten att bilda fiskevårdsområden i sådana vatten där det nu råder fritt handredskapsfiske.

Enligt motion 2018/19:81 av Martin Kinnunen m.fl. (SD) yrkande 10 bör den fiskutsättning som sker uppmuntras eftersom hav, sjöar och vattendrag med tillhörande flora och fauna är viktiga att bevara och skydda.

I motion 2018/19:2605 av Magnus Oscarsson m.fl. (KD) yrkande 1 föreslås att de för fisken viktigaste lekområdena ska stängas för fiske under hela lekperioderna. Genom fredningsperioder tillåts fiskbestånden återhämta sig snabbare samtidigt som yrkesfisket gynnas på sikt.

I fråga om fiskevård inom sportfisket föreslås i motion 2018/19:81 av Martin Kinnunen m.fl. (SD) yrkande 11 olika miljöförbättrande åtgärder. Motionärerna konstaterar att samtidigt som sportfisket har stor potential för turism och landsbygdsutveckling finns det en intressekonflikt mellan sportfisket och andra aktörer som nyttjar vattnet som resurs.

Vidare anförs det i motion 2018/19:1322 av ClasGöran Carlsson och Monica Haider (båda S) yrkande 1 att för att sportfisket ska bli långsiktigt hållbart krävs en översyn av straffskalan för illegalt fiske. Enligt yrkande 2 i samma motion behövs det även en översyn av hur mycket fisk som får tas ut ur Sverige utan tullavgift. Enligt motionärerna förekommer det ett omfattande s.k. frysboxfiske, vilket innebär att betydande mängder fisk kan tas ut ur Sverige utan kontroll.

Tidigare behandling och kompletterande uppgifter

Globalt hållbart fiske inklusive EU:s partnerskapsavtal om fiske

EU:s partnerskapsavtal om fiske är resultatet av 2002 års reform av den gemensamma fiskeripolitiken och världstoppmötet i Johannesburg om hållbar utveckling. Dessa avtal, som antogs genom rådets slutsatser (11485/1/2004) om kommissionens meddelande om ett integrerat regelverk för partnerskapsavtal om fiske med tredjeländer, erbjuder en mekanism som gör det möjligt för EU att ge ekonomiskt och tekniskt stöd till sydliga partnerutvecklingsländer i utbyte mot fiskerättigheter. Avtalen är tänkta att vara till ömsesidig nytta och bygger på tanken att EU ska samarbeta med tredjeländer för att utveckla ett hållbart och ansvarsfullt fiske och för att stärka fiskeriprodukternas värde. Partnerskapsavtalen om fiske är också tänkta att öka förenligheten med andra politikområden såsom utvecklingssamarbete, miljö och handel. Samtliga partnerskapsavtal om fiske består av ett fiskeavtal och ett protokoll (som t.ex. anger avtalsvillkoren). Enligt dessa avtal har EU:s flotta rätt till fiskeöverskottet i en ekonomisk zon, i de flesta fall i länder i Afrika, Västindien och Stilla havet (AVS-länderna).

Utskottet har behandlat frågan om partnerskapsavtal om fiske vid upprepade tillfällen de senaste mandatperioderna. Med anledning av kommissionens meddelande om den gemensamma fiskeripolitikens internationella dimension (COM(2011) 424) presenterade ett enigt utskott i slutet av 2011 ett

utlåtande (utl. 2011/12:MJU7) i vilket utskottet anförde att förhandlingar om nya avtal eller för att förnya protokoll inte ska inledas såtillvida vissa grundläggande villkor för relationen till tredjeländer är uppfyllda. Sådana grundläggande villkor inkluderar bl.a. att försiktighetsprincipen ska tillämpas om det saknas kunskaper om bestånden eller om hur många som bedriver fiske på samma bestånd och att avtalen ska stödja utvecklingen av en hållbar fiskesektor i partnerländerna samt att ekonomiska bidrag ska komma den lokala fiskeindustrin till del.

I mars 2012 antog rådet slutsatser om kommissionens meddelande om den gemensamma fiskeripolitikens internationella dimension. Slutsatserna slog fast att EU:s internationella fiske måste följa samma principer och främja samma normer för fiskeriförvaltning som de som tillämpas i EU:s vatten samt att öppenheten om det totala fisket i partnerlandets vatten måste öka. Slutsatserna slog även fast att samstämmighet för utveckling ska beaktas, dvs. att hänsyn ska tas till målen för utvecklingssamarbete vid genomförandet av politik som kan påverka utvecklingsländerna. Slutsatserna anger att fiskeripartnerskapsavtalen får upphävas vid allvarliga brott mot mänskliga rättigheter och demokratiska principer. Enligt EU:s fiskereform ska EU i bilaterala fiskeavtal med länder utanför EU främja hållbarhet, god förvaltning och principerna om demokrati, mänskliga rättigheter och rättssäkerhet. Partnerskapsavtal om hållbart fiske ska säkerställa att utnyttjandet av fiskeresurserna grundas på god vetenskaplig rådgivning och endast avser partnerlandets överskottsresurser. Partnerländerna ska i avtalen kompenseras för att de ger tillträde till sina fiskeresurser. Ekonomiskt bistånd ska ges till partnerländerna för genomförande av en hållbar fiskeripolitik. Vidare samarbetar EU med olika FN-organ och förhandlar inom regionala och internationella fiskerionisationer för att världens fiskevatten ska regleras på ett öppet och hållbart sätt och skyddas från överfiske.

I budgetpropositionen för 2019 (prop. 2018/19:1 utg.omr. 23) framhåller regeringen att arbetet med att genomföra den gemensamma fiskeripolitiken inom och utanför EU:s vatten har prioriterats i syfte att uppnå målsättningarna om ett långsiktigt hållbart fiske, tillämpning av en ekosystemansats i fisket och förenlighet med unionens miljöpolitik. Regeringen har också prioriterat att uppnå ökad hållbarhet i det globala fisket, vilket bl.a. drivs i pågående förhandlingar inom Världshandelsorganisationen (WTO) om förbud mot fiskesubventioner som bidrar till ett ohållbart fiske. Inga beslut fattades vid WTO-ministermötet i Buenos Aires i december 2017. Nästa WTO-ministermöte äger rum i Astana, Kazakstan i juni 2020.

Avslutningsvis kan det redovisas att det följer av januariavtalet att regeringen har åtagit sig att vara pådrivande i EU för ett starkare samarbete som anpassar både fångstkvoter och fångstmetoder för att uppnå hållbara fiskbestånd och för att fasa ut subventioner som leder till överfiske.

Hållbara fiskemöjligheter och förvaltningsplaner

I Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 1380/2013 om den gemensamma fiskeripolitiken m.m. fastställs fiskeripolitikens övergripande bestämmelser. Bland annat fastställs att EU:s fiskeriförvaltning ska säkra beståndens reproduktion för en hög långsiktig avkastning, lägga grunden till en lönsam näring, fördela möjligheterna att fiska rättvist och bevara de marina resurserna. Huvudmålet för den gemensamma fiskeripolitiken är att säkra höga långsiktiga fångster för alla bestånd till 2015, om möjligt, men senast till 2020, det s.k. målet om maximal hållbar avkastning eller MSY. Ett annat mål är att minska mängden oönskade fångster och minimera eller helt sluta med resursförstörande metoder.

Kommissionen utarbetar förslag till TAC utifrån vetenskapliga råd om tillståndet för beståndet. Råden kommer från rådgivande organ, i huvudsak från Internationella havsforskningsrådet (Ices) och den vetenskapliga, tekniska och ekonomiska kommittén för fiskerinäringen (STECF). TAC beslutas årsvis i rådet för jordbruk och fiske, i oktober för Östersjön och i december för Västerhavet. Enligt kommissionens senaste meddelande om fiskemöjligheter och målpuppfyllnad för den gemensamma fiskeripolitiken (COM(2018) 452 final), som presenterades i juli 2018, görs det framsteg för att uppnå ett hållbart fiske: 69 procent av de undersökta bestånden i Nordostatlanten fiskas i enlighet med MSY, jämfört med 59 procent året före. Biomassan i haven har också ökat, enligt meddelandet, liksom de ekonomiska vinsterna för EU:s fiskeflottor.

I budgetpropositionen för 2019 (prop. 2018/19:1 utg.omr. 23) framhålls att för fiskeåret 2018 fastställdes fem av åtta TAC:er där Sverige har fiskemöjligheter i Östersjön enligt principen om MSY. Sedan den fleråriga planen för bestånden av torsk, sill och skarpsill i Östersjön trädde i kraft 2016 har planen tillämpats för de arter som omfattas av planen. Detta innebär att kvoterna för de senaste och nuvarande fiskeåren grundats på vetenskapliga råd från Ices och fastställts i enlighet med MSY och försiktighetsansatsen. För de arter som inte omfattas av planen har kvoterna fastställts i enlighet med målen och principerna i den gemensamma fiskeripolitiken.

I oktober 2018 beslutade ministerrådet om 2019 års fiskemöjligheter i Östersjön. Enligt regeringen ligger rådets beslut helt i linje med målen för EU:s gemensamma fiskeripolitik såsom MSY och Östersjöplanen. Beslutet innebär en sänkning av TAC för flera bestånd, bl.a. torsk i Östersjön.

I december 2018 beslutade rådet om 2019 års fiskemöjligheter i Västerhavet, dvs. Nordsjön, Skagerrak, Kattegatt, Atlanten och Medelhavet, samt för EU:s fiske i tredjeländers vatten. Enligt regeringen innebär beslutet att fler bestånd fiskas enligt MSY. Detta gäller också för majoriteten av de svenska kvoterna, bl.a. för torsk, kolja, gråsej, vitling, rödspätta, sjötunga, havskräfta och räka. Beslutet innebär också ett fortsatt tre månaders fiskestopp för fiske efter ål i Östersjön och Atlanten. För 2019 utvidgas fiskestoppet till att också omfatta glasål, dvs. ål som är mindre än 12 centimeter, fritidsfiske samt

ålfisket i Medelhavet. Ytterligare redovisning i frågan lämnas i avsnittet om ålförvaltning.

Havs- och vattenmyndigheten är ansvarig myndighet för att säkerställa att de fastställda svenska fiskekvoterna följs. Myndigheten ansvarar även för att säkerställa data om det svenska fiskets fångster, för kvotuppföljningen och för vård av bestånd som är nationellt förvaltade. Kvotuppföljningen innebär daglig uppföljning av rapporterad infiskning som räknas av mot fiskekvoter och andra fiskemöjligheter som Sverige tilldelats. När kvoten för fisket på ett visst bestånd är uppfiskad beslutar myndigheten om fiskestopp.

Som redovisats ovan följer det av det s.k. januariavtalet att Sverige ska vara pådrivande i EU för ett starkare samarbete som anpassar både fångstkvoter och fångstmetoder för att uppnå hållbara fiskbestånd och att subventioner som leder till överfiske ska fasas ut.

När det gäller förvaltningsplaner för fiske har sådana inrättats på både europeisk och nationell nivå. I fråga om förvaltningsplaner på europeisk nivå så följer det av 2013 års gemensamma fiskeripolitik att fleråriga planer ska innehålla målet om att fisket ska bedrivas i nivå med maximalt hållbart uttag och en deadline för målet. De ska också beskriva åtgärder för att fullgöra skyldigheten att landa fångster. Planerna ska även innehålla garantier för att det vid behov vidtas korrigerande åtgärder samt översynsklausuler. Det kan också ingå tekniska åtgärder. Nästan alla bestånd och fisken som är av vikt för den gemensamma fiskeripolitiken förvaltas med hjälp av fleråriga planer. Planerna innehåller ett mål för beståndets förvaltning och uttrycks som fiskdödlighet och mål för beståndets storlek. I vissa planer finns också en detaljerad och skraddarsydd färdplan för hur målen ska uppnås. Andra planer innehåller begränsningar för fisket till stöd för de årliga tillåtna fångstmängderna samt särskilda kontrollregler. Under de senaste åren har kommissionen presenterat fleråriga förvaltningsplaner för bl.a. demersala fisken i Västerhavet.

När det gäller svenska förvaltningsplaner för fiske utarbetade dåvarande Fiskeriverket under 2007 mål för lokala fiskbestånd för vilka generella förvaltningsåtgärder är otillräckliga. Syftet är att säkra en naturlig utbredning, den biologiska mångfalden och den långsiktigt hållbara produktionsförmågan. Fiskeriverket föreslog att det för att skydda hotade bestånd skulle tas fram en vägledning för hur lokala aktörer som t.ex. fiskevårdsområdesföreningar kan medverka till en långsiktigt hållbar förvaltning av fisk. Till exempel har Vätternvårdsförbundet tagit fram en förvaltningsplan för fisk och fiske i Vättern för perioden 2017–2022. Därtill har Sverige, liksom övriga medlemsstater, utarbetat en nationell ålförvaltningsplan som redovisas nedan.

Genomförande och kontroll av den gemensamma fiskeripolitiken

Fiskerikontrollen regleras till övervägande del av EU-förordningar, i huvudsak rådets förordning (EG) nr 1224/2009 om införande av ett kontrollsystem i unionen för att säkerställa att bestämmelserna i den gemensamma fiskeri-

politiken efterlevs m.m. (nedan kontrollförordningen). I kontrollförordningen finns bestämmelser om fisket och saluföringen inklusive regler för bl.a. dokumentering och vägning och om vissa sanktioner. I kommissionens genom-förandeförordning (EU) nr 404/2011 finns bestämmelser som närmare anger hur reglerna i kontrollförordningen ska genomföras, t.ex. detaljerade regler om loggbok och vägning. För att genomföra kontrollen kan de EU-gemensamma förordningarna kompletteras med nationella föreskrifter.

Havs- och vattenmyndigheten har det övergripande ansvaret för att genomföra EU:s fiskerikontroll i Sverige. Fiskerikontrollen utförs bl.a. genom uppföljning av kvoter och fisketid (effort), dokumentkontroll, landningskontroll, transportkontroll och beslut om fiskestopp. Under 2016 genomgick fiskerikontrollen en förändring som innebär att verksamheten nu bedrivs utifrån ett riskbaserat arbetssätt. Det innebär att fokus är på de delar av fisket där myndigheten bedömer att risken för överträdelser är störst. Enligt regeringen visar det första årets arbete på positiva resultat. Kontroller genomförs också tillsammans med andra länder inom EU, s.k. joint deployment plans (JDP), där ett antal medlemsstater genomför gemensamma kontrollinsatser i vissa havsområden. JDP genomförs i samverkan med Europeiska fiskerikontrollbyrån (Efca).

En av kommissionens grundläggande uppgifter är att säkerställa att medlemsstaterna följer det gemensamma regelverket. I april 2017 publicerade kommissionen en s.k. Refitutvärdering av fiskerikontrollförordningen, dvs. en översyn för att se till att lagstiftningen ger resultat för invånare och företag på ett effektivt sätt och till lägsta möjliga kostnad. I sin utvärdering anför kommissionen att medlemsstaterna i allmänhet åtföljer de viktigaste förpliktelserna som föreskrivs i kontrollförordningen, men att den inte genomförts fullt ut i vissa medlemsstater, vilket ibland skapar ojämlika situationer inom EU. I maj 2018 presenterade kommissionen därför ett förslag till ny kontrollförordning (COM(2018) 368 final). Förslaget syftar till att överbrygga de luckor som finns i förhållande till grundförordningen för den gemensamma fiskeripolitiken, anpassa kontrollregelverket till Lissabonfördraget samt förbättra efterlevnaden av fiskeripolitikens regler. Förslaget syftar även till att uppnå effektivare kontrollåtgärder, förbättrad efterlevnadskultur och verkställighet samt lika villkor för fiskets aktörer.

En av förslagens grundidéer är att förbättra tillgången till och kvaliteten på data genom digitalisering av rapporteringen och harmonisering av inspektionsprocesserna och övervakningen. I detta syfte föreslås konkreta åtgärder för bättre dokumentation och kontroll av landningsskyldigheten genom viss användning av kameror för riskfartyg, ett mer tillförlitligt och fullständigt informationssystem för fisket, inklusive fullständig digitaliserad rapportering av fångster, elektronisk rapportering för alla fartyg, förstärkta regler om kontroll av fiskeredskap, mätning av fiskekapacitet, geografisk övervakning av fartyg samt anpassning till hur fisket och teknikerna för fiskets bedrivande ständigt utvecklas.

Enligt faktapromemoria 2017/18:FPM132 välkomnar regeringen förslaget till revidering och avser att verka för ett kontrollsystem som är effektivt, ändamålsenligt och anpassat till den gemensamma fiskeripolitiken. Regeringen anser att det är angeläget att nå målen som sätts upp inom ramen för den gemensamma fiskeripolitiken. Regeringen anser samtidigt att kontrollåtgärderna ska leda till förbättrad fiskerikontroll, rättvisa konkurrensregler för fiskets aktörer och förenkling och vara proportionerliga. Regeringen anser också att det är viktigt med förenkling för både myndigheter och fiskets aktörer så att det ska vara lätt att uppfylla kontrollkraven.

Enligt regeringen finns det skäl till att noggrant analysera förslaget bestämmelser. I juni 2018 remitterade därför regeringen förslaget till berörda myndigheter och organisationer. Remissvaren inkom i slutet av september 2018, och beredning pågår inom Regeringskansliet. Under Österrikes ordförandeskap pausades förhandlingsarbetet med den nya kontrollförordningen men de planeras att återupptas under 2019.

Av januariavtalet följer att regeringen åtagit sig att stärka kontrollen för att stoppa illegalt fiske utan att öka den samlade administrativa bördan för företagen. Av avtalet framgår det även att regeringen åtagit sig att genomföra försök med kameraövervakning av fiskefartyg för att se till att utkastförbudet följs.

Av Havs- och vattenmyndighetens regleringsbrev för 2019 framgår att myndigheten ska redovisa de insatser som gjorts för att säkerställa ett effektivt genomförande av regelverket för den gemensamma fiskeripolitiken, särskilt när det gäller att införa landningsskyldigheten. I fråga om e-loggbok blev det sedan den 1 januari 2010 obligatoriskt i alla EU:s medlemsstater med e-loggbok för alla fartyg som är större än 24 meter, och sedan den 1 januari 2011 gäller det även för fartyg som är större än 15 meter. I den föreslagna revideringen av kontrollförordningen föreslår kommissionen att loggbokskravet utvidgas till att också innehålla information om förlorade redskap. Under 2018 startade Havs- och vattenmyndigheten ett projekt för att ta fram ett nytt system för elektronisk fångstrapportering som ska ge alla yrkesfiskare möjlighet att rapportera elektroniskt. Projektet drivs i samarbete med yrkesfisket och kommer att pågå t.o.m. 2020.

Landningsskyldighetens införande och efterlevnad

I Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 1380/2013 om den gemensamma fiskeripolitiken m.m. fastställs bestämmelserna om den gemensamma fiskeripolitiken. Förordningen fastställer bl.a. ett utkastförbud. Alla fångster av kvoterade arter ska registreras, landas och räknas av från kvoterna oavsett storlek. Landningsskyldigheten införs stegvis för olika havsområden, arter och fisken inom EU och ska vara helt införd 2019. Även fisk och skaldjur under minsta referensstorlek för bevarande av de arter som omfattas av landningsskyldigheten ska landas och räknas av från kvoterna. Syftet är att minimera utkast och oönskade fångster och påskynda utvecklingen av ett mer

selektivt fiske. Sedan oktober 2014 har kommissionen genom delegerade akter antagit ett antal s.k. utkastplaner. Planerna syftar till att förbereda det successiva genomförandet av landningsskyldigheten i alla EU:s vatten.

Utskottet har under flera års tid påpekat vikten av att den gemensamma fiskeripolitiken i allmänhet, och landningsskyldigheten i synnerhet, genomförs samstämt i alla EU:s medlemsstater. Till exempel i betänkande 2017/18:MJU13 Fiskeripolitik anförde utskottet följande:

Utskottet har vid upprepade tillfällen påpekat det självklara i att EU-gemensamma regler behöver genomföras korrekt och enhetligt i samtliga EU:s medlemsländer för att reglerna ska få avsedd effekt. I fråga om landningsskyldighetens genomförande är utskottet medvetet om att efterlevnaden fortfarande brister i vissa avseenden. Därför välkomnar utskottet att kommissionen och medlemsstaterna vidtagit flera åtgärder under senare år för att skynda på omställningen, bl.a. att överträdelse av landningsskyldigheten nu omfattas av pricksystemet. Utskottet utgår ifrån att regeringen fortsätter att arbeta mycket aktivt med olika genomförande-åtgärder.

Nuvarande kontrollförordning är inte anpassad till grundförordningen genom vilken bl.a. regler om landningsskyldighet infördes. Som redovisats ovan presenterade kommissionen våren 2018 ett förslag till ny kontrollförordning (COM(2018) 368). Förslaget syftar till att överbrygga de luckor som finns i förhållande till grundförordningen för den gemensamma fiskeripolitiken, anpassa kontrollregelverket till Lissabonfördraget samt förbättra efterlevnaden av fiskeripolitikens regler. Förslaget syftar även till effektivare kontrollåtgärder, förbättrad efterlevnadskultur och verkställighet samt lika villkor för fiskets aktörer. För ett mer effektivt genomförande av landningsskyldigheten föreslår kommissionen en rad åtgärder i fråga om dokumentation och kontroll. Förhandlingarna om den reviderade förordningen pausades under Österrikes ordförandeskap men planeras att återupptas under 2019.

Som framgår av faktapromemoria 2017/18:FPM132 välkomnar regeringen förslaget till revidering och avser att verka för ett kontrollsystem som är effektivt, ändamålsenligt och anpassat till den gemensamma fiskeripolitiken. Regeringen anser att det är angeläget att nå målen som sätts upp inom ramen för den gemensamma fiskeripolitiken.

Som redovisades ovan framgår det av januariavtalet att regeringen ska arbeta för att stärka kontrollen för att stoppa illegalt fiske utan att öka den samlade administrativa bördan för företagen. Av avtalet framgår det även att regeringen ska genomföra försök med kameraövervakning av fiskefartyg för att se till att utkastförbudet följs.

Som också redovisades ovan har regeringen remitterat kommissionens förslag till ny förordning till berörda myndigheter och organisationer, och beredning pågår nu inom Regeringskansliet. Enligt Havs- och vattenmyndighetens regleringsbrev för 2019 ska myndigheten redovisa de insatser som gjorts för att säkerställa ett effektivt genomförande av regelverket för den gemensamma fiskeripolitiken, särskilt när det gäller införandet av landningsskyldigheten.

Utveckling av selektiva fiskeredskap

Inom ramen för genomförandet av landningsskyldigheten är det nödvändigt att de oönskade fångsterna inom fisket minskar. Regeringen avsatte därför under 2014–2018 medel för utveckling av selektiva och skonsamma redskap, antingen genom att utveckla befintliga fiskemetoder (framför allt inom trålfiske) eller genom att utveckla alternativa fiskemetoder (främst passiva redskap såsom fällor och burar). Arbetet har till stor del bedrivits i samarbete mellan yrkesfisket och SLU Aqua. Havs- och vattenmyndigheten och Jordbruksverket har även deltagit i att prioritera och finansiera projekt. Det har under perioden genomförts drygt 30 projekt. Prioriterade fisken har varit de där en stor andel av fångsten består av annan fisk än målarten samt där man inte kan göra mer för att selektera men däremot kan öka överlevnaden för den fisk som återutsätts.

I Havs- och vattenmyndighetens redovisning från maj 2018 av det ovan nämnda regeringsuppdraget om bl.a. förenklingsåtgärder för det kustnära fisket anför myndigheten att det är angeläget med en fortsatt finansiering av utveckling av selektiva och skonsamma redskap. Regeringen beslutade i december 2018 att 8 000 000 kronor får användas för utvecklingen av selektiva och skonsamma redskap under 2019. Detta framgår av Havs- och vattenmyndighetens regleringsbrev för 2019. Utvecklingsarbetet ska bedrivas i samverkan med fiskerinäringen och SLU. Tillsammans med tillgängliga medel inom sälskadeersättningen och EHFF är syftet bl.a. att skapa förutsättningar för det kustnära fisket att utvecklas och att bemöta vissa av de utmaningar som det står inför.

Som svar på interpellation 2016/17:496 anförde dåvarande landsbygdsminister Sven-Erik Bucht att regeringen fortsätter att inom ramen för EU-samarbetet arbeta för ett hållbart fiske och för att nå målen i den gemensamma fiskeripolitiken. Ministern framhöll att regeringen verkar för mer hållbara fiskemetoder och redskap, och att mycket arbete genomförts i Sverige under de senaste åren med att anpassa redskapen till att bli mer selektiva och med att utveckla alternativa fiskemetoder. Det är enligt regeringen viktigt att detta arbete fortgår, och det har brett stöd inom fiskerinäringen.

Därtill kan det redovisas att regeringen driver frågan om selektiva och skonsamma fiskemetoder inom den pågående översynen av EU:s regelverk för fiskeredskap (s.k. tekniska åtgärder). I sammanhanget har regeringen bl.a. lyft fram vikten av förenlighet med havsmiljödirektivet.

Bottentrålning inklusive trålfiske efter torsk i Östersjön

Sedan 2004 råder ett generellt förbud mot trålfiske i de vatten som Sverige ensamt råder över. Detta gäller innanför den s.k. trålgränsen, som går 3–4 sjömil utanför svensk kuststräcka. Utifrån en bedömning av den inverkan fisket har på ekosystemen har vissa undantag gjorts från förbudet. Dessa undantag gäller för mer selektiva och skonsamma trålredskap, enligt villkor som meddelas av Havs- och vattenmyndigheten. Utanför trålgränsen regleras

fisket genom avtal med Sveriges grannländer samt genom EU:s gemensamma fiskeripolitik. I juni 2016 lämnade Sverige tillsammans med Danmark och Tyskland ett förslag till fiskeregleringar i det marina Natura 2000-området Bratten. Regleringarna antogs av EU-kommissionen i september samma år. Sedan januari 2017 gäller därför bestämmelser som begränsar såväl trålfiske som annat fiske i området.

Länsstyrelserna och Havs- och vattenmyndigheten arbetar kontinuerligt med att ta fram förslag till fiskeregleringar i de marina skyddade områden där det finns behov. Som redovisats ovan fick Havs- och vattenmyndigheten hösten 2017 i uppdrag att bl.a. identifiera ytterligare åtgärder för att nå bevarandemålen i samtliga skyddade marina områden till 2020 med fokus på fiske och att utreda bottentrålningens effekter främst inom skyddade områden och inom trålgränsen samt vid behov föreslå åtgärder (M2017/02522/Nm). Uppdraget har sin bakgrund i att regeringen vid FN:s havskonferens i juni 2017 gjorde ett frivilligt åtagande om bevarandeåtgärder i fråga om fiske i marina skyddade områden. Åtagandet innebär bl.a. att Sverige avser att införa relevanta och ändamålsenliga bevarandeåtgärder vad avser fiske för att nå bevarandemålen i samtliga marina skyddade områden senast 2020.

Uppdraget redovisades i maj 2018. Av redovisningen framgår att botten-trålning påverkar miljön på flera olika sätt, både genom fysisk påverkan på habitatet och biologiskt genom att den biologiska mångfalden förändras. Botten-trålning bedrivs i ett fåtal av de drygt 300 marina skyddade områden som finns inom svenskt vatten. Eftersom botten-trålning i Västerhavet är mer intensiv än i Östersjön bedömer Havs- och vattenmyndigheten att det framför allt är i detta område som skyddet för vissa habitat kan behöva utvecklas. I Västerhavet är det de djupa lerbottenarna som har lägst andel skydd; detta kan behöva beaktas i arbetet med att reglera fiske i marina skyddade områden utanför trålgränsen.

I arbetet med havsmiljödirektivet saknas fortfarande kvantitativa värden för hur stor andel av olika habitattyper som bör vara opåverkad av fysisk störning. Sådana värden ska utvecklas de närmaste åren. När detta arbete har utförts, kommer Havs- och vattenmyndigheten att se över behovet av åtgärder för att skydda havsbottnar mot botten-trålning. När det gäller åtgärder rörande botten-trålning i marina skyddade områden är dock bevarandemålen för områdena avgörande för vilka åtgärder som behövs.

Myndigheten bedömer vidare att botten-trålningens negativa effekter kan minskas, men inte helt tas bort, genom att redskapen utvecklas. Det är därför viktigt att utvecklingen av skonsamma fiskeredskap prioriteras och att det finns tillräckliga resurser för detta. En utveckling i denna riktning bör drivas i EU-arbetet. Enligt uppgift från Regeringskansliet är denna fråga aktuell inte minst i den pågående översynen av EU:s regelverk för fiskeredskap (s.k. tekniska åtgärder). I sammanhanget har regeringen bl.a. lyft fram vikten av förenlighet med havsmiljödirektivet.

I fråga om trålfiske framgår det av januariavtalet att regeringen har åtagit sig att utveckla det hållbara fisket med åtgärder för att minska botten-trålning i

känsliga områden i Sverige och EU samt att införa ett generellt stopp för bottentrålning i skyddade områden. Möjlighet till begränsade undantag kan ges i förvaltningsplanen, och åtgärder för att stötta de fiskare som byter redskap ska kunna införas.

I fråga om trålfisket efter torsk i Östersjön kan det till redovisningen ovan tilläggas att regeringen i budgetpropositionen för 2019 (prop. 2018/19:1 utg.omr. 23) redovisar att sedan den fleråriga planen för bestånden av bl.a. torsk i Östersjön trädde i kraft 2016 har planen tillämpats för de arter som omfattas av planen. För torsken i östra Östersjön har Ices emellertid inte kunnat lämna en beståndsanalys de senaste åren, bl.a. på grund av svårigheter att åldersbestämma torsken. Mycket arbete pågår dock för att möjliggöra för Ices att lämna en sådan analys, och ett riktmärke för torsk i Östersjön är planerat till våren 2019. I väntan på att Ices kan presentera MSY-råd har kvoterna för torsk i östra Östersjön fastställts i enlighet med försiktighetsansatsen, och fisket har begränsats under torskens huvudsakliga lekperiod. Detta innebär att kvoterna för torsk för fiskeåren 2017 och 2018 grundats på vetenskapliga råd från Ices och/eller fastställts i enlighet med MSY och försiktighetsansatsen. Även i fråga om 2019 års fiskemöjligheter i Östersjön innebar rådets beslut för torsk en försiktigare TAC än den som kommissionen föreslagit.

Bildande av fiskevårdsområden på enskilt vatten som omfattas av det fria handredskapsfisket och övriga fiskevårdande åtgärder

Fiske omfattas inte av allemansrätten. Enligt 8 § fiskelagen (1993:787) får svenska medborgare däremot fiska i allmänt vatten. Av 9 § följer att fisket i enskilda vatten tillhör fastighetsägaren. Varje svensk medborgare har dock rätt att fiska i sådana vatten i den omfattning och på det sätt som anges i lagen. Enligt 13 § får utländska medborgare fiska med handredskap i enlighet med bestämmelserna i 8 och 9 §§ om svenska medborgares rätt att fiska. Genom den gemensamma fiskeripolitiken råder det försäljningsförbud för fritidsfiskets fångster från havet, men inte för fiske i sjöar och vattendrag.

År 1981 infördes lagen om fiskevårdsområden (1981:533), vilket medförde att det blev avsevärt enklare att bilda fiskevårdsområden än vad som var fallet enligt den tidigare lagen från 1960. Enligt 1 § får fiske som tillhör eller utgör två eller flera fastigheter sammanföras till ett fiskevårdsområde för att samordna fisket och fiskevården och främja fiskerättsägarnas gemensamma intressen.

År 1985 genomfördes reformen om det fria handredskapsfisket, och allmänheten fick rätt att fiska med handredskap på enskilt vatten i de stora sjöarna och på södra ostkusten. Syftet med det fria handredskapsfisket på enskilt vatten är att tillförsäkra allmänheten sportfiskemöjligheter i dessa vatten. Det fria fisket, som det fria handredskapsfisket ofta kallas, har inneburit en betydande ökning av fritidsfisket.

År 2000 fick en särskild utredare i uppdrag att utreda konsekvenserna av det fria handredskapsfisket. I betänkandet Utvärdering av det fria handredskapsfisket (SOU 2001:82) anfördes att det totala fisketrycket av det fria fisket, utslaget på hela det aktuella området, troligtvis inte är av sådan omfattning att det kan anses utgöra ett hot för vare sig bestånden eller yrkesfisket. Det föreslogs bl.a. att enskilt vatten där fritt handredskapsfiske infördes 1985 skulle kunna ingå i ett fiskevårdsområde. Enligt utredningen skulle de fiskevårdsområden som bildas inom de områden som omfattas av det fria handredskapsfisket få ett huvudansvar för den lokala fiskevården på det enskilda vattnet och tillsammans med staten för den gemensamma fiskevården och fisketillsynen.

Utredningens slutsatser och förslag i fråga om lagen om fiskevårdsområden remissbehandlades, och har beaktats även i senare utredningar om fiskevård men har i denna del inte lett till några ändringar. Längs ostkusten och i de stora sjöarna är det därmed inte möjligt att bilda fiskevårdsområden för handredskapsfiske. Däremot är det tillåtet att bilda fiskevårdsområde som omfattar sådant fiske på enskilt vatten som inte är fritt för allmänheten. På ostkusten och i de stora sjöarna kan fiskevårdsområdesföreningen organisera och sälja fiskekort för t.ex. trolling eller nätfiske. Frifiskemöjligheterna förutsätter naturligtvis att gällande bestämmelser följs.

I Fiskelagsutredningens delbetänkande Fiskevård i enskilt vatten – en översyn av lagen om fiskevårdsområden (SOU 2009:53) konstaterades det att lagen om fiskevårdsområden generellt sett fungerar bra. Syftet med bildandet av fiskevårdsområden är väl uppfyllt, och i huvudsak förvaltar fiskevårdsområdesföreningarna sina vattenområden på ett ändamålsenligt sätt.

I fråga om utplantering och omflyttning av fisk är det sannolikt både den äldsta och fortfarande den vanligaste formen av fiskevård i Sverige. Fiskeriverket har formulerat riktlinjer för utplantering och spridning av fisk (FINFO 2001:8) av vilka det framgår att bl.a. utsättning av fisk kan göras i bevarandesyfte eller för att få ett förbättrat fiske. I bevarandesyfte görs utsättningar för att stödja hotade bestånd eller återintroducera redan utrotade bestånd. Att sätta ut fisk som naturvårdsåtgärd med syftet att skydda hotade bestånd eller återetablera redan utrotade bestånd kan utgöra en miljönytta som måste vägas mot en eventuell risk med utsättningen. För att uppnå ett hållbart fiske ska i första hand beskattningen anpassas efter den naturliga resursen genom styrning av fiskets bedrivande.

För att sätta ut fisk eller flytta fisk från ett vattenområde till ett annat krävs tillstånd från länsstyrelsen. Tillståndsgivningen regleras i 16 § förordningen (1994:1716) om fisket, vattenbruket och fiskerinäringen och Fiskeriverkets föreskrifter om utsättning av fisk samt flyttning av fisk i andra fall än mellan fiskodlingar (FIFS 2011:13). Syftet med lagstiftningen är dels att förhindra oönskad spridning av arter och stammar av fisk eller kräftor, dels att hindra spridning av smittsamma sjukdomar. Lagstiftningen är restriktiv eftersom utsättning av fisk och kräftor är förknippad med flera potentiella risker, t.ex. genetiskt modifierade organismer och invasiva arter. I december 2007

redovisade Fiskeriverket ett regeringsuppdrag som bestod i att analysera genetiska, ekologiska och samhällsekonomiska effekter av fiskutsättningar. Av utredningen framkom bl.a. att det finns en gräns för hur mycket fisk man kan sätta ut till följd av utsättningens ekologiska effekter på den totala populationsstorleken.

I fråga om fredningstider beslutar Havs- och vattenmyndigheten om sådana restriktioner av fisket i havet innanför trålgränsen och i de fem stora sjöarna samt i tillrinnande vattendrag upp till första definitiva vandringshindret. Syftet med fredningstider är att öka skyddet av fisk under lek och lekvandring. Fredningsperioder kan även beslutas av föreningen i fiskevårdsområden. Vanligtvis är fredningsområden begränsade till vissa delar av året då behovet av skydd av fiskbestånden är motiverat, dvs. för arter som har en koncentrerad lekperiod och som inte leker året om. Under fredningsperioden är endast sådana redskap tillåtna som inte fångar den art som skyddet avser. För att minska det totala fisketrycket på ett bestånd begränsas i vissa fall även mängden redskap som får användas eller hur många fiskar som får fångas. För närvarande finns ca 400 fredningsområden. I haven har Havs- och vattenmyndigheten beslutat om fredningstider för bl.a. lax, öring, torsk, sik, hummer, hälleflundra, abborre, piggvar och gädda. Enligt myndigheten pågår ett löpande arbete tillsammans med länsstyrelserna för att identifiera viktiga områden för lek och lekvandring och för att stänga dessa under lämpliga perioder.

I fråga om torsk kan det redovisas att Sverige och Danmark 2009 inrättade ett gemensamt fredningsområde för det hotade torskbeståndet i Kattegatt. Bakgrunden var en politisk överenskommelse mellan ländernas ansvariga fiskeriministrar med anledning av att EU-förhandlingarna om fisket i Kattegatt inte bedömdes konstruktiva med när det gällde det starkt hotade torskbeståndet.

När det gäller miljöförbättrande åtgärder inom sportfisket kan det inledningsvis redovisas att enligt Havs- och vattenmyndigheten uppgick antalet personer som någon gång under 2017 ägnade sig åt fritidsfiske i Sverige till ca 1,4 miljoner. Vid fritidsfiske används en mängd olika typer av redskap. Handredskap, det som oftast kallas sportfiske, är redskap som används till mete, spinnfiske, flugfiske, trolling och dörjfiske.

Våren 2013 presenterade Jordbruksverket och Havs- och vattenmyndigheten en gemensam strategi för arbetet med fritidsfiskets och fisketurismens utveckling: Svenskt fritidsfiske och fisketurism 2020. Strategin syftar till att vara ett stöd i myndigheternas arbete med främjande av fritidsfiskets och fisketurismens utveckling och i arbetet med bevarande, restaurering och hållbart nyttjande av hav, sjöar och vattendrag. I strategin formuleras en övergripande vision och centrala mål, bl.a. i fråga om fiskeförvaltning och fiskevård. Strategin tar avstamp i principen om ekologiskt, socialt och ekonomiskt långsiktig hållbarhet. Det innebär att dagens behov tillgodoses utan att kommande generationers behov äventyras. Detta förutsätter bl.a. att utvecklingen sker inom ramen för Sveriges

miljökvalitetsmål och EU:s ramdirektiv för vatten. Myndigheterna har inrättat handlingsprogram för att säkerställa strategins genomförande.

Miljöförbättrande åtgärder inom fritidsfiske vidtas även av utövarna själva, bl.a. genom Sportfiskarna som är ett sportfiske- och fiskevårdsförbund med ett brett fokus på fisk och vattenmiljö. Förbundet genomför fiskevårdsåtgärder i betydande omfattning, t.ex. genom ideellt arbete.

Fritidsfiske inklusive sportfiske regleras i följande författningar: fiskelagen (1993:787), förordningen (1994:1716) om fisket, vattenbruket och fiske-näringen samt Havs- och vattenmyndighetens författningssamling (HVMFS). De senare omfattar i huvudsak havet och de fem stora sjöarna samt i dessa vattenområden mynnande vattendrag upp till första vandringshindret, och innehåller också föreskrifter som tillkommit av fiskevårdsskäl. Dessa föreskrifter rör bl.a. fredningsområden, fredningstider, minimimått och redskapsbegränsningar och ändras då och då till följd av förändringar i beståndssituationen. I inlandsvatten bestäms merparten av de restriktioner som behövs för fiskevården av fiskerättsägarna själva. Ofta sker förvaltningen genom en fiskevårdsområdesförening enligt lagen om fiskevårdsområden (1981:533).

En förutsättning för att fiskereglerna ska vara effektiva är att de respekteras. Därför behövs fisketillsyn, både för att följa upp att reglerna följs och för att sprida information om gällande regler och deras syfte. Havs- och vattenmyndigheten arbetar i samverkan med länsstyrelserna, Kustbevakningen och sjöpolisen med fisketillsyn utefter kusten, i havet och i de stora sjöarna. Vem som utför den operativa tillsynen ute i fält varierar.

Straffbestämmelser framgår av fiskelagen (1993:787). Av 37 § framgår att den som med uppsåt eller av oaktsamhet

1. utan lov fiskar i vatten där annan har enskild fiskerätt,
2. utan någon myndighets tillstånd enligt denna lag fiskar där sådant tillstånd behövs, eller
3. sätter ut eller placerar ett fiskeredskap eller en anordning i strid med vad som gäller om fiskådra eller placerar eller använder ett fiskeredskap eller en annan anordning i strid med vad som gäller i en sådan fredningszon som avses i 18 a § döms till böter eller fängelse i högst ett år, om inte annat följer av 41 §. I ringa fall ska inte dömas till ansvar.

Vidare följer det av 37 a § att den som med uppsåt eller av oaktsamhet bryter mot redskapsbegränsningarna i 9 a § döms till böter eller fängelse i högst ett år. I ringa fall ska det inte dömas till ansvar. För enskilt vatten, i sjöar och vattendrag sker förvaltningen ofta genom en fiskevårdsområdesförening. Merparten av de regler som behövs för fiskevården där kan bestämmas av fiskerättsägarna själva. I lagen (1981:533) om fiskevårdsområden finns bestämmelser om att ett fiskevårdsområde kan ta ut en kontrollavgift vid vissa överträdelser.

Vad gäller förslaget om att införa en tullavgift för att på så sätt stävja otillåtet fritidsfiske kan det redovisas att tull i regel tas ut vid import av skattemässiga skäl (finanstull) eller för att skydda den egna industrin från

konkurrens från importerade varor (skyddstull). Tullavgifters huvudsakliga syfte är därmed att utjämna prisskillnader, inte att stävja brottslig verksamhet såsom otillåtet sportfiske. EU:s tullunion innebär att det inte finns några tullar mellan medlemsländerna.

Utskottets ställningstagande

Globalt hållbart fiske inklusive EU:s partnerskapsavtal om fiske

Nu, liksom tidigare mandatperioder, råder det bred enighet i utskottet om att fiske ska bedrivas utifrån vetenskapliga rekommendationer om vad bestånden tål. Detta gäller naturligtvis inte bara i EU:s egna vatten utan även i tredje-länders vatten i vilka EU:s flotta bedriver fiske. Mot denna bakgrund är det enligt utskottets mening ytterst viktigt att vissa grundläggande villkor säkerställs i EU:s partnerskapsavtal för fiske, bl.a. att försiktighetsprincipen ska tillämpas om det saknas adekvat kunskap om beståndssituationen.

Utskottet välkomnar därför att regeringen prioriterar att uppnå ökad hållbarhet i det globala fisket och att frågan drivs inte minst i WTO-förhandlingar om förbud mot subventioner som bidrar till överfiske. Utskottet välkomnar också att det följer av januariavtalet att regeringen har åtagit sig att vara pådrivande i EU för ett starkare samarbete som anpassar både fångstkvoter och fångstmetoder för att uppnå hållbara fiskbestånd och för att fasa ut subventioner som leder till överfiske. Med hänvisning till den målsättning som regeringen därmed redan arbetar efter bedömer utskottet att motionerna 2018/19:2425 (C) yrkande 59 och 2018/19:2889 (M) yrkande 3 i huvudsak är att betrakta som tillgodosedda. Motionerna lämnas utan vidare åtgärd.

Hållbara fiskemöjligheter och förvaltningsplaner

Som utskottet tidigare påpekat är det grundläggande att fiske bedrivs i enlighet med vetenskapliga rekommendationer och att försiktighetsprincipen tillämpas i det fall tillräcklig kunskap om beståndssituationen inte finns att tillgå. I fråga om beslutade fiskemöjligheter i Östersjön och Västerhavet noterar utskottet att under de senaste åren har allt fler tillåtna fångstmängder där Sverige har fiskemöjligheter beslutats i enlighet med målet om maximal hållbar avkastning eller försiktighetsansatsen. Utskottet noterar även att det följer av januariavtalet att regeringen har åtagit sig att vara pådrivande i EU för ett starkare samarbete som anpassar både fångstkvoter och fångstmetoder för att uppnå hållbara fiskbestånd och för att fasa ut subventioner som leder till överfiske. I beaktande av den målsättning som regeringen därmed redan arbetar efter anser utskottet att motionerna 2018/19:2425 (C) yrkande 57 och 2018/19:2255 (L) yrkande 23 ska lämnas utan vidare åtgärd.

I fråga om fleråriga förvaltningsplaner för fiske påminner utskottet om att det på europeisk nivå finns planer inrättade för i stort sett samtliga arter som är av vikt för den gemensamma fiskeripolitiken. På svensk nivå har mål för

lokala bestånd utarbetats för att säkra en naturlig utbredning, biologisk mångfald och långsiktigt hållbar produktionsförmåga. Utskottet bedömer mot bakgrund av det som anförts ovan att även motionerna 2018/19:2889 (M) yrkande 2 och 2018/19:1531 (M) yrkande 1 kan lämnas utan vidare åtgärd.

Genomförande och kontroll av den gemensamma fiskeripolitiken

Utskottet har vid upprepade tillfällen påpekat det självklara i att EU-gemensamma regler måste följas av samtliga parter för att reglerna ska få avsedd effekt. Samtidigt som medlemsstaterna i allmänhet åtföljer de viktigaste förpliktelseerna som föreskrivs är utskottet väl medvetet om att regler inte alltid genomförs fullt ut, vilket ibland skapar ojämlika situationer inom EU. Givetvis anser utskottet att sådana missförhållanden måste stävjas, inte enbart för att säkerställa jämlika konkurrensvillkor utan även för att säkerställa att fisket bedrivs på ett miljömässigt hållbart sätt.

Utskottet ser av denna anledning positivt på att kommissionen lagt fram ett förslag till reviderad kontrollförordning som inom kort kommer att börja förhandlas på EU-nivå. Utskottet noterar att syftet med förslaget bl.a. är att förbättra efterlevnaden av fiskeripolitikens regler och att säkerställa lika villkor för fiskets aktörer. Utskottet noterar också att det följer av januariavtalet att regeringen åtagit sig att stärka kontrollen för att stoppa illegalt fiske utan att för den delen öka den samlade administrativa bördan för företagen. Av avtalet framgår det även att det ska genomföras försök med kameraövervakning av fiskefartyg för att se till att utkastförbudet följs. Med hänvisning till det arbete som därmed pågår anser utskottet att motionerna 2018/19:2889 (M) yrkande 1, 2018/19:81 (SD) yrkande 4, 2018/19:2425 (C) yrkande 56 och 2018/19:669 (V) yrkande 12 ska lämnas utan vidare åtgärd.

Landningsskyldighetens införande och efterlevnad

Landningsskyldigheten är en central del i arbetet för ett mer hållbart fiske. Genom att all fisk som fångas och som har en kvot inom EU ska tas ombord och landas syftar skyldigheten till att minimera utkast och oönskade fångster och påskynda utvecklingen mot ett selektivt fiske.

Utskottet har emellertid beklagat det faktum att nuvarande kontrollförordning inte är anpassad till reglerna för landningsskyldigheten. Som utskottet tidigare uttalat ser utskottet därför positivt på att kommissionen lagt fram ett förslag till en reviderad kontrollförordning. Utskottet noterar att kommissionens utkast till ny kontrollförordning innehåller förslag på åtgärder för bättre dokumentation och kontroll av landningsskyldigheten för att åstadkomma en bättre efterlevnad. Utskottet noterar också att det följer av januariavtalet att regeringen har åtagit sig att arbeta för att stärka kontrollen för att stoppa illegalt fiske utan att för den delen öka den samlade administrativa bördan för företagen. Av överenskommelsen framgår det även att det ska genomföras försök med kameraövervakning av fiskefartyg för att se till att utkastförbudet följs. Till följd av det arbete som nu pågår anser utskottet att

motionerna 2018/19:2889 (M) yrkande 5, 2018/19:2425 (C) yrkande 58 och 2018/19:2315 (MP) yrkande 11 kan lämnas utan vidare åtgärd.

Utveckling av fiskeredskap

Enligt utskottet är det angeläget att fiskeredskapen utvecklas, dels för att bli så skonsamma som möjligt för miljön, dels för att stödja näringen så att den kan leva upp till landningsskyldigheten. Utskottet har därför välkomnat att både nuvarande och tidigare regeringar har avsatt medel under de senaste åren för utveckling av selektiva och skonsamma redskap, antingen genom att utveckla befintliga metoder eller genom att ta fram alternativa fiskemetoder. Utvecklingen har bedrivits i samarbete mellan näringen och forskningen och resulterat i ett antal tekniska förbättringar. Enligt utskottet är det därför mycket glädjande att regeringen i december 2018 beslutade att fortsätta satsningen på selektiva redskap. Regeringen har tydliggjort att utvecklingsarbetet även fortsättningsvis ska bedrivas i nära dialog med fiskerinäringen.

Utskottet bedömer mot denna bakgrund att de förslag om ett fortsatt arbete för utveckling av selektiva redskap som lyfts fram i motionerna 2018/19:2889 (M) yrkande 7, 2018/19:81 (SD) yrkande 8, 2018/19:669 (V) yrkande 11, 2018/19:675 (S), 2018/19:1884 (M) yrkande 3 och 2018/19:1395 (MP) yrkande 2 i allt väsentligt är att betrakta som tillgodosedda, och de lämnas därför utan vidare åtgärd.

Bottentrålning inklusive trålfiske efter torsk i Östersjön

I fråga om bottentrålning noterar utskottet att det råder ett generellt förbud i de vatten som Sverige ensam råder över. Undantag från förbudet har gjorts för mer selektiva och skonsamma trålredskap utifrån en bedömning av den inverkan fisket har på ekosystemet. När det gäller bottentrålning i känsliga områden noterar utskottet att regeringen vid FN:s havskonferens i juni 2017 gjorde ett frivilligt åtagande om bevarandeåtgärder när det gäller fiske i marina skyddade områden. Åtagandet innebär bl.a. att Sverige avser att införa relevanta och ändamålsenliga bevarandeåtgärder vad avser fiske i syfte att nå bevarandemålen i samtliga marina skyddade områden senast 2020. Havs- och vattenmyndigheten avslutade under 2018 ett regeringsuppdrag för att identifiera ytterligare åtgärder för att detta mål ska uppnås.

Därtill påminner utskottet om att det följer av januariavtalet att regeringen har åtagit sig att arbeta för att det hållbara fisket utvecklas med åtgärder för att minska bottentrålning i känsliga områden i Sverige och EU samt för att införa ett generellt stopp för bottentrålning införs i skyddade områden. Av avtalet framgår det även att det ska kunna ges möjligheter till begränsade undantag i förvaltningsplanen och att det ska kunna införas åtgärder för att stötta de fiskare som byter redskap. Utskottet ser positivt på det arbete som därmed bedrivs för att minimera trålfiskets miljömässiga påverkan och anser att de förslag om en begränsning av bottentrålning som framförs i motionerna 2018/19:81 (SD) yrkande 7, 2018/19:2726 (KD) yrkande 27, 2018/19:669 (V)

yrkande 9, 2018/19:2315 (MP) yrkande 13 och 2018/19:1395 (MP) yrkande 1 kan lämnas utan vidare åtgärd.

När det gäller frågan om att förbjuda trålfisket efter torsk i Östersjön konstaterar utskottet, i likhet med motionärerna, att även om torskbestånden i Östersjön har förbättrats något under senare år är de fortfarande på en låg nivå. Utskottet ser därför positivt på att högsta tillåtna fångstmängd (TAC) för Östersjötorsk under de senaste åren har fastställts på en nivå som är i enlighet med försiktighetsansatsen och att fisket begränsats under artens huvudsakliga lekperiod. Liksom tidigare fäster utskottet stor vikt vid att de fiskemöjligheter som beslutas är långsiktigt hållbara. Motionerna 2018/19:2605 (KD) yrkande 4 och 2018/19:669 (V) yrkande 10 lämnas med hänvisning till det som anförts ovan utan vidare åtgärd.

Bildande av fiskevårdsområden på enskilt vatten som omfattas av det fria handredskapsfisket och övriga fiskevårdande åtgärder

Utskottet vill inledningsvis påminna om att fiske inte omfattas av allemansrätten. Däremot får både svenska och utländska medborgare fiska på allmänt vatten. För att tillförsäkra allmänheten goda fritidsfiskemöjligheter är det även tillåtet att fiska med handredskap på enskilt vatten i de fem stora sjöarna och längs södra ostkusten. Utskottet vill också påminna om de tydliga fördelarna med att allmänheten har god tillgång till fritidsfiske, t.ex. i fråga om rekreation och folkhälsa, turism, företagande och landsbygdsutveckling. Frågan om huruvida fiskevårdsområden ska kunna bildas på vatten där det råder fritt redskapsfiske har utretts men inte lett till någon förändring av nu gällande ordning. Med hänvisning till det som anförts ovan avstyrker utskottet motionerna 2018/19:81 (SD) yrkande 12 och 2018/19:2605 (KD) yrkande 3.

I fråga om fiskutsättning påminner utskottet om att detta antagligen är den vanligaste formen av fiskevård i Sverige. Lagstiftningen är emellertid restriktiv eftersom miljönyttan ständigt måste vägas mot risken med t.ex. spridning av smittor och invasiva arter. Dessutom visar forskning att det finns en gräns för hur mycket fisk som kan sättas ut till följd av de ekologiska effekterna som utsättning har. Utskottet ser inget skäl att ifrågasätta den omfattning av fiskutsättning som sker i landet och lämnar därmed motion 2018/19:81 (SD) yrkande 10 utan vidare åtgärd.

När det gäller fredningsområden konstaterar utskottet att det i dagsläget finns flera hundra områden inrättade både i havet och i inlandsvatten, och att det pågår ett löpande arbete vid ansvariga myndigheter för att identifiera ytterligare viktiga områden för lek och lekvandring och för att stänga dessa under lämpliga perioder. Mot denna bakgrund lämnar utskottet motion 2018/19:2605 (KD) yrkande 1 utan vidare åtgärd.

I fråga om miljöförbättrande åtgärder inom sportfisket noterar utskottet att ansvariga myndigheter har som målsättning att fritidsfisket och fisketurismen ska vara ekologiskt, socialt och ekonomiskt hållbara. Därtill arbetar ansvariga myndigheter med att säkerställa att de regler som gäller för fritidsfisket åtföljs.

Utskottet bedömer därmed att förutsättningarna för det miljöförbättrande arbetet inom fritidsfisket redan är goda. Följaktligen avstyrks motion 2018/19:81 (SD) yrkande 11.

Även motion 2018/19:1322 (S) yrkandena 1 och 2 avstyrks. Så som motionen får förstås är den med hänvisning till redovisningen ovan i allt väsentligt redan tillgodosedd.

Ålförvaltningen

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om att ålfisketillstånden ska göras överförbara, om ett generellt ålfiskeförbud och om hur arbetet för minskad turbindödlighet ska genomföras.

Jämför reservation 23 (M, KD), 24 (SD), 25 (SD), 26 (V) och 27 (SD) samt särskilt yttrande 4 (KD).

Motionerna

Överlåtbara ålfisketillstånd

I flera motioner föreslås att ålfisketillstånd ska göras överlåtbara mellan företag och/eller mellan personer. I motion 2018/19:81 av Martin Kinnunen m.fl. (SD) yrkande 13 i denna del föreslås att överlåtelser av ålfisketillstånd ska möjliggöras. Motionärerna ogillar att ålfiskeföretag inte kan fortsätta när innevarande tillståndshavare upphör med sin verksamhet. Även enligt motion 2018/19:1881 av Anders Hansson m.fl. (M) yrkande 1 bör generationsväxlingar och överlåtelser av ålfiskerättigheter möjliggöras, bl.a. eftersom ålfisket är ett kulturarv och ålfiskarna har tagit många initiativ för att stärka beståndet.

I motion 2018/19:2889 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M) yrkande 8 i denna del framhåller motionärerna att ålfisket i Östersjön är kraftigt reglerat och endast har marginell påverkan på beståndet. Samtidigt bidrar ålfiskarna på olika sätt till att stärka beståndet. Mot denna bakgrund föreslår motionärerna att regeringen tar initiativ så att generationsskiften kan möjliggöras. Likaså i motion 2018/19:2605 av Magnus Oscarsson m.fl. (KD) yrkande 5 föreslås en översyn av möjligheten att överföra ålfisketillstånd mellan generationer. Enligt motionärerna försvinner den unika kultur och den yrkeskunskap som finns bevarad i ålfisket om ålfisket som näringsutövning inte tillåts i Sverige. Även i motion 2018/19:1473 av Anders Åkesson och Ola Johansson (båda C) föreslås att dagens ålfisketillstånd ska övergå till att vara överförbara mellan personer, bl.a. eftersom ett småskaligt insjöfiske och kustnära fiske samt ett levande kulturarv är viktiga värden.

Avslutningsvis i motion 2018/19:1491 av Sofia Nilsson (C) föreslås att tillstånd att fiska ål ska få överlåtas på vissa villkor med begränsningar till de

traditionella fångstmetoderna. Motionären menar att i det fall ålfisket helt försvann skulle även intresset för ålen och artens överlevnad försvinna.

Ålfiskeförbud

I motion 2018/19:81 av Martin Kinnunen m.fl. (SD) yrkande 13 i denna del anför motionärerna att samtidigt som ålfisket måste vara reglerat motsätter de sig ett ensidigt stopp för ålfisket, bl.a. eftersom det skulle radera den unika ålkultur som finns i södra Sverige. I motion 2018/19:2605 av Magnus Oscarsson m.fl. (KD) yrkande 6 framhålls att regeringen bör motarbeta kommissionens förslag om ett totalt ålfiskestopp i Östersjön. Enligt motionärerna bör regleringen av ålfisket bevara både ålen, ålfisket och den kultur och kunskapstradition som är förknippad med dessa.

I motion 2018/19:2315 av Maria Gardfjell m.fl. (MP) yrkande 12 föreslås i stället ett förbud mot fisket efter ål. Motionärerna vill bevara utrotningshotade arter såsom ålen, och fisket efter ål bör helt förbjudas fram till dess att beståndet har återhämtat sig till en bärkraftig nivå. Även enligt motion 2018/19:669 av Elin Segerlind m.fl. (V) yrkande 13 bör Sverige införa ett totalförbud mot allt riktat fiske av ål. Enligt motionärerna har Sverige ett särskilt ansvar för att bevara ålen, inte minst då de flesta köns mogna ålarna från Östersjöregionen vandrar ut längs Sveriges kust.

Åtgärder för att minska turbindödligheten

Enligt motion 2018/19:81 av Martin Kinnunen m.fl. (SD) yrkande 13 i denna del bör problemet med ål som inte kan passera vattenkraftverk avhjälpas genom fler passager både uppströms och nedströms.

Tidigare behandling och kompletterande uppgifter

Överlåtbara ålfisketillstånd

Den europeiska ålen är sedan 2009 upptagen på Cites konventionens lista över utrotningshotade arter. Ålen finns på Cites lista II och EU-bilaga B tillsammans med många andra djurarter som riskerar att utrotas om inte handeln med dessa kontrolleras. I samband med att ålen Cites listades blev det också krav på Cites tillstånd för all import och export av arten till och från EU. Eftersom det inte är säkerställt att fångsten av ål är hållbar beslutade EU i december 2010 att stoppa all import och export av ål och ålprodukter till och från samtliga EU-medlemsstater. Detta import- och exportförbud har förlängts tills ny forskning kan visa att arten börjar återhämta sig.

Data från Ices ålarbetsgruppsrapport WGEEL och Havs- och vattenmyndigheten visar att rekryteringen av ål under 2017 fortfarande var mycket låg. I förhållande till referensperioden 1960–1979 uppgick rekryteringen av glasål i Nordsjöområdet till 1,6 procent. I övriga Europeiska serier uppgick rekryteringen till 8,7 procent jämfört med samma referensperiod.

I fråga om det europeiska ålfiskets storlek under 2017 uppgick de totala rapporterade landningarna av glasål till 57 ton. De uppskattade landningarna av blankål och gulål var 2 283 ton. Majoriteten av det europeiska fisket äger rum i inlandsvatten. Räknat i ton uppskattas fångsterna i marina områden till 34 procent av de totala fångsterna. I Östersjöområdet fiskas dock en större del i havet eftersom ålen följer kusten under sin utvandring. Enligt WGEEL kan det illegala och orapporterade fisket antas vara i samma storleksordning som de officiella landningarna. År 2018 uppgick de svenska landningarna till totalt 142 ton, vilket är en viss minskning från föregående år. Majoriteten av det svenska fisket bedrivs i havet, och endast en liten del tas i sötvatten.

Bakgrunden till rådande ålfiskebestämmelser är rådets förordning (EG) nr 1100/2007 om åtgärder för återhämtning av beståndet av europeisk ål. Enligt förordningen skulle medlemsstaterna upprätta planer för förvaltning av ålbeståndet. Målet är att uppnå en utvandring av blankål motsvarande 40 procent av rikets historiskt naturliga blankålsproduktion. Sveriges nationella förvaltningsplan för ål godkändes av kommissionen i oktober 2009. Planen innehåller åtgärder på i huvudsak fyra områden: skärpta regleringar av fisket, utökade kontrollåtgärder, ökade utsättningar av ål och åtgärder för att minska dödlighet hos blankål i vattendrag, dvs. minskad turbindödlighet. Planen är adaptiv, vilket innebär att åtgärderna kan justeras under planperioden.

Som en del av den nationella ålförvaltningsplanen råder det sedan den 1 maj 2007 generellt förbud för ålfiske i Sverige, i havet och i större delen av de svenska sötvattensområdena. Ålfiskeförbudet är inte tidsbegränsat. Det är möjligt att få undantag från ålfiskeförbudet genom att ansöka om ålfiske-tillstånd hos Havs- och vattenmyndigheten. Tillståndsgivningen är restriktiv i det att man endast kan få tillstånd att fiska ål om man tidigare haft tillstånd att fiska ål, och det är inte möjligt att söka tillstånd för nyetablering av ålfiske. Tillstånd beviljas inte nya ägare vid generationsväxlingar eller när tillståndshavare av någon annan anledning upphör med sitt ålfiske. Ett antal yrkesfiskare har beviljats dispens från förbudet, liksom ett fåtal som fiskar med stöd av enskild rätt. Särskilda tillstånd har beviljats den som bedrivit riktat ålfiske under en referensperiod. Tillstånden ges för ett år i sänder. Enligt uppgift från Havs- och vattenmyndigheten hade 209 fiskare ålfisketillstånd under 2017. Av dessa hade 130 tillstånd att bedriva ålfiske i havet.

Den restriktiva tillståndsdelen för ålfiske kombineras med nationella bestämmelser om höjt minimimått på ål som får fiskas (70 centimeter) och redskapsbestämmelser för fasta redskap och ryssjor. Därtill har fiskesäsongens längd reducerats såväl i insjöar som vid kusten, se redogörelse nedan om den nyligen beslutade säsongstängningen för ålfisket.

Ålförvaltningsplanen (inklusive tillståndsgivningen) kan som nämnts ovan justeras under planperioden om bestånden så tillåter. Mot denna bakgrund fick Havs- och vattenmyndigheten i sitt regleringsbrev för 2015 i uppdrag att analysera behovet av planen och vid behov föreslå en revidering mot bakgrund av målen i EU:s ålförordning och den vetenskapliga rådgivningen. Uppdraget

redovisades i december 2015. I betänkandet anfördes följande vad gäller möjligheter till revidering:

I Havs- och vattenmyndighetens analys av behovet av att revidera den nationella förvaltningsplanen för ål föreslår myndigheten att nuvarande inskränkningar av fisket ska upprätthållas till dess att det finns säkra bevis för kontinuerlig ökning av såväl rekrytering som lekbestånd av ål. Myndigheten bedömer att rekryteringen fortfarande är mycket låg.

I enlighet med ålförordningen rapporterade Havs- och vattenmyndigheten i september 2018 en ny utvärdering av nationellt genomförda åtgärder till kommissionen. Myndighetens sammanfattande bedömning är att beståndspåverkan av det kommersiella ålfisket längs Östersjökusten är i linje med både det kortsiktiga målet i den nationella förvaltningsplanen och det långsiktiga målet för ålförordningen. Myndigheten redovisar även att arbetet under de kommande åren kommer att fokuseras på dels fiskets påverkan inklusive det illegala och orapporterade fisket, dels turbindödlighet i inlandsvatten.

I fråga om åtgärder för att minska det otilåtna fisket efter ål antog medlemsstaterna och kommissionen vid jordbruksrådet i december 2017 ett uttalande i vilket det lades särskild tonvikt på behovet av fortsatta åtgärder för att minska det orapporterade och illegala fisket. När det gäller åtgärder på nationell nivå införde Havs- och vattenmyndigheten den 1 januari 2019 ett elektroniskt spårbarhetssystem för fisk som ska användas till livsmedel som innebär att man kan följa fisken från fångst till försäljning. Systemet omfattar inte bara ål utan även andra arter.

Avslutningsvis kan det redovisas att det följer av januariavtalet att regeringen har åtagit sig att i Sverige införa ett frivilligt program för återköp av ålfiskerätter för att minska fisket av den utrotningshotade ålen. Det följer även att regeringen har åtagit sig att stärka kontrollen för att stoppa illegalt fiske utan att öka den samlade administrativa bördan för företagen.

Ålfiskeförbud

Som redovisas ovan råder det i Sverige sedan maj 2007 ett generellt förbud för ålfiske i havet och i större delen av de svenska sötvattensområdena. Ett antal yrkesfiskare har beviljats dispens från förbudet, liksom ett fåtal som fiskar med stöd av enskild rätt. Särskilda tillstånd har beviljats den som bedrivit riktat ålfiske under en referensperiod.

Det råder för närvarande inget totalförbud mot allt riktat fiske på ål i EU:s vatten. Vid ministerrådet om fiskemöjligheter för 2018 togs beslutet att förbjuda kommersiellt fiske av ål över 12 centimeter, dvs. blankål, i alla EU:s vatten i Nordostatlanten inklusive Östersjön. Under rådet beslutades att förbudet ska gälla i tre sammanhängande månader mellan den 1 september 2018 och 31 januari 2019. Varje medlemsstat fick besluta om vilken exakt sammanhängande period under dessa fem månader. För Sveriges del beslutade Havs- och vattenmyndigheten om en säsongsstängning mellan den 1 november 2018 och 31 januari 2019. Enligt uppgift från Havs- och vattenmyndigheten förlades fiskestoppet till den period av året då det bedrivs

som minst yrkesfiske eftersom det svenska ålfisket redan är förhållandevis strikt reglerat. Inga begränsande åtgärder för 2018 omfattade glasål, dvs. ål som är kortare än 12 centimeter.

Enligt Regeringskansliet är det svårt att göra en uppskattning av effekten av 2018 års säsongsstängning på ålbeståndet, bl.a. eftersom data från andra medlemsstater är bristfälliga. Enligt Regeringskansliet är det dock rimligt att anta att säsongsstängningen under 2018 hade en begränsad effekt för ålbeståndet eftersom Sverige och Danmark var de enda medlemsländerna som fiskade ål över 12 centimeter i havet. För Sveriges del bedöms landningarna ha minskat med 20,8 ton jämfört med 2017. Effekten på den svenska näringen har varit skiftande eftersom vissa regioner har ökat fisket av ål utanför stängningsperioden jämfört med tidigare år.

I december 2018 fattade ministerrådet beslut om 2019 års fiskemöjligheter i Västerhavet, vilket resulterade i en förlängning av den säsongsstängning av ålfisket som gällt för 2018. Beslutet innebär också att fiskestoppet utvidgas så att det nu också omfattar glasål, dvs. ål som är kortare än 12 centimeter, fritidsfiske samt ålfisket i Medelhavet. I Sverige råder det redan ett förbud mot fritidsfiske efter ål i EU:s vatten. Under vilka månader som säsongsstängningen kommer att gälla för svensk del är ännu inte fastställt, men enligt uppgift från Havs- och vattenmyndigheten kommer fiskestoppet troligen att förläggas till samma period som 2018.

I sitt svar på interpellation 2017/18:133 framhöll dåvarande landsbygdsminister Sven-Erik Bucht att situationen för den europeiska ålen är ytterst alarmerande, och att regeringen delar kommissionens inställning att kraftfulla åtgärder behöver vidtas i närtid för att rädda arten, och därmed också ålfisket på längre sikt. Regeringen anser att det är viktigt att få till stånd en helhetslösning med långsiktiga åtgärder, där ansvaret för ålen hanteras av hela EU. Regeringen kommer att fortsätta ansträngningarna för att bevara ålbeståndet och uppnå målen i EU:s återhämtningsplan för ål och välkomnar förslag till nya åtgärder från kommissionen.

Åtgärder för att minska turbindödligheten

Utskottet har vid upprepade tillfällen, senast i betänkande 2017/18:MJU13 Fiskeripolitik, anfört att kraftfulla åtgärder krävs för att fler ålar ska överleva. Utskottet har också anfört att det är angeläget med fortsatta åtgärder inom ramen för den nationella planen för återhämtning av beståndet av ål.

I fråga om turbindödlighet är målet i den nationella förvaltningsplanen att reducera turbinrelaterad dödlighet i vattendrag där ålen måste passera minst ett vattenkraftverk så att minst 40 procent av all blankål kan utvandra till kusten. Som redovisats ovan fick Havs- och vattenmyndigheten i sitt regleringsbrev för 2015 i uppdrag att analysera behovet av planen och vid behov föreslå en revidering mot bakgrund av målen i EU:s ålförordning och den vetenskapliga rådgivningen. I betänkandet anfördes följande när det gäller utvandringmöjligheter.

När det gäller förbättrade utvandringmöjligheter för blankål konstaterar myndigheten att de kortsiktiga åtgärderna hittills har prioriterats. Vid utvärderingen av genomförda åtgärder och påverkan från turbinrelaterad dödlighet i vattenkraftverk konstaterar myndigheten att det är långt till det uppsatta målet i förvaltningsplanen. Myndigheten framhåller att vattenkraften i hög grad påverkar dödlighet för utvandrande blankål och förhindrar naturlig uppvandring av ålyngel i inlandsvatten. Åtgärder för att förbättra upp- och nedströmsvandring förbi kraftverk styr därför också i hög grad förväntad effekt av de åtgärder som genomförs via fiskereglering och utsättning av ålyngel. Havs- och vattenmyndigheten anser därför att arbetet med delar i nuvarande förvaltningsplan som behandlar påverkan från vattenkraft bör utvecklas för att effektivisera det långsiktiga åtgärdsarbetet. När det gäller stödutsättning av ålyngel anser myndigheten att utsättningsplanen inom nuvarande förvaltningsplan bör ses över.

För att uppnå målet om minskad turbindödlighet tecknade dåvarande Fiskeriverket en avsiktsförklaring med ett antal kraftbolag våren 2010. Avsiktsförklaringen genomfördes 2010–2017 i huvudsak genom programmet Krafttag ål, för vilket man satte upp två mål: dels att reducera turbinrelaterad dödlighet till max 50 procent i ett antal utvalda vattendrag, dels att vidtagna åtgärder skulle resultera i en ökad blankålsutvandring med 100 000 blankålar per år. Ambitionen var att påbörja arbetet med kortsiktiga åtgärder såsom utsättningar och fångst/nedtransport av blankål för att sedan ersätta dessa med långsiktiga tekniska åtgärder.

Programmet utvärderades 2017, och det konstaterades då att målet om 50 procents överlevnad var långt ifrån uppnått. Vidtagna åtgärder (inklusive fångst/nedtransport av blankål) hade då bidragit med ca 15 procent ökad överlevnad. Målet om en ökad blankålsutvandring med 100 000 per år ansåg Havs- och vattenmyndigheten däremot vara uppnått till följd av de ålutsättningar som genomfördes i bolagens regi. Dock förväntas dessa åtgärder i praktiken ge effekt först om 10–20 år då den utsatta ålen blir könsmogen och övergår till blankål. Enligt uppgift från Havs- och vattenmyndigheten kan det även konstateras att långsiktiga åtgärder än så länge uteblivit. Åtgärder som genomförts är i första hand fångst/nedtransport av blankål samt utsättning av ålyngel. Havs- och vattenmyndigheten betonade särskilt behovet av mer långsiktiga åtgärder i samband med det regeringsuppdrag som utfördes 2015.

I juni 2018 beslutade riksdagen om proposition 2017/18:243 Vattenmiljö och vattenkraft (prop. 2017/18:243, bet. 2017/18:CU31, rskr. 2017/18:383). Lagändringarna innebär bl.a. att en skyldighet införs för alla vattenverksamheter som har eller har tillkommit för att ha en funktion för att producera vattenkraftsel att ha moderna miljövillkor. För helhetssynen ska regeringen se till att det finns en nationell plan som ska vara vägledande för myndigheternas arbete med prövningarna och för vattenförvaltningen. Lagändringarna trädde i kraft den 1 januari 2019.

Som redovisats ovan rapporterade Havs- och vattenmyndigheten i september 2018 de åtgärder som vidtagits inom den svenska ålförvaltnings-

planen. I fråga om turbindödlighet framhåller myndigheten att detta är ett område som myndigheten framöver avser att fokusera på. Enligt uppgift från Havs- och vattenmyndigheten pågår det nu förhandlingar mellan myndigheten och de sex största kraftbolagen om former för det fortsatta åtgärdsarbetet. Enligt myndigheten är målet att nå långsiktiga lösningar.

Utskottets ställningstagande

Överlåtbara ålfisketillstånd

Utskottet har under flera års tid konstaterat att ålbeståndet fortfarande befinner sig på en alarmerande låg nivå. Utskottet har också konstaterat att kraftfulla åtgärder krävs för att beståndet ska tillåtas att återhämta sig. I sammanhanget påminner utskottet om att den svenska ålförvaltningsplanen består av åtgärder på fyra områden, däribland skärpta regleringar av fisket. Havs- och vattenmyndigheten följde upp den svenska ålförvaltningsplanen senast hösten 2018. Av uppföljningen framgår att till följd av den restriktiva tillståndsgivningen är beståndspåverkan av det kommersiella fisket i linje med både det kortsiktiga målet för den svenska ålförvaltningsplanen och det långsiktiga målet för EU:s ålförordning. Utskottet ser med tillfredsställelse på att Sverige lever upp till de förpliktelser som man åtagit sig och ser ingen anledning att ifrågasätta myndighetens skäl för att i nuläget inte revidera tillståndsgivningen. Därtill vill utskottet framhålla att det följer av januariavtalet att regeringen har åtagit sig att i Sverige införa ett frivilligt program för återköp av ålfiskerätter för att minska fisket av den utrotningshotade ålen.

Mot bakgrund av det som anförts ovan avstyrker utskottet förslagen om överlåtbara ålfisketillstånd så som de framförs i motionerna 2018/19:81 (SD) yrkande 13 i denna del, 2018/19:1881 (M) yrkande 1, 2018/19:2889 (M) yrkande 8 i denna del, 2018/19:2605 (KD) yrkande 5, 2018/19:1473 (C) och 2018/19:1491 (C).

Ålfiskeförbud

När det gäller frågan om ett ålfiskeförbud i EU:s vatten vill utskottet inledningsvis påminna om att jordbruks- och fiskerådets beslut om 2019 års fiskemöjligheter inte resulterade i något allmänt ålfiskestopp vare sig i Östersjön eller i Västerhavet. Däremot beslutade rådet att förlänga och utvidga den säsongsstängning av ålfisket som gällt för 2018. Under tre sammanhängande månader mellan september 2019 och januari 2020 är fiske efter ål förbjudet i Nordostatlanten inklusive Östersjön samt Medelhavet, och fiskestoppet omfattar nu också glasål och även fritidsfiske. Utskottet välkomnar den utvidgning av fiskestoppet som beslutats och påminner om att ett eventuellt framtida ålfiskestopp i EU:s vatten är helt beroende av hur förhandlingarna går på EU-nivå.

När det gäller ett totalförbud för ålfiske i svenska vatten kan utskottet konstatera att Havs- och vattenmyndighetens restriktiva tillståndsgivning av

ålfiskelicenser har resulterat i att påverkan av det svenska fisket efter ål är i linje med både det kortsiktiga målet för den svenska ålförvaltningsplanen och det långsiktiga målet för EU:s ålförordning. Utskottet ser givetvis mycket positivt på att vidtagna åtgärder har fått avsedd effekt.

Inte desto mindre anser utskottet att det även fortsättningsvis krävs effektiva och EU-gemensamma åtgärder för att minska den dödlighet för ål som härrör från mänsklig aktivitet under ålens samtliga levnadsstadier. Utskottet förutsätter att regeringen delar utskottets bedömning. Mot denna bakgrund avstyrker utskottet de förslag om huruvida regeringen ska driva frågan om ett ålfiskeförbud eller inte så som de framförs i motionerna 2018/19:81 (SD) yrkande 13 i denna del, 2018/19:2605 (KD) yrkande 6, 2018/19:2315 (MP) yrkande 12 och 2018/19:669 (V) yrkande 13.

Åtgärder för att minska turbindödligheten

Nu, liksom tidigare år, kan utskottet konstatera att kraftfulla åtgärder krävs för att rädda ålen, och att säkra vandringsmöjligheter förbi kraftverk är en central del i detta arbete. Utskottet ser därför mycket positivt på att Havs- och vattenmyndigheten avser att fokusera på just denna del av ålförvaltningsplanen framöver med målsättningen att åstadkomma långsiktiga vandringsmöjligheter. Utskottet ser också positivt på att det pågår förhandlingar mellan myndigheten och de sex största kraftbolagen i frågan och ser ingen anledning att föregripa dessa diskussioner. Utskottet noterar i sammanhanget att det sedan den 1 januari i år finns en skyldighet för alla vattenverksamheter som producerar vattenkraftsel att ha moderna miljövillkor. I avvaktan på det beredningsarbete som nu pågår bedömer utskottet att motion 2018/19:81 (SD) yrkande 13 i denna del kan lämnas utan vidare åtgärd.

Reservationer

1. Handlingsprogram för svenskt fiske, punkt 1 (SD)

av Runar Filper (SD), Mats Nordberg (SD) och Yasmine Eriksson (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2018/19:81 av Martin Kinnunen m.fl. (SD) yrkande 3 och
avslår motion
2018/19:2425 av Kristina Yngwe m.fl. (C) yrkande 54.

Ställningstagande

Havet är en resurs, och fisket är en betydelsefull svensk näring med gamla anor. Antalet yrkesfiskarlicenser är i dag omkring 1 000, men fisket genererar flera gånger så många arbetstillfällen i livsmedelsindustrin. Enligt Sverigedemokraterna måste målsättningen vara att främja en livskraftig svensk fiskerinäring inom ramen för marknadsekonomiska principer och långsiktigt hållbart nyttjande av fiskevattnen. Exempelvis bör byråkratin ses över i syfte att minska fiskeribranschens administrativa bördor.

2. Handlingsprogram för svenskt fiske, punkt 1 (C)

av Kristina Yngwe (C) och Ulrika Heie (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2018/19:2425 av Kristina Yngwe m.fl. (C) yrkande 54 och
avslår motion
2018/19:81 av Martin Kinnunen m.fl. (SD) yrkande 3.

Ställningstagande

Under de senaste två åren har antalet yrkesfiskare minskat med 6 procent i Sverige. Antalet fiskelicenser för yrkesfiske till havs var 1 274 i början av

2017. Många fiskare vittnar om att det finns stora problem med lönsamheten, och det behövs konkreta satsningar och lösningar för att förbättra fisket. Det behövs långsiktiga fungerande företagsvillkor för fisket och förenklade regler, och därför vill Centerpartiet stärka konkurrenskraften inom fiskerinäringen med ett nationellt fiskepolitiskt program så att det kustnära och småskaliga fisket kan utvecklas.

3. Övergripande främjandeåtgärder för det småskaliga kustfisket, punkt 2 (M, SD, KD)

av Åsa Coenraads (M), Runar Filper (SD), Betty Malmberg (M), Mats Nordberg (SD), Marlène Lund Kopparklint (M), Yasmine Eriksson (SD) och Kjell-Arne Ottosson (KD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2018/19:2889 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M) yrkande 9 och avslår motionerna

2018/19:682 av Heléne Björklund (S) och

2018/19:2263 av Solveig Zander (C).

Ställningstagande

Längs med kusten och nära strandkanten lever en stor del av vår biologiska mångfald. Det är också här det kustnära fisket har möjlighet att växa. Dessvärre är det småskaliga kustfisket särskilt utsatt, och det är svårt att nå lönsamhet. Genom att stärka det småskaliga kustnära fisket ökar antalet arbetstillfällen i fiskerinäringen samtidigt som kultur bevaras och skärgårdsmiljön utvecklas. Därför bör regeringen värna det småskaliga kustfisket.

4. Överlåtelse av fiskelicens, punkt 4 (M, SD)

av Åsa Coenraads (M), Runar Filper (SD), Betty Malmberg (M), Mats Nordberg (SD), Marlène Lund Kopparklint (M) och Yasmine Eriksson (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 4 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2018/19:2889 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M) yrkandena 6 och 8 i
denna del och
avslår motion
2018/19:1884 av Johan Hultberg (M) yrkande 2.

Ställningstagande

Genom att stärka det småskaliga kustnära fisket ökar antalet arbetstillfällen i fiskerinäringen samtidigt som kultur bevaras och skärgårdsmiljön utvecklas. Tyvärr hotas detta, inte bara av skarv och säl utan också av rigiditeten i regelverket för fiskelicenser. Här bör regeringen ta initiativ så att generationsskiften kan möjliggöras, genom överlåtande av fiskelicens, och därmed skapa framtidstro i näringen. Vidare bör regelverket för överlåtelse av fiskerätter göras mer tillåtande.

5. Tilldelning och utnyttjande av svenska fiskemöjligheter, punkt 5 (SD)

av Runar Filper (SD), Mats Nordberg (SD) och Yasmine Eriksson (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 5 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2018/19:81 av Martin Kinnunen m.fl. (SD) yrkande 2 och
avslår motion
2018/19:2425 av Kristina Yngwe m.fl. (C) yrkandena 60 och 61.

Ställningstagande

Fisket regleras av kommissionen, vilket är försvarbart med tanke på fiskets regionala natur. Kvoter tilldelas utifrån vetenskapliga underlag, vilket också är en helt rimlig ordning. Enligt riksdagens utredningstjänst finns för Sveriges del betydande utrymme för ökade fångster utifrån tilldelade men utnyttjade kvoter. Det är alltså Sverigedemokraternas uppfattning att svenskt fiske bör öka inom tilldelade kvoter, och berörda myndigheter bör sålunda ges i uppdrag att underlätta för branschens aktörer. Sverigedemokraterna vill också utreda möjligheterna att öka utnyttjandet av kustkvoterna, som i många fall är iögonfallande låga.

6. Tilldelning och utnyttjande av svenska fiskemöjligheter, punkt 5 (C)

av Kristina Yngwe (C) och Ulrika Heie (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 5 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2018/19:2425 av Kristina Yngwe m.fl. (C) yrkandena 60 och 61 samt avslår motion

2018/19:81 av Martin Kinnunen m.fl. (SD) yrkande 2.

Ställningstagande

Kustfisket har svårt att hävda sig på bekostnad av det storskaliga fisket, vilket leder till att fisken i regel av marknadsekonomiska skäl hamnar i ett fåtal storskaliga produktionsanläggningar snarare än i lokalsamhället och att samhällsnyttan på så sätt inte blir optimal. Genom en förvaltningsmodell som genomförs av relevanta myndigheter och som i större utsträckning styr mot fler lokala landningar av fisk ges utrymme för de lokala och regionala aktörerna att se till så att fisket i kustsamhällena växer sig starkare.

En annan sak som skulle stärka det lokala fiskets konkurrenskraft vore att myndigheterna medgav att fiskare fick kvoter av både pelagiskt och demersalt fiske och inte som det är i dag bara fick en kvot. I klartext betyder detta, för exempelvis Östersjöns del, att det lokala fisket skulle få fiska både torsk och sill och därmed stärka sin konkurrenskraft och minska de risker som exponering mot bara en fiskart innebär.

7. Främjandeåtgärder för svenskt vattenbruk, punkt 6 (SD)

av Runar Filper (SD), Mats Nordberg (SD) och Yasmine Eriksson (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 6 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2018/19:81 av Martin Kinnunen m.fl. (SD) yrkande 9 och avslår motionerna

2018/19:437 av Markus Wiechel och Lars Andersson (båda SD),

2018/19:535 av Markus Wiechel (SD) yrkande 3,

2018/19:1486 av Anders Åkesson och Mikael Larsson (båda C) och
2018/19:2425 av Kristina Yngwe m.fl. (C) yrkande 52.

Ställningstagande

Sverige har mycket goda förutsättningar för matfiskproduktion, och då särskilt i de norra delarna av landet. Odlad fisk utgör en resurseffektiv proteinkälla och hälsosam mat. Matfiskproduktion kan ge positiva regionalpolitiska effekter, stärka Sveriges självförsörjningsgrad av livsmedel samt skapa varaktiga arbetstillfällen på landsbygden. Vidareförädling ger dessutom upphov till ytterligare arbetstillfällen, direkt och indirekt.

Sverigedemokraterna vill utreda hur kostnaderna för näringsidkare i branschen kan sänkas. Lägre kostnader för näringsidkare skulle öka lönsamheten och bidra till förutsättningar för en varaktig och ekonomiskt bärkraftig industri. Till exempel är tillsynsavgifterna väsentligt högre än för annan verksamhet som kräver miljötillstånd. Vi vill även underlätta etablering av nya fiskodlingar samt förbättra förutsättningarna för befintliga odlingar att expandera.

8. Upphandling av svenskfångad fisk, punkt 7 (SD)

av Runar Filper (SD), Mats Nordberg (SD) och Yasmine Eriksson (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 7 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2018/19:81 av Martin Kinnunen m.fl. (SD) yrkande 1.

Ställningstagande

Förutom att fisk är ett bra livsmedel utgör fisket en viktig komponent i den svenska livsmedelsproduktionen. Det är viktigt att framhålla att allt svenskt fiske är och ska förbli hållbart och noga reglerat, vilket innebär en trygghet för konsumenten. Fiskens ”svenska” ursprung är alltså en sorts certifiering i sig, och därmed bör offentliga institutioner prioritera fisk som fångats i svenska vatten vid inköp.

9. Globalt hållbart fiske inklusive EU:s partnerskapsavtal med tredjeländer, punkt 9 (M)

av Åsa Coenraads (M), Betty Malmberg (M) och Marlène Lund Kopparklint (M).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 9 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2018/19:2889 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M) yrkande 3 och avslår motion

2018/19:2425 av Kristina Yngwe m.fl. (C) yrkande 59.

Ställningstagande

En del av EU:s fiskeripolitik, som är i stort behov av reformering, handlar om fiskepartnerskapsavtalen, eller tredjelandsavtalen som de också kallas. Dessa gör det möjligt för den europeiska fiskeflottan att fiska utanför unionens fiskevatten. Vi är i grunden kritiska till fiskepartnerskapsavtalen av flera skäl. För oss moderater är det exempelvis självklart att avtalen ska utformas så att fisket är hållbart och bara bedrivs på det överskott av bestånden som inte nyttjas av de berörda nationerna. Inte sällan finns det dock skäl att ifrågasätta om avtalen verkligen är hållbara och lever upp till de kriterier som skrivs in i avtalen. Sverige bör därför i EU verka för att partnerskapsavtalen ska bli mer hållbara med bättre uppföljning och för att minska subventionsgraden i avtalen. EU:s skattebetalare bör i minskad utsträckning betala, och i stället bör de fiskare som drar nytta av avtalen stå för kostnaden med målet.

10. Hållbara fiskemöjligheter och förvaltningsplaner, punkt 10 (M)

av Åsa Coenraads (M), Betty Malmberg (M) och Marlène Lund Kopparklint (M).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 10 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2018/19:2889 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M) yrkande 2 och avslår motionerna

2018/19:1531 av Lars Hjärmered (M) yrkande 1,
2018/19:2255 av Jan Björklund m.fl. (L) yrkande 23 och
2018/19:2425 av Kristina Yngwe m.fl. (C) yrkande 57.

Ställningstagande

Moderaterna har länge drivit en hård linje i EU, där vi anser att fiskekvoter ska baseras på vetenskapliga fakta som säkrar långsiktigt hållbara bestånd som inte överfiskas. Fleråriga förvaltningsplaner är effektiva verktyg för att säkra långsiktigt hållbara bestånd och därmed bevara möjligheten till fiske. Genom fler och utvecklade förvaltningsplaner skapas förutsättningar för en återhämtning av bestånd som ligger utanför säkra biologiska gränser samt långsiktighet i politiken.

11. Genomförande och kontroll av den gemensamma fiskeripolitiken, punkt 11 (M)

av Åsa Coenraads (M), Betty Malmberg (M) och Marlène Lund Kopparklint (M).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 11 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2018/19:2889 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M) yrkande 1 och avslår motionerna

2018/19:81 av Martin Kinnunen m.fl. (SD) yrkande 4,

2018/19:669 av Elin Segerlind m.fl. (V) yrkande 12 och

2018/19:2425 av Kristina Yngwe m.fl. (C) yrkande 56.

Ställningstagande

Fisk är en gemensam resurs som inte följer nationsgränser. Flera bestånd är i dag kraftigt hotade, inte minst Östersjötorsken. Det innebär att vi måste ha en fiskepolitik på europeisk och internationell nivå som efterföljs och respekteras. Reformen av EU:s gemensamma fiskeripolitik har som mål att stoppa överfiske och utfiskning och trygga yrkesfiskarnas försörjning. Fiske och vattenbruk ska vara hållbara näringar – miljömässigt, ekonomiskt och socialt. Konsumenternas intressen ska skyddas, och hänsyn ska tas till yrkesfiskarnas behov. För att nå detta krävs att alla medlemsstater respekterar den gemensamma fiskeripolitiken.

12. Genomförande och kontroll av den gemensamma fiskeripolitiken, punkt 11 (SD)

av Runar Filper (SD), Mats Nordberg (SD) och Yasmine Eriksson (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 11 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2018/19:81 av Martin Kinnunen m.fl. (SD) yrkande 4 och avslår motionerna

2018/19:669 av Elin Segerlind m.fl. (V) yrkande 12,

2018/19:2425 av Kristina Yngwe m.fl. (C) yrkande 56 och

2018/19:2889 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M) yrkande 1.

Ställningstagande

Dagens fiskeripolitik inom EU gör att svenska fiskare blir särbehandlade och att fisket inte bedrivs på lika villkor inom de olika länderna. Genomförandet av EU-lagstiftning måste alltså utformas på ett sådant sätt att svenska fiskare inte drabbas av konkurrensnackdelar gentemot konkurrenter i andra EU-länder runt Östersjön. Det är inte ovanligt att regelverket i de olika Östersjöländerna slår olika hårt mot de olika ländernas fiskare. Vidare måste regelverket för det s.k. pricksystemet vara likvärdigt. Därtill bör regelverken för överlåtelser av fiskerätter förenklas och en större flexibilitet tillåtas när det gäller tidsgränserna för fiskekvoter.

13. Landningsskyldighetens införande och efterlevnad, punkt 12 (M)

av Åsa Coenraads (M), Betty Malmberg (M) och Marléne Lund Kopparklint (M).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 12 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2018/19:2889 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M) yrkande 5 och avslår motionerna

2018/19:2315 av Maria Gardfjell m.fl. (MP) yrkande 11 och

2018/19:2425 av Kristina Yngwe m.fl. (C) yrkande 58.

Ställningstagande

Det är bra att utkast förbjudits i och med landningsskyldigheten, men regelverket måste också vara praktiskt möjligt att följa. Genomförandet av landningsskyldighet i Sverige bör inte medföra nationella särregler med negativa konsekvenser för svenska aktörer på fiskets område. I stället bör myndigheterna ta hänsyn till det svenska fiskets konkurrenskraft och se hur reglerna hanteras i andra EU-länder.

14. Utveckling av selektiva fiskeredskap, punkt 13 (M)

av Åsa Coenraads (M), Betty Malmberg (M) och Marléne Lund Kopparklint (M).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 13 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2018/19:2889 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M) yrkande 7 och avslår motionerna

2018/19:81 av Martin Kinnunen m.fl. (SD) yrkande 8,

2018/19:669 av Elin Segerlind m.fl. (V) yrkande 11,

2018/19:675 av Sanne Lennström (S),

2018/19:1395 av Elisabeth Falkhaven m.fl. (MP) yrkande 2 och

2018/19:1884 av Johan Hultberg (M) yrkande 3.

Ställningstagande

Det är bra att utkast förbjudits i och med landningsskyldigheten, men regelverket måste också vara praktiskt möjligt att följa. Myndigheternas förhållningssätt till reglerna för landningsskyldigheten bör ta hänsyn till det svenska fiskets konkurrenskraft. I detta sammanhang vill vi understryka vikten av ett fortsatt arbete för att utveckla mer selektiva fiskemetoder, vilket prioriterades under den moderatledda alliansregeringens tid vid makten.

15. Utveckling av selektiva fiskeredskap, punkt 13 (SD)

av Runar Filper (SD), Mats Nordberg (SD) och Yasmine Eriksson (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 13 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
 2018/19:81 av Martin Kinnunen m.fl. (SD) yrkande 8 och
 avslår motionerna
 2018/19:669 av Elin Segerlind m.fl. (V) yrkande 11,
 2018/19:675 av Sanne Lennström (S),
 2018/19:1395 av Elisabeth Falkhaven m.fl. (MP) yrkande 2,
 2018/19:1884 av Johan Hultberg (M) yrkande 3 och
 2018/19:2889 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M) yrkande 7.

Ställningstagande

Forskning om vilka fiskeredskap som både tillfredsställer entreprenörens behov av effektivitet och tar marinekologisk hänsyn pågår och bör även fortsättningsvis bedrivas. Sverigedemokraterna anser att dialogen mellan yrkesfiskare och forskare inom detta område är oerhört viktigt.

16. Utveckling av selektiva fiskeredskap, punkt 13 (V)

av Elin Segerlind (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 13 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
 2018/19:669 av Elin Segerlind m.fl. (V) yrkande 11 och
 avslår motionerna
 2018/19:81 av Martin Kinnunen m.fl. (SD) yrkande 8,
 2018/19:675 av Sanne Lennström (S),
 2018/19:1395 av Elisabeth Falkhaven m.fl. (MP) yrkande 2,
 2018/19:1884 av Johan Hultberg (M) yrkande 3 och
 2018/19:2889 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M) yrkande 7.

Ställningstagande

Val av fiskemetoder som exempelvis storleken på maskor gör att man kan undvika att fånga för små, för unga eller för stora fiskar. Men trots varierande nätmaskor kan olika redskap orsaka oavsiktliga bifångster av exempelvis sälar, delfiner och dykande sjöfåglar som trasslar in sig. Bifångster i både trål och andra fiskeredskap är ett allvarligt hot mot flera fiskarter, sjöfåglar och marina däggdjur. Dessutom visar nya studier i bl.a. Östersjön att mängden stora rovfiskar, såsom torsk, gädda och abborre, kan ha stor betydelse för att begränsa tillväxten av alger och andra övergödningseffekter. Regeringen bör återkomma med förslag på åtgärder som fasar ut skadliga fiskemetoder på kritiska fiskebestånd samt premierar skonsamma fiskeredskap.

17. Bottentrålning, punkt 14 (SD)

av Runar Filper (SD), Mats Nordberg (SD) och Yasmine Eriksson (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 14 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2018/19:81 av Martin Kinnunen m.fl. (SD) yrkande 7 och avslår motionerna

2018/19:669 av Elin Segerlind m.fl. (V) yrkande 9,

2018/19:1395 av Elisabeth Falkhaven m.fl. (MP) yrkande 1,

2018/19:2315 av Maria Gardfjell m.fl. (MP) yrkande 13 och

2018/19:2726 av Kjell-Arne Ottosson m.fl. (KD) yrkande 27.

Ställningstagande

Det finns skilda uppfattningar om bottentrålning, men många aktörer hävdar att bottentrålning skadar de marina ekosystemen. Det bör därför utredas hur bottentrålning i kustnära områden kan minska till förmån för mer selektivt fiske utan att branschen drabbas. Det är dock inte sverigedemokratisk politik att radera en hel bransch genom förbud eller alltför långtgående regleringar.

18. Trålfiske efter torsk i Östersjön, punkt 15 (V)

av Elin Segerlind (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 15 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2018/19:669 av Elin Segerlind m.fl. (V) yrkande 10 och avslår motion

2018/19:2605 av Magnus Oscarsson m.fl. (KD) yrkande 4.

Ställningstagande

Situationen för torsken i Östersjön är alarmerande. Bestånden är allvarligt hotade. På 30 år har 90 procent av bestånden försvunnit och de har i det östra beståndet blivit mindre och magrare. Torsken i det östra beståndet blir i många

fall inte längre än 20 centimeter fast de borde bli närmare 50 centimeter, och de blir könsmogna allt tidigare. Fiskare har de senaste åren fått allt svårare att ens nå upp till de generösa kvoterna, vilket indikerar att dessa är satta alldeles för högt. Trots detta fortsätter den svenska regeringen och EU:s fiskeministrar att acceptera fiskekvoter för torsken i Östersjön som inte är långsiktigt hållbara. Även om torskbeståndet i västra delen av Östersjön återhämtat sig något under senare år anser Vänsterpartiet att det enda acceptabla förhållningssättet till fiskekvoter för Östersjön är att den vetenskapliga rådgivningens förslag på kvoter aldrig bör överskridas samt att försiktighetsprincipen bör gälla då Östersjön som ekosystem är påtagligt sargat. Vi anser därför att ett moratorium för trålfiske efter torsk bör införas i Östersjön. Då ges möjlighet att se vilka effekter det ger för torskbestånden och för att förhoppningsvis möjliggöra ett långsiktigt hållbart fiske i framtiden. Sverige bör verka för att EU inför ett trålfiskestopp för torsk i Östersjön.

19. Bildande av fiskevårdsområden på enskilt vatten som omfattas av det fria redskapsfisket, punkt 16 (SD, KD)

av Runar Filper (SD), Mats Nordberg (SD), Yasmine Eriksson (SD) och Kjell-Arne Ottosson (KD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 16 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2018/19:81 av Martin Kinnunen m.fl. (SD) yrkande 12 och

2018/19:2605 av Magnus Oscarsson m.fl. (KD) yrkande 3.

Ställningstagande

I vissa områden i de fem stora sjöarna och längs ostkusten har kommersiell fiskeriverksamhet blivit allt vanligare. Detta ökar antalet konflikter och minskar vattenägarnas incitament att investera i fiskevårdsåtgärder. Det bör därför utredas hur man kan förenkla bildandet av fiskevårdsområden i sådana vatten där det nu råder fritt handredskapsfiske. Ett ökat antal fiskevårdsområden kan bidra till en utveckling av fisketurismen och annat småskaligt fiskeföretagande.

20. Utsättning av fisk och fredningsperioder, punkt 17 (SD)

av Runar Filper (SD), Mats Nordberg (SD) och Yasmine Eriksson (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 17 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2018/19:81 av Martin Kinnunen m.fl. (SD) yrkande 10 och
avslår motion

2018/19:2605 av Magnus Oscarsson m.fl. (KD) yrkande 1.

Ställningstagande

Hav, sjöar och vattendrag med tillhörande flora och fauna är viktiga att bevara och skydda, och vi måste även stimulera utkomstmöjligheter för människor som bor i dessa områden. Som ett led i detta arbete vill Sverigedemokraterna uppmuntra den fiskutsättning som sker.

21. Utsättning av fisk och fredningsperioder, punkt 17 (KD)

av Kjell-Arne Ottosson (KD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 17 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2018/19:2605 av Magnus Oscarsson m.fl. (KD) yrkande 1 och
avslår motion

2018/19:81 av Martin Kinnunen m.fl. (SD) yrkande 10.

Ställningstagande

Genom att freda de viktigaste lekområdena gynnas yrkesfisket på sikt genom att fiskbestånden återhämtar sig snabbare. Undersökningar från USA indikerar att reservat där allt fiske är förbjudet fungerar som områden där fiskbestånden kan återhämta sig ostört, vilket senare bidrar till större fångster utanför de skyddade områdena. Studierna indikerar också att flera små reservat kan vara mycket effektiva. De för fisken viktigaste lekområdena bör därför stängas för allt fiske under hela lekperioderna. Det är viktigt att sådana reservat inrättas i samråd med fiskerinäringen och andra intressenter.

22. Miljöförbättrande åtgärder inom sportfisket, punkt 18 (SD)

av Runar Filper (SD), Mats Nordberg (SD) och Yasmine Eriksson (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 18 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2018/19:81 av Martin Kinnunen m.fl. (SD) yrkande 11 och avslår motion

2018/19:1322 av ClasGöran Carlsson och Monica Haider (båda S) yrkandena 1 och 2.

Ställningstagande

Sportfisket innebär en stor potential för turism och landsbygdsutveckling och bidrar till sysselsättning och en levande landsbygd. Samtidigt bör man inte blunda för intressekonflikten mellan sportfisket och andra aktörer som nyttjar vattnet som resurs. Mycket av den flora och fauna som etablerats under århundraden av mänsklig verksamhet lever i och gynnas av de förhållanden som råder i vattenkraftsdammarna. Dammarna utgör viktiga flödesbegränsningar och slamfällor i vattendragen, vilket jordbruket annars uppmuntras att anlägga. Dessutom bidrar dammarna till viktiga miljöer för rekreation och ett rikt friluftsliv. Sverigedemokraterna ser positivt på frivilliga initiativ från olika intressegrupper och vattenkraftsägare runt vattendrag till fiske- och miljöförbättrande åtgärder. Vi föreslår att en utredning tillsätts om hur ett samordnat investeringsstöd för att underlätta fiskens vandringar kan utformas.

23. Överlåtbara ålfisketillstånd, punkt 19 (M, KD)

av Åsa Coenraads (M), Betty Malmberg (M), Marlène Lund Kopparklint (M) och Kjell-Arne Ottosson (KD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 19 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2018/19:2605 av Magnus Oscarsson m.fl. (KD) yrkande 5 och

2018/19:2889 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M) yrkande 8 i denna del och

avslår motionerna
2018/19:81 av Martin Kinnunen m.fl. (SD) yrkande 13 i denna del,
2018/19:1473 av Anders Åkesson och Ola Johansson (båda C),
2018/19:1491 av Sofia Nilsson (C) och
2018/19:1881 av Anders Hansson m.fl. (M) yrkande 1.

Ställningstagande

Ålfisket i Östersjön är kraftigt reglerat och har endast marginell påverkan på beståndet. I och med att endast den som redan har tillstånd kan få tillstånd blir konsekvensen att ålfiske som näringsutövning gradvis fasas ut i Sverige. Därigenom försvinner samtidigt den unika kultur och den yrkeskunskap som finns bevarad i ålfisket. De sociala effekterna blir påtagligt negativa, i synnerhet i de delar av landet där ålfisket är en viktig del i kulturen. I dag finns endast omkring 170 ålfiskare med tillstånd. Ålfisket är en känslig balansgång mellan att bevara både ålen, ålfisket och den kultur och kunskapstradition som är förknippad med dessa. Samtidigt bidrar ålfiskarna genom olika alternativ (exempelvis Ålfonden och Ålakademin) till att stärka beståndet. Mängden legalt fångad ål har sjunkit till en låg nivå, och målet i nuvarande förvaltningsplan om att reducera fiskets fångst konstateras vara uppnått. Den starkt restriktiva fiskeripolicyn för ål måste fortsätta under tämligen lång tid. Mot bakgrund av ovanstående bör regeringen ta initiativ så att generationsskiften kan möjliggöras, genom överlåtande av fiskelicens, och därmed skapa framtidstro i näringen.

24. Överlåtbara ålfisketillstånd, punkt 19 (SD)

av Runar Filper (SD), Mats Nordberg (SD) och Yasmine Eriksson (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 19 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2018/19:81 av Martin Kinnunen m.fl. (SD) yrkande 13 i denna del och
avslår motionerna
2018/19:1473 av Anders Åkesson och Ola Johansson (båda C),
2018/19:1491 av Sofia Nilsson (C),
2018/19:1881 av Anders Hansson m.fl. (M) yrkande 1,
2018/19:2605 av Magnus Oscarsson m.fl. (KD) yrkande 5 och
2018/19:2889 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M) yrkande 8 i denna del.

Ställningstagande

Innehavare av ålfisketillstånd kan inte överlåta sina företag och därtill nödvändiga licenser för att bedriva ålfiske till en annan person eller ett företag. Detta innebär att dagens ålfiskeföretag inte kan fortsätta sin verksamhet när innevarande tillståndshavare upphör med sin verksamhet. Sverigedemokraternas position är att överlåtelser av ålfisketillstånd bör möjliggöras. De hårda regleringarna medför av allt att döma ett ökat illegalt ålfiske. Sverigedemokraternas målsättning är att minska denna drivkraft genom att, i den mån det är möjligt, underlätta för legalt fiske.

25. Ålfiskeförbud, punkt 20 (SD)

av Runar Filper (SD), Mats Nordberg (SD) och Yasmine Eriksson (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 20 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2018/19:81 av Martin Kinnunen m.fl. (SD) yrkande 13 i denna del och avslår motionerna

2018/19:669 av Elin Segerlind m.fl. (V) yrkande 13,

2018/19:2315 av Maria Gardfjell m.fl. (MP) yrkande 12 och

2018/19:2605 av Magnus Oscarsson m.fl. (KD) yrkande 6.

Ställningstagande

Ålbestånden har i ett längre perspektiv försvagats betydligt, vilket även har uppmärksamats på EU-nivå. Alla bör vara överens om att ålfisket måste vara reglerat i de vatten som berörs. Sverigedemokraterna kan dock inte ställa sig bakom ett ensidigt stopp för ålfiske från svensk sida eftersom det skulle radera den unika ålkultur som finns i södra Sverige.

26. Ålfiskeförbud, punkt 20 (V)

av Elin Segerlind (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 20 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2018/19:669 av Elin Segerlind m.fl. (V) yrkande 13 och

avslår motionerna

2018/19:81 av Martin Kinnunen m.fl. (SD) yrkande 13 i denna del,

2018/19:2315 av Maria Gardfjell m.fl. (MP) yrkande 12 och

2018/19:2605 av Magnus Oscarsson m.fl. (KD) yrkande 6.

Ställningstagande

Ålen är klassad som akut hotad i Sverige. Sedan 1950-talet har mer än 99 procent av beståndet av glasålar vid Europas kuster försvunnit. Det är därför av allra största vikt att ålfisket regleras på ett kraftfullt sätt. I Sverige har ålplanen lett till ett förbud mot fritidsfiske på ål i havet och ett begränsat yrkesfiske, men fortfarande bedrivs riktat fiske efter ål i svenska hav och sötvatten. Utöver det legala fisket på ål i Sverige finns även illegalt fiske. Så länge det finns legalt fiske på ål försvåras även kontrollen av försäljning av illegal ål. Det internationella havsforskningsrådet (Ices) råder till att snarast införa totalt fiskestopp på ål. Sverige har ansvar för att bevara ålen, inte minst då de flesta köns mogna ålarna från Östersjöregionen vandrar ut längs vår kust, och bör vara ledande för att skydda arten i nödvändig utsträckning. Sverige bör införa ett totalförbud för allt riktat fiske på ål.

27. Åtgärder för minskad turbindödlighet, punkt 21 (SD)

av Runar Filper (SD), Mats Nordberg (SD) och Yasmine Eriksson (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 21 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2018/19:81 av Martin Kinnunen m.fl. (SD) yrkande 13 i denna del.

Ställningstagande

Problemet med ål som inte kan passera vattenkraftverk bör avhjälpas genom fler uppströms och nedströms passager, vilket är under utveckling. Därtill bör den s.k. Ålfondens finansiering förstärkas.

Särskilda yttranden

1. Hållbara fiskemöjligheter och förvaltningsplaner, punkt 10 (L)

Tina Acketoft (L) anför:

Havet är en stor resurs som måste nyttjas långsiktigt hållbart genom en ansvarsfull förvaltning. Fisket måste hålla sig inom ramen för vetenskapliga bedömningar av vad bestånden tål. Havet kan då bli en betydande förnybar resurs som skapar tillväxt och jobb.

Liberalerna har fått igenom mycket av sin miljö- och klimatpolitik genom Januariavtalet, där bl.a. frågan om hållbart fiske hanteras. Jag väljer därför att inte reservera mig mot det förslag som mitt parti framför i kommittémotion 2018/19:2255 av Jan Björklund m.fl. (L) yrkande 23 utan avser att följa frågorna noga och delta i det konstruktiva arbetet med politikens utveckling på området.

2. Genomförande och kontroll av den gemensamma fiskeripolitiken, punkt 11 (V)

Elin Segerlind (V) anför:

Enligt Vänsterpartiet krävs det en effektiv kontroll för att regelverket för ett hållbart fiske ska efterlevas. Vänsterpartiet har därför föreslagit att regeringen återkommer med förslag på stärkt kunskapsunderlag och effektivare fiskeövervakning som även inbegriper möjlighet till försök med kamerakontroll.

Av den sakpolitiska överenskommelse som slutits mellan regeringen, Centerpartiet och Liberalerna följer att regeringen åtagit sig att stärka kontrollen för att stoppa illegalt fiske, utan att öka den samlade administrativa bördan för företagen. Av överenskommelsen framgår det också att det ska genomföras försök med kameraövervakning av fiskefartyg för att se till att utkastförbudet efterlevs.

Till följd av att det därmed pågår ett arbete i den riktning som Vänsterpartiet har föreslagit i kommittémotion 2018/19:669 av Elin Segerlind m.fl. (V) yrkande 12 väljer jag att framföra partiets åsikt ett särskilt yttrande i stället för i en reservation.

3. Bottentrålning, punkt 14 (V)

Elin Segerlind (V) anför:

Enligt Vänsterpartiet är bottentrålningen ett stort hot mot känsliga och ofta relativt okända havsmiljöer och ekosystem. Vänsterpartiet har därför föreslagit att Sverige ska verka för ett förbud mot icke-skonsam bottentrålning inom EU.

Av den sakpolitiska överenskommelse som slutits mellan regeringen, Centerpartiet och Liberalerna följer att regeringen åtagit sig att utveckla det hållbara fisket med åtgärder för att minska bottentrålning i känsliga områden i Sverige och EU samt att införa ett generellt stopp för bottentrålning i skyddade områden. Av överenskommelsen framgår även att det ska kunna ges möjlighet till begränsade undantag i förvaltningsplanen och att det ska kunna införas åtgärder för att stötta de fiskare som byter redskap.

Till följd av att det därmed pågår ett arbete i den riktning som Vänsterpartiet har föreslagit i kommittémotion 2018/19:669 av Elin Segerlind m.fl. (V) yrkande 9 väljer jag att framföra partiets åsikt i ett särskilt yttrande i stället för i en reservation.

4. Ålfiskeförbud, punkt 20 (KD)

Kjell-Arne Ottosson (KD) anför:

Kristdemokraterna har tidigare drivit frågan om att regeringen bör motarbeta förslag från kommissionen som skulle innebära ett totalt ålfiskestopp. Eftersom 2019 års fiskemöjligheter i Östersjön och Västerhavet nu är beslutade inom EU väljer jag att framföra partiets åsikt i ett särskilt yttrande i stället för i en reservation.

5. Centerpartiets förslag för ett hållbart fiske (C)

Kristina Yngwe (C) och Ulrika Heie (C) anför:

Centerpartiet vill stärka och utveckla fiskenäringen i en hållbar riktning. Det hållbara fisket ska utvecklas och få en plattform i ett nationellt fiskepolitiskt handlingsprogram. Centerpartiet driver ett regelförenklingsarbete för det kustnära och småskaliga fisket och vi vill se över myndighetsförslagen om elektroniska loggböcker och andra elektroniska lösningar, allt i syfte att förbättra fiskbestånden i Östersjön. Det är också viktigt att Sverige agerar pådrivande i EU – inom ramen för den gemensamma fiskeripolitiken – i syfte att skapa livskraftiga bestånd. Centerpartiet vill också utreda möjligheten till regional förvaltning av fiskekvoter, vilket skulle involvera lokala och regionala aktörer i större utsträckning.

Utöver detta har Centerpartiet tillsammans med regeringen och Liberalerna slutit en sakpolitisk överenskommelse. En del i denna överenskommelse är åtgärder för att utveckla fisket i en mer hållbar riktning. Överenskommelsen mellan regeringen, Centerpartiet och Liberalerna innehåller flera åtgärder som ligger i linje med Centerpartiets fiskepolitik.

Till följd av att det därmed pågår ett arbete i den riktning som Centerpartiet har föreslagit i kommittémotion 2018/19:2425 av Kristina Yngwe m.fl. (C) yrkandena 52 och 56–59 väljer vi att framföra partiets åsikt i ett särskilt yttrande i stället för i en reservation.

BILAGA

Förteckning över behandlade förslag

Motioner från allmänna motionstiden 2018/19

2018/19:81 av Martin Kinnunen m.fl. (SD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att låta offentliga institutioner prioritera svenskfångad fisk och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att i hög grad utnyttja tilldelade fiskekvoter och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att inom ramen för marknadsekonomiska principer och långsiktigt hållbart nyttjande av fiskevatten verka för en livskraftig svensk fiskerinäring och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att inte missgynna svenska fiskare inom EU och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att verka för minskad bottentrålning i kustnära vatten och tillkännager detta för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om utveckling av passiva redskap och tillkännager detta för regeringen.
9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att förbättra förutsättningarna för fiskodling i Sverige och tillkännager detta för regeringen.
10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att uppmuntra fiskutsättning och tillkännager detta för regeringen.
11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att genomföra miljöförbättrande åtgärder för sportfisket och tillkännager detta för regeringen.
12. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att förenkla bildandet av fiskevårdsområden och tillkännager detta för regeringen.
13. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ålfisket och tillkännager detta för regeringen.

2018/19:437 av Markus Wiechel och Lars Andersson (båda SD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en översyn av kontrollen av importerad odlad fisk och tillkännager detta för regeringen.

2018/19:535 av Markus Wiechel (SD):

3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utveckla arbetet med sjöpungrar och tillkännager detta för regeringen.

2018/19:669 av Elin Segerlind m.fl. (V):

9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige bör verka för ett förbud mot icke skonsam bottenrålning inom EU och tillkännager detta för regeringen.
10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige bör verka för att EU inför ett trålfiskestopp för torsk i Östersjön, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma med förslag på åtgärder som fasar ut skadliga fiskemetoder på kritiska fiskbestånd samt premierar skonsamma fiskeredskap och tillkännager detta för regeringen.
12. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma med förslag på stärkt kunskapsunderlag och effektivare fiskeövervakning som även inbegriper möjlighet till försök med kamerakontroll och tillkännager detta för regeringen.
13. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige bör införa ett totalförbud mot allt riktat fiske av ål och tillkännager detta för regeringen.

2018/19:675 av Sanne Lennström (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över fiskemetoder för att främja ett hållbart fiske och en bättre havsmiljö och tillkännager detta för regeringen.

2018/19:682 av Heléne Björklund (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen både nationellt och inom EU ska arbeta för att stärka det småskaliga kustnära fiskets villkor för att vi ska få levande kustsamhällen i Sverige och tillkännager detta för regeringen.

2018/19:696 av Heléne Björklund (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att samma regler ska gälla för alla länder runt Östersjön gällande yrkesfisket efter lax och tillkännager detta för regeringen.

2018/19:1268 av Runar Filper (SD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om minimimåttet för fångade flodkräftor och tillkännager detta för regeringen.

2018/19:1322 av Clas Göran Carlsson och Monica Haider (båda S):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att närmare se över straffskalan för illegalt fiske och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över hur mycket fisk som får tas ut ur Sverige utan tullavgift och tillkännager detta för regeringen.

2018/19:1395 av Elisabeth Falkhaven m.fl. (MP):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att förbjuda destruktiva fiskemetoder såsom bottenrålning, med start i skyddade områden, och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att stödja det kustnära småskaliga fisket genom att stödja utvecklingen av skonsamma och selektiva redskap för ett hållbart fiske och tillkännager detta för regeringen.

2018/19:1473 av Anders Åkesson och Ola Johansson (båda C):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att dagens ålfisketillstånd ska övergå till att vara överförbara mellan personer och tillkännager detta för regeringen.

2018/19:1486 av Anders Åkesson och Mikael Larsson (båda C):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att öka forskningen och rådgivningen kring insjöfiske och vattenbruk samt samordna detta vatten- och miljöarbete med de övriga nordiska länderna och tillkännager detta för regeringen.

2018/19:1491 av Sofia Nilsson (C):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att tillstånd att fiska ål ska få överlätas på vissa villkor och tillkännager detta för regeringen.

2018/19:1531 av Lars Hjalmered (M):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om förvaltningsplaner för fiske och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ett särskilt myndighetsuppdrag för regelförenkling och minskad administrativ börda på fiskeområdet och tillkännager detta för regeringen.

2018/19:1881 av Anders Hansson m.fl. (M):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ålfiske och ålfiskeföretagares möjlighet att överlåta sin verksamhet och tillkännager detta för regeringen.

2018/19:1884 av Johan Hultberg (M):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en regelförenklingskommission för yrkesfisket och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga att ge Havs- och vattenmyndigheten i uppdrag att ta fram en handlingsplan i syfte att underlätta generations- och ägarskiften inom yrkesfisket och göra det enklare att bli yrkesfiskare och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att pröva möjligheten att fortsatt stödja utveckling av ett mer selektivt och skonsamt fiske och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att verka för att minimimåttet för havskräfta åter ska höjas till det tidigare minimimåttet på 13 centimeter och tillkännager detta för regeringen.

2018/19:1945 av Sofia Nilsson och Fredrik Christensson (båda C):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en översyn av det regelverk som påverkar förutsättningarna för det kustnära yrkesfisket och tillkännager detta för regeringen.

2018/19:2255 av Jan Björklund m.fl. (L):

23. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att fisket måste hålla sig inom ramen för vetenskapliga bedömningar av vad bestånden tål och tillkännager detta för regeringen.

2018/19:2263 av Solveig Zander (C):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att vidta åtgärder med målsättningen att behålla det kustnära fisket som en företagsform det går att leva på och tillkännager detta för regeringen.

2018/19:2315 av Maria Gardfjell m.fl. (MP):

11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att skärpa efterlevnaden av förbudet mot att slänga tillbaka fångad fisk i havet och tillkännager detta för regeringen.
12. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att förbjuda fisket efter ål och tillkännager detta för regeringen.

13. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att förbjuda destruktiva fiskemetoder och tillkännager detta för regeringen.

2018/19:2425 av Kristina Yngwe m.fl. (C):

52. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att verka för att införa ett fiskhälsoprogram för vattenodling och tillkännager detta för regeringen.
53. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regelförenklaringsarbetet för det kustnära och småskaliga fisket ska fortsätta och tillkännager detta för regeringen.
54. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att skapa ett hållbart nationellt fiskepolitiskt handlingsprogram och tillkännager detta för regeringen.
56. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över myndighetsförslagen om elektroniska loggböcker och andra elektroniska lösningar i syfte att förbättra fiskbestånden i Östersjön och tillkännager detta för regeringen.
57. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att livskraftiga bestånd bör säkerställas genom att Sverige agerar pådrivande i EU kring ramen för den gemensamma fiskeripolitiken och tillkännager detta för regeringen.
58. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen inom EU-samarbetet ska verka för utkastförbudets efterlevnad och tillkännager detta för regeringen.
59. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige aktivt bör verka för ett hållbart globalt fiske och tillkännager detta för regeringen.
60. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda möjligheten till regional förvaltning av fiskekvoter som därmed skulle involvera lokala och regionala aktörer i större utsträckning och tillkännager detta för regeringen.
61. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att fördelningen av kvoter i det pelagiska respektive demersala fisket bör ta hänsyn till kustsamhällenas utveckling samt samhällsnyttan och tillkännager detta för regeringen.

2018/19:2605 av Magnus Oscarsson m.fl. (KD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att de för fisken viktigaste lekområdena ska stängas för fiske under hela lekperioderna och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att intensifiera regelförenklaringsarbetet inom fiskerinäringen och tillkännager detta för regeringen.

3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att möjligheten bör utredas att bilda fiskevårdsområden i sådana vatten där fritt handredskapsfiske nu råder, i syfte att utveckla fisketurism och annat småskaligt fiskeföretagande, och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ett tillfälligt stopp för trålfiske efter torsk i Östersjön och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten att överföra ålfisketillstånd mellan generationer och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör motarbeta EU-kommissionens förslag om ett totalt ålfiskestopp i Östersjön och tillkännager detta för regeringen.

2018/19:2726 av Kjell-Arne Ottosson m.fl. (KD):

27. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om bottentrålning och tillkännager detta för regeringen.

2018/19:2889 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att verka för att alla medlemsstater i EU ska respektera den gemensamma fiskeripolitiken och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att säkerställa att det finns fleråriga förvaltningsplaner för fiske och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att verka för mer hållbara fiskepartnerskapsavtal genom bättre uppföljning och sänkt subventionsgrad och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att fortsätta arbetet med att förenkla regler och minska den administrativa bördan för fisket och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att den successiva implementeringen av landningsskyldighet i Sverige inte bör medföra nationella särregler med negativa konsekvenser för svenska aktörer på fiskets område och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regelverken för överlåtelse av fiskerätter bör göras mer tillåtande och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om vikten av ett fortsatt arbete för att utveckla mer selektiva fiskemetoder och tillkännager detta för regeringen.

8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att möjliggöra generationsskiften i det småskaliga fisket och tillkännager detta för regeringen.
9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om värnandet av det småskaliga kustfisket och tillkännager detta för regeringen.